

การศึกษาศักยภาพทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละคร
ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ปริญญานิพนธ์
ของ
รัตนาภรณ์ ภูธรเลิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละคร
ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ปริญญานิพนธ์
ของ
รัตนาภรณ์ ภูธรเลิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละคร
ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

บทคัดย่อ
ของ
รัตนาภรณ์ ภูธรเลิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551

รัตนภรณ์ ภูธรเลิศ. (2551). การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์, รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน ๆ 60 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้และแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านธรรมชาติ ความสามารถด้านอัตถกถนิยม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ และความสามารถทางพหุปัญญา มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดช่วงของการจัดกิจกรรม

THE STUDY OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN'S MULTIPLE
INTELLIGENCES ABILITIES OBTAINED THROUGH DRAMA ENHANCING
THE MULTIPLE INTELLIGENCES MODEL FOR LEARNING

AN ABSTRACT

BY

RATTANAPORN PHUTHORNLEAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2008

Rattanaorn Phuthornleat. (2008). *The Abstract of early childhood children's multiple Intelligence abilities obtained through drama enhancing the Multiple Intelligences Model for Learning*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committees: Assoc. Prof.Dr.Yawvapa Tejagupta, Assoc.prof. Nipa Sripairot.

The purpose of this research was to study the early childhood children's multiple intelligences abilities obtained through drama enhancing the Multiple Intelligences Model for Learning at different treatment phases.

The subject were 15 second years kindergarten children's ages range from five to six years old at Surawladboakao School, Bangkok Province in the second semester of academic year 2007. Cluster random sampling technique was used to select the sample of this study. The experiment was carried out for 8 weeks, 3 days each week, 60 minutes each day.

The instruments used in this study were the drama enhancing Multiple Intelligences Model for Learning's lesson plans and the multiple intelligences abilities observation form. The reliability of the observation form was .86. The statistics used were mean, median, and standard deviation. The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Rank was used for testing hypothesis.

The results of this study revealed that during the treatment phrases the children's multiple intelligences abilities obtained through drama enhancing the Multiple Intelligences Model for Learning had increased significantly at .05 level in all aspects.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละคร
ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ของ

รัตนภรณ์ ภูธรเลิศ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและกรุณาตรวจปรับข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำรุ่นที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนะทางการเรียน การประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีคุณค่าต่อสังคม และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยและคณาจารย์สาขาวิชาอื่นๆ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา จีวแหลม ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณศรี จันท์ทรง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี สกุลอารักษ์ อาจารย์รังรอง สมมิตร ดร.จารุวรรณ ศิลปรัตน์ ที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนางสาวชมชนก ทวิชัยผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาวที่ได้กรุณาให้เวลาและโอกาสกับผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลได้เต็มที่ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2550 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อชุมพร คุณแม่ใจดี ภูธรเลิศ ที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้โอกาสทางการศึกษา และสนับสนุนในการเรียนมาโดยตลอด อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยภาคพิเศษรุ่นที่ 6 ทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือและกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

รัตนาภรณ์ ภูธรเลิศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละคร.....	9
ความหมายและความสำคัญของการละคร.....	9
ประเภทของการละคร.....	9
ประโยชน์ของการละคร.....	11
องค์ประกอบพื้นฐานของการละคร.....	15
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการละคร.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา.....	19
การทำงานของสมอง	19
ความหมายของพหุปัญญา	20
แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา.....	21
ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา.....	22
รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	48
ประชากร.....	48
กลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	49
แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง.....	50
แบบแผนการทดลอง.....	50
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	51
วิธีดำเนินการทดลอง.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	82
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	82
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	82
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	82
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82
ประชากร.....	82
กลุ่มตัวอย่าง.....	82
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	83
อภิปรายผล.....	83
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า.....	95
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	97
ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยต่อไป.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	126
ภาคผนวก ค.....	135
ภาคผนวก ง.....	138
ภาคผนวก จ.....	141
ภาคผนวก ฉ.....	143
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	145

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ลักษณะทางพหุปัญญา	31
2 กิจกรรมพัฒนาพหุปัญญา	38
3 แบบแผนการทดลอง	51
4 กำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลอง	52
5 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล.....	57
6 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ของเด็ก ปฐมวัยเป็นรายบุคคล.....	58
7 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล...	59
8 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของ เด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล.....	60
9 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล.....	61
10 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลของ เด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล.....	62
11 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล.....	63
12 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล.....	64
13 พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการ ดำรงคงอยู่ ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล.....	65
14 คะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา.....	66
15 คะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์.....	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ.....	68
17 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว.....	69
18 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี.....	70
19 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล.....	71
20 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง.....	72
21 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ.....	73
22 คะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ความสามารถทางพหุปัญญาด้านอัตถวณิยม จิตนิยม.....	74
23 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ.....	79
24 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล.....	80
25 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความ เข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ ด้านอัตถวณิยม.....	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 กราฟเส้นแสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้าน ต่างๆ ของเด็กปฐมวัย.....	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกของเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วไม่เว้นแต่ละวัน ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงเล็งไม่พ้นที่ต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และสร้างความพร้อมสำหรับการพัฒนาประเทศชาติปฐมวัยคือวัยที่เป็นอนาคตของการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นเด็กควรได้รับการสร้างเสริมศักยภาพให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น ค้นคว้า คำนึง จิตคุปต์ ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ขึ้นอยู่กับสมองของมนุษย์นั่นเอง (คันทนีย์ จิตคุปต์ และ อุษาส ชูชาติ.2545:2) บัณฑิต ประดิษฐานนุวงศ์ยังกล่าวอีกว่าการที่พัฒนาการคิดเพื่อให้เกิดการ คิดเป็น ทำเป็น คือ การทำความเข้าใจกลไกการทำงานของสมองของมนุษย์ (บัณฑิต ประดิษฐานนุวงศ์.2544:2) ซึ่งกลไกการทำงานของสมองเด็กแรกเกิดจนถึงอายุห้าขวบจะมีการพัฒนาเร็วที่สุด นกเนตร ธรรมบวร กล่าววาระยะเวลาตั้งแต่แรกเกิดเป็นเวลาที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วที่สุด เมื่อเด็กอายุ 5 ขวบน้ำหนักของสมองเด็กจะประมาณ 90 % ของสมองผู้ใหญ่ พัฒนาการทางระบบประสาทสัมผัสของเด็กจะมีการพัฒนาอย่างเต็มที่ เตรียมพร้อมที่จะใช้เป็นข้อมูลสำหรับการคิด(นกเนตร ธรรมบวร.2549:17) พิมพ์พรณ ทองประสิทธิ์ กล่าวว่าการพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นมากเพราะเด็กวัยนี้จะมีสติปัญญาดี สามารถเรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าเด็กวัยอื่น (พิมพ์พรณ ทองประสิทธิ์.2548:2; อ้างอิงจาก ปาริฉัตร เสวตเศรณี)

ปัจจุบันในวงการการศึกษาได้เล็งมองความสำคัญและได้ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับพุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ.2545) หมวดที่ 4 มาตรา 24 ในตอนหนึ่งว่าจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ กล่าวได้ว่าการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เป็นที่ผู้คิดเป็น ทำเป็น รวมถึงมีทักษะกระบวนการคิดควรจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ ผู้เรียนจึงควรได้รับการพัฒนาความสามารถหลายด้าน ดังเช่นโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (เยาวพา เดชะคุปต์.2548:3-4) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับปัญญาและศักยภาพของมนุษย์การ์ดเนอร์เชื่อว่าปัญญาคือความสามารถในการแก้ปัญหาและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมและความสามารถทางชีวภาพซึ่งแต่ละคนจะแสดงออกมาซึ่งเป็นสิ่งผสมผสานระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม เขาเชื่ออีกว่า ปัญญาหมายถึงโครงสร้างทางชีวจิตวิทยา

ซึ่งจะเป็นตัวสร้างแหล่งทางความคิดของคนเราที่จะส่งผลต่อเนื้อหาแต่ละด้าน และยังมาผลมาจากองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุศาสตร์ และ สังคม โดยแต่ละด้านจะขึ้นกับความสามารถแต่จะแอบแฝงและแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ กัน ได้แก่ 1. ปัญญาด้านภาษา(Linguistic Intelligence) 2.ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์(Logical - Mathematical Intelligence) 3. ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) 4.ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) 5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) 6. ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) 7.ปัญญาด้านเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) 8. ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence) 9. ปัญญาด้านอัตถวนิยม (Existential Intelligence) ขวัญจิรา ภูสังข์ (2547:2) กล่าวอีกว่า การพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลายๆ ด้านตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ถือได้ว่าเป็นการมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนตามแนวคิดของแต่ละบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกันเป็นหลักสำคัญและการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญานั้น จากความสำคัญดังกล่าวเยาวพา เดชะคุปต์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย ได้พัฒนารูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (The Multiple Intelligence Model for Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา ของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอักษรย่อว่า ACACA โดยมีการจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ชั้น ดังนี้ A การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) C การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Cooperation) A การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) C การสรุป และสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) A การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) (เยาวพา เดชะคุปต์.2547 : 17-18)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักสูตร สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ว่า เด็กควรได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นคุณสมบัติตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546:31-32) และธรรมชาติของเด็กปฐมวัยคือชอบเล่นสนุกสนาน ชอบเลียนแบบพฤติกรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาควรจัดในรูปกิจกรรมที่บูรณาการผ่านการเล่น เพราะนอกจากเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงแล้วเด็กยังได้พัฒนาตามธรรมชาติอีกด้วย การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมการละคร ซึ่งเป็นการจัดทำละครที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนในกลุ่มให้มีความสามารถทางการคิดได้ใช้จินตนาการ หรือการคิดแก้ปัญหาตลอดจนการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน กระบวนการพงศเลิศวุฒิได้กล่าวว่าละครทำให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแสดงท่าทางของตัวละคร การใช้ภาษา การ

แสดงออกทางความคิด การแสดงละครจึงเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เด็กได้คิด ลงมือปฏิบัติ และแสดงออก เรียนรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นและรับรู้ประสบการณ์ในแง่ต่างๆ ของชีวิตมากขึ้น (กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. 2547 : 3) จะเห็นได้ว่า การละครช่วยให้เด็กได้คิด ได้จินตนาการ ได้พัฒนาสมองและสติปัญญา อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร ยังกล่าวอีกว่า ละครทำให้เด็กเข้าใจบทบาทความสำคัญของตนเองและผู้อื่น เข้าใจถึงชีวิตและจิตใจของมนุษย์ที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร .2540 : 39) วราภรณ์ กล่าวอีกว่า ละครจึงเป็นอารยะของประเทศชาติบ้านเมือง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ให้มนุษย์รู้จักเข้าใจใน ชีวิตและสามารถหาหนทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ การสร้างประสบการณ์ตรงของเด็กแบบนี้ ทำให้เด็กได้มีโอกาสเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้ (วราภรณ์ วัจนะพันธ์. 2542 : 9) ดังนั้นกิจกรรมการละครจึงเป็นกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการละครกับผู้อื่นในเรื่องนั้นๆ อย่างเต็มที่ ตลอดจนได้ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการคิดตามจินตนาการ หรือการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน เรียนรู้ผ่านการคิด ลงมือปฏิบัติ รู้จักการแก้ปัญหา วิเคราะห์และสังเคราะห์ นอกจากนี้กิจกรรมการละครถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2546 และคาดว่าจากกิจกรรมการละครผู้เรียนจะสามารถได้ประสบการณ์ที่พัฒนาพหุปัญญาทั้ง 9 ด้านได้ โดยเกี่ยวข้องกับการสอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจ การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีผลต่อความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยเชื่อว่ากิจกรรมการละครโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในด้านต่อไปนี้ 1. ด้านภาษา 2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 3. ด้านมิติ 4. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5. ด้านดนตรี 6. ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล 7. ด้านความเข้าใจตนเอง 8. ด้านธรรมชาติ 9. ด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางศึกษาการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย สำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องที่ได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมจะได้นำกิจกรรมนี้มาพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขต สะพานสูง กรุงเทพมหานคร 2 ห้องเรียน จำนวน 53 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขต สะพานสูง กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เลือก 1 ห้องเรียน แล้วสุ่มอย่างง่าย นักเรียนห้องที่สุ่มได้มาจำนวน 15 คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
2. ตัวแปรตาม ความสามารถทางพหุปัญญา ได้แก่ 1. ด้านภาษา 2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 3. ด้านมิติ 4. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5. ด้านดนตรี 6. ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล 7. ด้านความเข้าใจตนเอง 8. ด้านธรรมชาติ 9. ด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

2. ความสามารถทางพหุปัญญา หมายถึง ความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้านของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ทั้ง 9 ด้านดังต่อไปนี้

2.1. ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง มีความสามารถในการจัดกระทำเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา เสียง ความหมายและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา

2.2. ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence) คือ ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข มีความไวในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม และการคิดที่เป็นเหตุผล (cause-effect) และการคิดคาดการณ (if-then) วิธีการที่ใช้ในการคิด

2.3. ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ สามารถปรับปรุงวิธีการใช้พื้นที่ได้ดี มีความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้น ความสามารถที่จะมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็น และความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

2.4. ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) คือความสามารถในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก ความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ทักษะทางกาย

2.5 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถทางด้านดนตรี ความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

2.6 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น มีความไวในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง มีความสามารถสูงในการรับรู้ถึงลักษณะต่างๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.7 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จักตนเอง และความสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง

2.8 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) คือ การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ

2.9 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) คือ การเข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกายและจิตใจแล้วแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา เข้าใจความหมายของชีวิต รวมถึงความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์

3. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการแสดงออกตามจินตนาการ ที่มีการชักชวน เน้นการเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งการเล่นละคร การจัดฉากซึ่งเด็กร่วมกันตกแต่งเวทีและตกแต่งฉากผ้าขนาดความยาวเท่าเวที การละครนี้เด็กได้แสดงความสามารถของตนในการใช้ท่าทาง และภาษาตามธรรมชาติของตน เพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก โดยมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (The Multiple Intelligence Model for Learning) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพและความถนัดของบุคคลเป็นสำคัญ โดยการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 9 ด้านผ่านการจัดประสบการณ์ตรงที่มี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการละคร เป็นระยะเด็กได้แต่งเค้าโครงเรื่อง ออกแบบฉาก ออกแบบอุปกรณ์ ร่วมถึงการจัดทำฉากและอุปกรณ์

ระยะที่ 2 การแสดงละคร เป็นระยะที่เด็กได้เล่นละครประกอบฉากและอุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้

ระยะที่ 3 สรุป เป็นระยะที่เด็กได้สรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมา

การจัดประสบการณ์การละครทั้ง 3 ระยะนี้จัดตามขั้นตอนของรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ 5 ขั้น ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) หมายถึง ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากการจับกระทำกับวัตถุ และสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation Learning) หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกันในกลุ่มย่อย โดยมีการวางแผน การร่วมมือกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) หมายถึง ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์การเรียนรู้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติในขั้นที่ 1 และ 2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้โดยการอธิบายสิ่งที่เรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการมีส่วนร่วมด้านอารมณ์ความรู้สึก

ขั้นที่ 4 การสรุป และการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) หมายถึง ผู้เรียนคิดหาข้อสรุปเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เหมาะสมจากกิจกรรมที่ปฏิบัติด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 การประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง ผู้เรียนขยายความรู้และประสบการณ์จาก
สิ่งที่ได้เรียนรู้โดยการสร้างสรรค์และประยุกต์องค์ความรู้ที่สร้างขึ้นในชีวิตจริง หรือในสถานการณ์ใหม่

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

กิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุ ปัญญาเพื่อการเรียนรู้

โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การเตรียมละคร

ระยะที่ 2 การแสดงละคร

ระยะที่ 3 การสรุป

ประกอบด้วยรูปแบบการเรียนรู้ 5 ขั้น

1. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วย

ตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)

2. ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วม

กับผู้อื่น (Cooperation Learning)

3. ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์กิจกรรมการ

เรียนรู้ (Analysis)

4. ขั้นผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้

ด้วยตนเอง (Constructivism)

5. ขั้นผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน (Application)

ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถทางด้านภาษา
2. ความสามารถทางด้านตรรกะ และ คณิตศาสตร์
3. ความสามารถทางด้านมิติ
4. ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
5. ความสามารถทางด้านดนตรี
6. ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล
7. ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง
8. ความสามารถทางด้านธรรมชาติ
9. ความสามารถทางด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มี
ความสามารถในด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละคร
 - 1.1 ความหมายของการละคร
 - 1.2 ประเภทของละคร
 - 1.3 ประโยชน์ของการละคร
 - 1.4 องค์ประกอบพื้นฐานของการละคร
 - 1.5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการละคร
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละคร
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุปัญญา
 - 2.1 การทำงานของสมอง 2 ซีก
 - 2.2 ความหมายของพหุปัญญา
 - 2.3 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา
 - 2.4 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา
 - 2.5 รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุปัญญา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละคร

1.1 ความหมายของการละคร

อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร ได้ให้ความหมายของละครไว้ว่า การแสดงตามจินตนาการที่เป็นเรื่องเป็นราวต่างๆ เพื่อให้เกิดความบันเทิง โดยใช้ภาษาและท่าทางตามเนื้อเรื่อง และความรู้สึกนึกคิดเพื่อสื่อความหมายความเข้าใจระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม(อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. 2540 : 24)

วรารภณ์ วัจนะพันธ์ ได้ให้ความหมายของละครไว้ว่า การแสดงที่นำเสนอเป็นเรื่องเป็นราวซึ่งประกอบด้วยจุดเปิดเรื่อง ข้อขัดหรือปมของเรื่องและจุดจบ (วรารภณ์ วัจนะพันธ์.2542:3)

ทัศนัย อุดมพันธ์ ได้ให้ความหมายของการละครไว้ว่า การใช้ความสามารถทางภาษาและการแสดงออกตามจินตนาการตามธรรมชาติของเด็ก ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันเฉพาะบุคคล (ทัศนัย อุดมพันธ์ . 2541 : 22)

สมาคมการละครเพื่อการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (American Alliance for Theatre and Education) ได้ให้คำจำกัดความความหมายของการละครในปี ค.ศ. 1966ไว้ว่า เป็นลักษณะการแสดงออกแบบละคร ที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ความสามารถของตนเองในการใช้ความคิด ท่าทางและภาษา โดยมีผู้นำ (หรือครู) เป็นผู้อำนวยการควบคุม ชี้นำ แนะนำแนวทางให้เกิดจินตนาการ กระตุ้นให้เกิดการแสดงออกเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์ของมนุษย์ ความคิดเกี่ยวกับชีวิตและสังคม (เพ็ญพุด นิตยวรรณะ.2544: 12)

สรุปได้ว่า การละครหรือละคร หมายถึง การแสดงออกตามจินตนาการ มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดความบันเทิง เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้แสดงใช้ความสามารถของตนในการใช้ท่าทาง และภาษาตามธรรมชาติของตน เพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก

1.2 ประเภทของการละคร

การแสดงละครที่จัดนำเสนอเป็นเรื่องเป็นราวจำแนกออกเป็นประเภท (วรารภณ์ วัจนะพันธ์.2542 :6-7) ดังนี้

1. ละครจำแนกเป็น

1.1 ละครแบบดั้งเดิม

1.1.1 ละครโนราห์ (ชาตรี)

1.1.2 ละครนอก

1.1.3 ละครใน

1.2 ละครที่ปรับปรุงขึ้น

1.2.1 ละครชาติตรีเข้าเครื่อง (ละครชาติตรีเครื่องใหญ่)

1.2.2 ละครดึกดำบรรพ์

1.2.3 ละครพันทาง

1.2.4 ละครเสภา

2. ละครที่ปรับปรุงขึ้น จำแนกเป็น

2.1 ละครร้อง

2.1.1 ละครร้องล้วนๆ หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า ละครร้องแบบพระมวงกู
เกล้าเจ้าอยู่หัว

2.1.2 ละครร้องสลับพูด หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า ละครร้องแบบกลม
พระยานราธิประพันธ์พงศ์

2.2 ละครพูด

2.2.1 ละครพูดล้วนๆ

2.2.2 ละครพูดสลับลำ

3. ละครสังคีต เป็นละครพูดสลับลำ ซึ่งบทเจรจากับบทร้องในบทละครที่ต้องมี
สัดส่วนเท่าๆ กัน

ประเภทของการแสดงละครไทยนั้นยังมีการที่สามารถจำแนกย่อยๆ ได้อีกมากมายตาม
ลักษณะการแสดงอาจจำแนกตามแนวเรื่องที่น่าสนใจ เช่น ละครปลุกใจ ละครปริศนาสุภาษิต
นอกจากนี้ยังมีนาฏกรรมสวมหัวเน้นการเดินเป็นสำคัญหรือเรียกโดยทั่วไปว่าโขน

มาลินี ดิลกนิษ (2543 : 265) ได้แบ่งละครออกเป็น 3 หมวดใหญ่ คือ

1. ละครร่ำ หมายถึง การแสดงละครกับการร่ำรำที่มีผู้ขับร้องหมู่หรือเดี่ยว
บรรยายเนื้อเรื่องประกอบ ผู้แสดงกล่าวเจรจาเป็นภาษาร้องกรองที่ไพเราะ
2. ละครร้อง เป็นการแสดงละครที่ผู้แสดงเป็นผู้ขับร้องและกล่าวเจรจาด้วย
ภาษาร้องกรองและยังมีกลุ่มผู้ขับร้องบรรยายเนื้อเรื่องประกอบด้วย
3. ละครพูด เป็นการแสดงละครที่ผู้แสดงกล่าวเจรจาด้วยภาษาร้อยแก้วหรือร้อย
กรอง

จะเห็นได้ว่าละครจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของการแสดง และการกล่าวเจรจา
โดยมีการกล่าวเจรจาที่เป็นภาษาร้องแก้วและร้อยกรอง

ส่วนการละครสำหรับเด็ก แบ่งเป็น 2 ประเภท (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรว.2540: 42) คือ

1. ละครเวทีสำหรับเด็ก (Children Theatre) จุดประสงค์ที่สำคัญของการจัดละครประเภทนี้ คือ เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน โดยคำนึงถึงวัยและความสนใจของเด็ก เด็กจะได้รับการเรียนรู้บางอย่างตามเจตนาของผู้เขียนบทละคร และจากการสังเกตบทบาทการแสดงของตัวละคร

2.ละครสร้างสรรค์ (Creative Dramatics) จุดประสงค์ของละครประเภทนี้เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กคิดและแสดงออกตามแบบละคร ไม่มีรูปแบบตามตัว โดยอาศัยความสามารถในการแนะแนวทางจากครู

ลักษณะความแตกต่างของละครเวทีสำหรับเด็กและละครสร้างสรรค์

ละครเวทีสำหรับเด็ก	ละครสร้างสรรค์
1. ความมุ่งหมายของการแสดง เพื่อให้ได้ผลงานการแสดงที่ผู้ชมได้ความบันเทิง	1. ความมุ่งหมาย เพื่อเป็นกิจกรรมพัฒนาตัวเด็ก
2. บทละครเขียนโดยนักเรียน	2. บทละครได้มาจากเด็กช่วยกันคิดขึ้นเองโดยได้รับคำแนะนำจากครูในการหาข้อเท็จจริงและจินตนาการพอสมควร
3. การแสดงจะมีทั้งผู้ใหญ่และเด็ก	3. การแสดงเป็นไปตามความสามารถของเด็กเอง
4. มีผู้กำกับการแสดง	4. ไม่มีผู้กำกับการแสดงอย่างเป็นทางการ
5. ฉาก ใช้ฉากอย่างเต็มที่	5. ฉาก มีประกอบเพื่อสร้างจินตนาการ
6. เครื่องแต่งกาย ใช้ประกอบเต็มที่	6. เครื่องแต่งกาย ใช้ตามสภาพของท้องถิ่น
7. ผู้แสดงจะแสดงได้ดีมาก ถ้าทำตามผู้กำกับการแสดง	7. ผู้แสดงจะพยายามกำกับการแสดงของตนเองเพื่อความพอใจของตนเอง

สรุปว่า ละครสำหรับเด็กมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้แสดงออกตามแบบละครอย่างสนุกสนาน โดยคำนึงถึงวัยและความสนใจของเด็ก

1.3 ประโยชน์ของการละคร

ในการเล่นละคร เด็กจะได้รับประโยชน์หลายประการ ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับมานักน้อยขึ้นอยู่กับความวางแผนของครู โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มเด็ก ความสนใจแลพะความต้องการของเด็ก เช่น เด็กวัย 5-6 ปี ชอบกิจกรรมที่ใช้ความเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่

เช่น แชน ขา หลัง จึงควรจัดกิจกรรมที่เด็กเกิดการพัฒนาการทางร่างกายไปด้วย ซึ่งสามารถสรุปประโยชน์ของการละคร (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร.2540: 76) ได้ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้เด็กได้มีจินตนาการกว้างไกล
2. เปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิดของตนเอง
3. ส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน
4. ส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจในบทบาท ความรู้สึกของบุคคลในสังคมได้ดีขึ้น
5. เปิดโอกาสให้เด็กระบายความรู้สึกและอารมณ์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม
6. ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะท่าทางการพูดที่ดี
7. ช่วยปูพื้นฐานความเข้าใจในศิลปะการละคร
8. ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เพ็ญพุด นิตยวรรณะ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการละครว่ามีองค์ประกอบของการสร้างความเป็นมนุษย์อย่างครบถ้วน จัดเป็นหมวดหมู่แบบกว้างๆ (เพ็ญพุด นิตยวรรณะ . 2544: 15-16) ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้พัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ให้กว้างไกล
เบื้องต้นผู้นำอาจมีการฝึกใช้จินตนาการให้กับผู้ร่วมกิจกรรม เริ่มจากจินตนาการในสิ่งที่เด็กเคยมีมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจินตนาการจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อให้เด็กเกิดจินตภาพ ซึ่งเป็นบ่อเกิดของการขยายจินตนาการให้กว้างขวางและลึกซึ้งต่อไป ขยายผลไปสู่ความคิดหรือการกระทำใหม่ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบหรือเลียนแบบใคร และยังทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย
2. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดของตนเอง ผู้ร่วมกิจกรรมต้องคิดวางแผนต่างๆ นานาเพื่อนำมาทำเป็นละคร หลังจากการแสดงละครจบลงก็ยังมีคำถามที่สร้างสรรค์เป็นคำถาม “ ชวนคิด ” ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ร่วมกิจกรรมแสวงหาคำตอบ ดังนั้นกระบวนการคิดหลากหลายแบบจึงเกิดขึ้นตลอดเวลาในละคร
3. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อสารกับผู้อื่น ช่วยส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีลักษณะการพูดที่ดี และส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมรู้จักที่จะทำงานร่วมกันเพราะในกิจกรรมละครเด็กต้องทำงานกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือช่วยกันวางแผนในแต่ละขั้นตอน เด็กทุกคนต้องระดมความคิด ระดมสมอง รู้จักแก้ปัญหา เสนอและแลกเปลี่ยนความคิด หัดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สร้างข้อตกลงร่วมกัน ฝึกฝนร่วมกัน จนกระทั่งนำเสนอออกมาเป็นผลงานที่สามารถสื่อสารกับเพื่อนๆ กลุ่มอื่นได้ และในกระบวนการละครนั้นๆ ผู้สวมบทบาทสมมติก็ต้องใจฟังเพื่อนที่ร่วมแสดงคนอื่นๆ ด้วย เพื่อที่จะสามารถโต้ตอบกลับไปได้

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะในการใช้ร่างกายและการใช้ภาษา เกมส์และ กิจกรรมละครที่จัดเตรียมขึ้นอย่างดี ให้ความรู้สึกลดภัยกับผู้ร่วมกิจกรรม มักเป็นสิ่งที่จิตใจที่ดีเยี่ยมที่ช่วยให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความต้องการที่จะแสดงออกด้วยร่างกาย ท่าทาง และด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน

5. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่มักมีจุดเริ่มต้นมาจากนิทาน คำกลอน บทกวี เรื่องสั้น สารคดี ฯลฯ เมื่อผู้ร่วมกิจกรรมได้อ่านหรือฟังเรื่องราว แล้วจินตนาการต่อไปจนกลายมาเป็นละคร เรื่องราวเหล่านี้ก็มักสร้างความประทับใจที่ดีให้กับผู้ร่วมกิจกรรม เมื่อผู้ร่วมกิจกรรมมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการอ่าน ก็จะเป็นการปลูกฝังให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีนิสัยรักการอ่านได้อีกทางหนึ่ง

6. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ทุกครั้งที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การเรียนรู้เกี่ยวกับสมาชิกในกลุ่มย่อมเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เด็กๆ เริ่มเรียนรู้ที่จะต้องเปิดใจให้กว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักที่จะเสียสละ หรือเป็นผู้ให้แก่งroup ทำให้เด็กรู้จักและเข้าใจความหมายของการฟังพียงกันและกัน ซึ่งเป็นการฟังพียงที่อยู่ในพื้นฐานของความรู้สึกที่เท่าเทียมกัน และเป็นไปเพื่อผลงานของกลุ่ม ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น

7. พัฒนาการมองคุณค่าเชิงบวกในตนเอง พัฒนาการที่เกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าของตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญต่อความมั่นคงในจิตใจ และต่อบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้น กระบวนการละครสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การมีปฏิสัมพันธ์ และการได้แสดงออกอย่างเป็นตัวของตัวเองภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและเป็นกันเอง บวกกับปฏิกิริยาในเชิงบวก คำชื่นชม การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง

8. พัฒนาการรับรู้และสร้างความเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงในสังคมและช่วยให้ตระหนักถึงปัญหาที่มีอยู่ในสังคม ละครทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าใจในบทบาท ความรู้สึกของคนในสังคม เนื่องจากผู้ร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสลงสมมติบทบาทเป็นตัวละครต่างๆ ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในสถานการณ์เดียวกันกับตัวละคร ผู้ร่วมกิจกรรมจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุผลที่ตัวละครตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุผลที่ตัวละครแสดงท่าทางลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าใจในสภาพของตัวละครอย่างลึกซึ้งด้วยตนเอง การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในประสบการณ์ของตัวละครต่างๆ นั้นเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้เด็กๆ ได้มีความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผู้คน ชีวิต และสังคม ช่วยกันหาความกระจ่างในปัญหา ทำให้เราเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของผู้ที่ประสบกับปัญหาได้อย่างถ่องแท้ และลึกซึ้งยิ่งขึ้น

9. พัฒนาจิตใจให้ละเอียดอ่อน สร้างเสริมจริยธรรมในจิตใจ การที่ผู้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ในละครเพื่อที่จะเข้าใจถึงประสบการณ์จากประสาธน์สัมผัสทั้ง 5 การใช้จินตนาการ การทดแทนความรู้สึกของผู้อื่นด้วยความรู้สึกของตัวเอง การทำสมาธิเพื่อการเคลื่อนไหวอันละเอียดอ่อน เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นการสร้างความละเอียดอ่อนให้กับจิตใจไปที่ละน้อย และนำไปสู่วุฒิภาวะทางอารมณ์และทางความคิดในที่สุด

10. เป็นเทคนิคการสอนได้ในวิชาอื่นๆ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้ดีมาก ดังนั้นถ้าครูนำละครเข้ามาเป็นเทคนิคช่วยในการสอนโดยยึดเนื้อหาเป็นแกนกลาง และนำเอาการละครมาเป็นประกอบ ก็นับว่าเป็นการใช้เทคนิคละครให้เกิดประโยชน์ ช่วย让孩子เรียนรู้เนื้อหาเรื่องราวที่บางครั้งอาจจะเป็นเรื่องยาก หรือเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยน่าสนใจ ได้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งนับว่าเป็นการเรียนที่ได้ผลดีเลิศและเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่าการละครมีประโยชน์ต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ละครเปิดโอกาสให้ผู้แสดง แสดงออกด้วยท่าทางและการเคลื่อนไหวร่างกายที่ถูกต้อง เหมาะสม

2. พัฒนาการด้านอารมณ์/จิตใจ การละครช่วยปูพื้นฐานความเข้าใจในศิลปะการละคร เด็กได้เรียนรู้บทบาทของการเป็นนักแสดงที่ดี สร้างเสริมจริยธรรมในจิตใจ รู้จักทำสมาธิเพื่อการเคลื่อนไหวอันละเอียดอ่อน การแสดงความสามารถของตนก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและเข้าใจความรู้สึกของบุคคลในสังคม สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม

3. พัฒนาการด้านสังคม การละครสร้างความเข้าใจสภาพความเป็นจริงในสังคมและช่วยให้ตระหนักถึงปัญหาที่มีอยู่ในสังคมผู้แสดงจึงเกิดความเข้าใจในบทบาทของคนในสังคมทำให้ผู้แสดงตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างเหมาะสม และยังเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้เด็กๆ เริ่มเรียนรู้ที่จะต้องเปิดใจให้กว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา การละครช่วยพัฒนาจินตนาการและความคิดของเด็กให้กว้างไกล เด็กพัฒนากระบวนการคิดที่หลากหลายสามารถนำความรู้เดิมมาใช้เชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ นอกจากนี้เด็กยังได้แสดงออกทางภาษาได้อย่างเหมาะสม

1.4 องค์ประกอบพื้นฐานของการละคร

การละครประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร.2540: 76-77) ดังนี้

1. ท่าทาง ท่าทางนับว่าเป็นพื้นฐานของการแสดงทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมละคร ควรฝึกให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระและเคลื่อนไหวตามคำสั่งในการเคลื่อนไหวจะต้องให้รู้จักการใช้หลักพื้นฐานเบื้องต้น เมื่อเด็กอยู่ร่วมกันในแห่งใดแห่งหนึ่ง
2. ความไวต่อการรับรู้ การละครเน้นความสำคัญของการฝึกให้เด็กมีประสาทไวต่อการรับรู้ ครูจะต้องแนะนำให้เด็กมีความสังเกตสิ่งที่อยู่รอบข้างโดยการฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า
3. ความรู้สึกทางอารมณ์และการแสดงออก ก่อนที่เด็กจะสามารถแสดงออกด้วยท่าทางหรือคำพูดได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ และตัวละคร ไม่เช่นนั้นเด็กจะแสดงละครได้ไม่ดีเท่าที่ควร ครูควรจะนำเรื่องราวและลักษณะของตัวละครมาสนทนากับเด็กก่อน
4. การใช้ถ้อยคำสนทนา นอกจากการสื่อสารด้วยท่าทางแล้วการละครยังประกอบด้วยการใช้ถ้อยคำภาษาเพื่อสื่อความหมาย และความเข้าใจในเหตุการณ์ เด็กจะต้องใช้คำพูดในลักษณะต่างๆ ครูควรให้ได้มีการใช้คำพูด และบทสนทนาในกิจกรรมละครประเภทต่างๆ ยกเว้นการแสดงทำใบ้และละครใบ้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการละคร ทั้ง 4 องค์ประกอบมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมละครที่จะช่วยเด็กเกิดการพัฒนาความสามารถได้อย่างเหมาะสม

1.5 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการละคร

ขั้นตอนการจัดเตรียม การจัดกิจกรรมการละคร (มัทนี รัตนิน.2546 : 58-82) มีดังนี้

1. การเลือกบทละคร หรือการเตรียมเนื้อเรื่อง ที่มีเนื้อหาน่าสนใจ มีการผูกเรื่องไว้ตามโครงเรื่อง (Plot) ที่น่าติดตาม รวมทั้งลักษณะตัวละคร และแนวคิดของเรื่อง
2. การกำหนดตัวผู้แสดง สำหรับบทบาทต่างๆ ในเนื้อเรื่อง
3. การเตรียมงานก่อนเริ่มซ้อมการละคร มีการทำแผนผังพื้นที่การเล่นละคร (floor plan) การร่างภาพองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของฉาก และจากทำฉาก อุปกรณ์ประกอบฉาก และเครื่องแต่งกาย
4. การซ้อมละคร ในการซ้อมละครทุกคนควรอยู่พร้อมกันทั้งหมด เพื่อดูผลและการเล่นละครของทุกคน ความต่อเนื่อง การพัฒนาของเรื่องและของตัวละคร การกระทำ (actions) และอารมณ์ความรู้สึก
5. การแสดงละคร เป็นการแสดงจริงของผู้แสดงละครทุกคน ที่ต้องแสดงละครให้ผู้ชมดู

6. การค่านับเมื่อสิ้นสุดการแสดง ถ้าเป็นละครไทยโบราณควรให้เว้นการค่านับแบบฝรั่ง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการแสดงละครหรือการจัดทำละครผู้ที่เกี่ยวข้องควรต้องเตรียมเนื้อเรื่องเพื่อที่จะทำละครโดยมีเนื้อเรื่องที่น่าติดตาม จากนั้นกำหนดตัวผู้แสดงสำหรับบทต่างๆ และเตรียมงานก่อนเริ่มซ้อมละคร เช่น การจัดท่าฉาก จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เมื่อจัดเตรียมเสร็จแล้วจะเป็นการซ้อมละครเพื่อดูความพร้อมของทุกคนและความต่อเนื่องของเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นจะเป็นการแสดงละครจริง และสิ้นสุดการละครโดยการค่านับ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละคร

ผลการวิจัยในประเทศ

อมรา ปฐกัญญานุรักษ์ (2522:145) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ว่า เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนแบบละครในระดับมัธยมศึกษาปัจจุบัน ประโยชน์และผลจากการใช้สื่อการสอนแบบละครที่เหมาะสมในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 145 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพ การใช้สื่อการสอนแบบละคร ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็นเรื่องราว การแสดงท่าทางหรือบทบาทสั้นๆ การเชิดหรือชักหุ่นในระดับมัธยมศึกษาจัดทำเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากการสำรวจพบว่า สื่อการสอนแบบละครมีคุณค่าในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ตรงและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และวิชาที่ได้รับประโยชน์ค่อนข้างมาก ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพ แต่ข้อเสีย คือ สิ้นเปลืองเวลาทั้งในการเตรียมการและการจัดแสดง ทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร นอกจากนั้นผู้สอนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนประเภทนี้จึงไม่นิยมใช้กันมากนัก

สาลินี หมายเจริญ (2527 : 51 – 101) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการสอนการจัดละครประกอบการสอนภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ละครประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดเลือก ชนิดมาตราส่วนประเมินค่าและปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารจำนวน 27 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 135 คน และนักเรียนจำนวน 324 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ละครที่ใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับมากได้แก่ การแสดงละครพูด การแสดงละครใบ้ ประกอบวรรณคดี การแสดงบทบาทประกอบวรรณคดี ลักษณะที่ใช้ละครเป็นการฝึกทักษะในการจัดกิจกรรม

การแสดง การนำเข้าสู่บทเรียน การสอนวิชาเนื้อหาวิชาและสรุปบทเรียนอยู่ในระดับมากและทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่า การใช้ละครในการเรียนทุกครั้งให้ผลดีอยู่ในระดับมาก

มาณวิกา ผลวิรุฬห์ (2533 : 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์มีความสามารถเล่าเหตุการณ์และเรียงลำดับเหตุการณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

พจมาน เทียนมณีนัส (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบกรวาดภาพ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบกรวาดภาพ

ทัศนัย อุดมพันธ์ (2541 :55) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์มีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาการนำกิจกรรมละครมาใช้กับเด็กนักเรียนเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก ทำให้ผลการเรียนมีประสิทธิภาพ เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถด้านต่างๆสูงขึ้น

ผลการวิจัยของต่างประเทศ

ไวท์ (Wright. 1972:1876 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของละครสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคล โดยมุ่งศึกษาถึงประสิทธิภาพของการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการสร้างความเห็นอกเห็นใจและความสามารถในการสวมบทบาท ได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า เด็กที่เรียนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์มีทักษะการสวมบทบาทดีขึ้น

ชมิทธ์ เอลลิซ่า และคาทรี (Schamidt, Elissa ; Kathy.1975:111-114) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องละครสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ โดยทำการทดลองกับเด็กอนุบาล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 39 คน เรียนโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ และกลุ่มควบคุม ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน เรียนด้วยวิธีเดิมปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่า ในการทำแบบทดสอบด้านความคิดสร้างสรรค์ 2 ฉบับ คือ ด้านคำพูด (Verbal) และด้านการสังเกต (Visual)

คาริโอธ (Karioth.1967: 1783 – A) ได้ทำการศึกษาการจัดละครสร้างสรรค์ในการช่วยที่จะพัฒนาความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งศึกษาผลของกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์มีทักษะการสวมบทบาทดีขึ้น

ไรเดล (Ridel. 1975 ข 3551-A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสังเกตผลของละครสร้างสรรค์ โดยมุ่งศึกษาการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการสอนภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ได้แก่ การสื่อสารด้วยคำพูดและไม่ใช้คำพูด ความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรม ความรู้สึกในการรวมกลุ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง และทัศนคติที่มีต่อวิชานี้ โดยที่ครูผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ด้านกิจกรรมละครสร้างสรรค์มาก่อน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ แต่ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไม่เปลี่ยนแปลง ผลจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์สามารถพัฒนาด้านจินตนาการและการสื่อสารได้อย่างดี ซึ่งถือว่าเป็นผลจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนเป็นผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์การละครมาก่อน

มารานอน (Maranon. 1981 : 124-A) ได้ทำการศึกษาแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนาของการจัดโปรแกรมละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่แตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของเด็กอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกัน กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 7-8 ปี 11-12 ปี และ 13-15 ปี การศึกษานี้มุ่งเปรียบเทียบตัวแปรต่างๆ คือ การเปรียบเทียบการใช้ภาษาอังกฤษของชั้นที่จัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์กับชั้นที่เรียนตามปกติ และกับชั้นเรียนที่มีความสนใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีทักษะทางภาษาดีกว่านักเรียนอีก 2 กลุ่ม การใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ในสภาพที่เหมาะสมคือ ใช้เนื้อหาแบบ 2 ภาษา และ 2 วัฒนธรรม จะสามารถพัฒนาความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครทำให้เด็กมีการพัฒนาจินตนาการและความคิดสูงขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ มีทักษะการสวมบทบาทดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีความกระตือรือร้นและความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีปัญญา

มนุษย์ทุกคนมีความสามารถทางปัญญาหลากหลาย และความสามารถที่หลากหลายมาจากการควบคุมของสมองแต่ละส่วน ซึ่งได้มีเอกสาร งานวิจัยที่กล่าวถึงการทำงานของสมองและปัญญาของมนุษย์ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

2.1 การทำงานของสมอง 2 ซีก

นภเนตร ธรรมบวร (2549 : 15-16) กล่าวว่า ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สมองแบ่งเป็น 2 ซีก คือ ซีกซ้ายและซีกขวา สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวานอกจากจะควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ และรับประสาทสัมผัสความรู้สึกจากร่างกายด้านตรงข้ามกันกับซีกสมองแล้ว ยังมีหน้าที่แตกต่างกันในเรื่องของการเรียนรู้ด้วย

นักวิทยาศาสตร์พบว่า สมองส่วนใดจะถูกใช้นั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เราทำด้วย อาทิ สมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คณิตวิเคราะห์ ควบคุมเกี่ยวกับภาษาพูด ภาษาเขียน ตัวเลข การจัดลำดับ การจัดลำดับ การแสดงออกและสัญลักษณ์ต่างๆ ส่วนสมองซีกขวามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การสังเคราะห์ ศิลปะ ดนตรี และเรื่องของทิศทาง ซึ่งเป็นส่วนที่ผ่อนคลายและอยู่ในจิตใต้สำนึก สมองซีกขวามีหน้าที่สร้างขบวนการต่างๆ อย่างรวดเร็ว และเห็นภาพรวมจึงสามารถทำอะไรได้หลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับสมองซีกซ้ายที่อยู่ในจิตสำนึก และมักทำได้ทีละอย่างเป็นขั้นตอน และอย่างมีรายละเอียด

คนบางคนนั้นมีทักษะ และความสามารถที่บ่งบอกได้ว่าใช้สมองด้านหนึ่งมากกว่าอีกด้านหนึ่ง การศึกษาในระบบโรงเรียนโดยทั่วไปมักให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถของสมองซีกซ้ายมากกว่าซีกขวา อย่างไรก็ตาม ทักษะกระบวนการคิดโดยส่วนใหญ่แล้วจำเป็นต้องใช้การทำงานของสมองทั้ง 2 ซีกประสานกัน ยิ่งกว่านั้น หัวใจสำคัญที่ทำให้การคิดมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความกลมเกลียวของการประสานกันของสมองทั้ง 2 ซีก

วอร์ด และดาเลย์ (Ward ; Daley' 1993) กล่าวว่า การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กหรือผู้เรียน ยึดหลักการที่พยายามประสานการทำงานของสมองซีกขวาที่มีทักษะของการจินตนาการ และการสังเคราะห์กับสมองซีกซ้ายที่มีทักษะของการใช้ภาษา และการวิเคราะห์เข้าด้วยกัน เทคนิคต่างๆ ที่ช่วยให้เราพัฒนาการประสานการทำงานของสมองทั้ง 2 ซีกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคิดดังนี้

1. การพักผ่อน และผ่อนคลายเพื่อช่วยให้เซลล์ประสาทที่เชื่อมสมองทั้ง 2 ซีกที่เรียกว่า คอร์ปัส แคลโลซัม (Corpus callosum) ทำงานได้ดีขึ้นและแข็งแรงมากขึ้น จากงานวิจัยพบว่า ผู้หญิงซึ่งโดยทั่วไปมักใช้สมองซีกขวามากกว่าผู้ชายมี คอร์ปัส แคลโลซัม ที่หนาหว่าสมองของผู้ชาย ดังนั้นการผ่อนคลายในช่วงก่อนและระหว่างการเรียนหรือการทำงานถือเป็นเรื่องจำเป็นเพราะจะช่วย

ให้นักเรียนใช้สมองซีกขวามากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ คอร์ปัส แคลโลซัม แข็งแรงขึ้น และสมองทำงานได้ดีขึ้น

2. การใช้สมองซีกขวา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมองทั้งหมด เช่น การใช้ทักษะทางศิลปะ ดนตรี ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความแข็งแรงในการประสานการทำงานของสมองทั้ง 2 ซีกเพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การใช้การออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสมอง (Brain gym) เพื่อเพิ่มการสื่อสารของสมองซีกซ้ายและซีกขวาโดยผ่าน คอร์ปัส แคลโลซัม เช่น การออกกำลังกายที่ข้ามเส้นกึ่งกลางของร่างกาย อาทิ การกระโดดโดยใช้มือและเท้าสลับข้างกัน และการเดินแกว่งแขนสลับข้างกับขา เป็นต้น

สรุปได้ว่าสมองประกอบไปด้วยสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งการพัฒนาสมองควรพัฒนาทั้งซีกซ้ายและซีกขวาไปเท่าๆ กันเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ความหมายของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (เยาเวา เดชะคุปต์.2544:2-3 ; อ้างถึงใน Gardner. 1983) ได้ให้คำนิยามของคำว่า พหุปัญญาว่าเป็นความสามารถเชิงชีวจิต (Biopsycho logical Potential) นั่นคือ คนทุกคนสามารถแสดงออก ซึ่งองค์แห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมของตน เขามองปัญญาในหลายลักษณะ และเชื่ออีกว่า ปัญญาของแต่ละคนจะเป็นกระบวนการทางจิตใจ หรือความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

การ์ดเนอร์ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544 : 108 อ้างถึงใน Gardner. 1983) ได้ให้ความหมายของคำว่าพหุปัญญา ซึ่งประกอบไปด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1. ความสามารถในการแก้ปัญหา
2. ความสามารถในการสร้างสรรค์ และค้นพบสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์หรือผลผลิตอันมีประสิทธิภาพ
3. ความสามารถในการพบเห็นปัญหาใหม่

นภเนตร ธรรมบวร (2545 : 8) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถของคนที่ใช้สมอง ซึ่งจัดเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญมากของร่างกายมนุษย์ เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด การเรียนรู้พฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์แล้ว สมองซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะอื่นๆ ด้วย

ประเวศ วะสี (นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 9; อ้างอิงจาก ประเวศ วะสี. 2535) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความฉลาดของมนุษย์ ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเซลล์ในสมอง แต่ขึ้นอยู่กับ

เชื่อมโยงกันของเซลล์ประสาทที่จะอกเงยออกมาเป็นวงจรสมอง ถ้าสมองได้รับการกระตุ้นน้อยการเชื่อมโยงกันของเซลล์ประสาทก็จะน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้นสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดโครงสร้างและโปรแกรมในสมองมาก

สันติศักดิ์ ผาผาย (2546:10) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถของคนที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าต่อตนเอง และเป็นที่ยอมรับของสังคม

พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์ (2548:10-11) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ปัญญาความสามารถที่หลากหลายของบุคคลที่มีความสามารถที่มาจากการถูกควบคุมโดยสมองแต่ละส่วน และการพัฒนาสมองต้องได้รับการเลี้ยงดูจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีเป้าหมายคิดอย่างมีเหตุผล และต้องจัดให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถที่หลากหลายของคนที่แสดงออกซึ่งปัญญาของตนในการค้นหา แก้ปัญหา และพัฒนาความสามารถให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

2.3 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligence : MI)

เมื่อปีค.ศ.1904กระทรวงศึกษาในกรุงปารีสได้นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสชื่ออัลเฟรด บินท์ (ธีระศักดิ์ กองทรัพย์. 2543 : 16 อ้างถึงใน Alfred Binet) และคณะทำการพัฒนาเครื่องมือ โดยกำหนดนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อการสอบตกเพื่อหาทางแก้ไข จากการพัฒนาเครื่องมือทำให้เกิดแบบทดสอบเชาว์ปัญญาขึ้นเป็นครั้งแรกของโลกหลายปีต่อมาจึงแพร่หลายเข้าไปในสหรัฐอเมริกา และใช้กันอย่างแพร่หลายจนเป็นที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “เชาว์ปัญญา” และแบบทดสอบไอคิว (IQ)หรือแบบทดสอบเชาว์ปัญญาเกือบ 18 ปี หลังจากที่มีแบบทดสอบเชาว์ปัญญานับแรก นักจิตวิทยาชาวอเมริกาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ชื่อ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ได้ประกาศว่าโลกของเราดีของความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาหรือสติปัญญาแคบไป การ์ดเนอร์ได้เสนอไว้ในหนังสือ “Frames of Mind” เมื่อปี พ.ศ.1983 ว่าความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาของมนุษย์มีอย่างน้อย 8 ด้าน การ์ดเนอร์เรียกทฤษฎีของเขาว่า “ทฤษฎีพหุปัญญา” (Theory of Multiple Intelligence-MI) การ์ดเนอร์ต้องการจะรู้จักศักยภาพของมนุษย์ที่นอกเหนือไปจากคะแนนทดสอบเชาว์ปัญญา เขาตั้งข้อสงสัยถึงความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบเชาว์ปัญญาแบบต่างๆ ที่ตั้งคนออกจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและทำให้หรือตอบสนองเรื่องราวต่างๆ ที่ไม่เคยทำ การ์ดเนอร์บอกว่าความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาน่าจะเกี่ยวกับ

ความสามารถใน 1) การแก้ปัญหา และ 2) การออกแบบผลผลิตที่ทันสมัยฟันสถานที่งานการธรรมชาติ (อารี
สัณห์วี. 2542 : 1-2)

การ์ดเนอร์ (เยาพา เดชะคุปต์.2544 : 2-3; อ้างอิงจากGardner.1993) เป็นนักวิทยาศาสตร์
ด้านระบบประสาทแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญา โดย
การคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences : MI) ขึ้น และจำแนกปัญญาของคน
เอาไว้ในหนังสือชื่อ “ โครงสร้างของจิต “ (Frame of Mind) และหนังสือเรื่อง “ พหุปัญญา “
(Multiple Intelligences.1993) โดยเขาศึกษาจากผู้ที่มีสมองบกพร่องในบางส่วนและพบว่าผู้ที่ถูก
ศึกษาายังมีความสามารถในส่วนที่เหลืออยู่ ซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่า สมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วนๆ แต่
ละส่วนได้กำหนดความสามารถเป็นเรื่องๆ หรือมีปัญญาหลายๆ อย่าง ถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะ
ส่วนแตกต่างกัน การ์ดเนอร์ได้ใช้ฐานความคิดจากศาสตร์ทางการรับรู้ (Cognitive Science) และ
ศาสตร์การทำงานของสมอง (Neuro Science) และให้คำจำกัดความคำว่า “ ปัญญา “ ว่าเป็น
ความสามารถเชิงชีวจิต (Biopsychological Potential) นั่นคือ คนทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งองค์
แห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมของตน เขา
มองสติปัญญาในหลายลักษณะ เขาเชื่อว่าปัญญาแต่ละด้านจะเป็นกระบวนการทางจิตใจ หรือ
ความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม (เยาพา
เดชะคุปต์. 2544: 2-3;อ้างอิง จาก เจดศักดิ์ ชุมนุ่ม. 2540)

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญาเกิดจากความเชื่อในเรื่องของสมองมนุษย์ที่แบ่ง
ได้เป็นส่วนๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถทางสติปัญญาเป็นเรื่องๆ ไว้ จึงทำให้บุคคลคนเดียวมี
ความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าได้หลายอย่าง

2.4 ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (เยาพา เดชะคุปต์.2544 : 3-4; อ้างอิงจาก Gardner.1983) ได้จำแนก
ความสามารถหรือสติปัญญาของคนเอาไว้ 7 ด้าน และภายหลังได้เพิ่มเติมอีก 2 ด้าน รวมเป็น
สติปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง
เช่น นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือด้านเขียน เช่น กวี นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ
นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงความสามารถในการจัดกระทำเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา
เสียง ความหมายและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น ความสามารถใช้ภาษาในการหว่านล้อม การ
อธิบาย เป็นต้น

2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence) คือผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข เช่น นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ และผู้ให้เหตุผลที่ดี เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงความไวในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม และการคิดที่เป็นเหตุผล (cause-effect) และการคิดคาดการณ์ (if-then) วิธีการที่ใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน สรุปการคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน

3. ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ ได้แก่ นายพราน ลูกเสือ ผู้นำทาง และสามารถปรับปรุงวิธีการใช้พื้นที่ได้ดี เช่น สถาปนิก มัณฑนากร ศิลปิน นักประดิษฐ์ ปัญญาด้านนี้รวมถึง ความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้น นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถที่จะมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็น และความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) คือความสามารถในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก ได้แก่ นักแสดง นักแสดงท่าไม้ นักกีฬา นักร้อง นักฟิสิกส์ และความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะสลัก คัลยแพทย์ ปัญญาด้านนี้รวมถึงทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต ความไวทางประสาทสัมผัส

5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี ปัญญานี้รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

6. ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้ยังรวมถึงความไวในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรับรู้ถึงลักษณะต่างๆ ของสัมพันธ์ภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น ความสามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม

7. ปัญญาด้านตนเอง หรือ ความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จักตนเอง และความสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง ได้แก่ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตน มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง

8. ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) คือ การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของคนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร

9. ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) ปัญญาด้านนี้ หมายถึง ความไวและความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ เช่น ความหมายของชีวิต ทำไมคนเราถึงตาย และเราอยู่ที่นี่ได้อย่างไร

สรุปได้ว่าพหุปัญญาคือความสามารถทางปัญญาที่ประกอบไปด้วยปัญญาทั้ง 9 ประเภท ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะ และ คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง ปัญญาด้านธรรมชาติ ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม

ลักษณะสำคัญของพหุปัญญายังมีการกล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามทฤษฎีพหุปัญญา

สุปราณี ไกรวัตนุสรณ์ และ คณาพร คมสัน (2544:8-30) ได้อธิบายลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามทฤษฎีพหุปัญญาดังนี้

1. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษา

1. 1 ชอบฟังและและได้ตอบกับการพูดในรูปแบบต่าง ๆ
1. 2 ชอบเลียนแบบเสียง ภาษา การอ่านและเขียนของผู้อื่น
1. 3 เรียนรู้โดยผ่านทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน และการอธิบาย
1. 4 มีความสามารถในการฟังในระดับความเข้าใจ การถอดความ (paraphrase)

การตีความ และ การจดจำในสิ่งที่อ่าน

1. 5 มีความสามารถในการพูดต่อหน้ากลุ่มบุคคลหลายอาชีพ การพูดเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ การใช้ภาษาพูดที่ง่ายต่อการเข้าใจ การพูดชักจูง การโน้มน้าว การพูดให้คนอื่นเชื่อถือในเวลาอันเหมาะสม

1. 6 มีความสามารถในการเขียนได้ถูกต้องตามไวยากรณ์ การสะกด การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความคิดได้ดี

1. 7 มีความสามารถในการเรียนภาษาอื่น ๆ ได้

1. 8 ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ในการจดจำ การสื่อสาร การอภิปราย การอธิบาย การชักจูง การสร้างความรู้ใหม่ การสร้างความหมายใหม่ ๆ และสะท้อนให้ผู้อื่นเข้าใจธรรมชาติของ ภาษา

1. 9 มีความพยายามที่จะฝึกฝนภาษาของตนให้เกิดความชำนาญ

1. 10 มีความสนใจในกิจกรรมทางภาษา อันได้แก่ การเขียนบันทึกประจำวัน บท กวี การเล่าเรื่อง การได้วาที การพูดในโอกาสต่าง ๆ การเขียน และการเขียนบทความในวารสารต่าง ๆ

1. 11 มีการสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ ทางภาษา อันได้แก่ งานเขียนหรือการพูดใน แนวใหม่ๆ

1. 12 มีอารมณ์ขัน

2. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลและแนวคิดทางคณิตศาสตร์

2.1 รู้และเข้าใจหน้าที่ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2.2 คำนวณและเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปริมาณ เวลา เหตุผล

2.3 เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมเพื่อถ่ายทอดแนวความคิดและสิ่งที่เป็น รูปธรรมได้

2.4 สามารถใช้ทักษะของการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล

2.5 เข้าใจรูปแบบและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2.6 รู้จักตั้งสมมติฐานและทดสอบได้

2.7 สามารถใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ อันได้แก่ การประมาณ การคำนวณ การ ตีความเป็นสถิติ และนำเสนอข้อมูลเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ (graphic form)

2.8 ชอบคิดในแนวทางการคำนวณ เช่น การรวบรวมข้อมูล การตั้งสมมติฐาน การใช้สูตรอันเป็นรูปแบบ รู้จักยกตัวอย่างสิ่งที่ขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ และชอบโต้เถียงโดยยืนกรานความ ถูกต้อง

2.9 แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

2.10 สนใจเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับการคำนวณ เช่น นักบัญชี ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ นักกฎหมาย วิศวกร และนักเคมี

2.11 ชอบสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางด้านคณิตศาสตร์

3. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์

3.1 เรียนรู้ได้จากการมองเห็นและการสังเกต สามารถจำใบหน้า วัตถุ รูปร่าง สี รายละเอียดและฉาก

3.2 สามารถสืบค้นร่องรอยหรือวัตถุได้ เช่น การค้นหารอยเท้า หรือร่องรอยในป่า การขับรถตามเส้นทางจราจร

3.3 ใช้จินตนาการในการสร้างมโนภาพและรายละเอียด รวมทั้งใช้ในการเรียกความทรงจำกลับคืน

3.4 สามารถอ่านแผนภูมิ ตาราง แผนที่ ชอบเรียนสิ่งที่นำเสนอด้วยลายเส้นหรือสิ่งที่มองเห็นได้

3.5 สนุกกับการขีด เขียน การวาดภาพ การระบายสี การปั้น

3.6 มีความสามารถและสนุกกับการสร้างภาพ 3 มิติ เป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น พับกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ

3.7 สามารถมองวัตถุในมุมมองที่ต่างจากคนอื่น หรือ มองเห็นสิ่งที่ซ่อนเร้นได้

3.8 สร้างสรรค์วัตถุขึ้นมาจากสิ่งที่เป็นนามธรรม

3.9 สนใจและมีทักษะในงานอาชีพศิลปิน นักถ่ายภาพ วิศวกร มัณฑนากร สถาปนิก นักออกแบบ นักบิน นักประดิษฐ์

3.10 สร้างงานศิลปะแนวใหม่ และพัฒนางานศิลปะดั้งเดิม

4. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย

4. 1 ชอบสำรวจสภาพแวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ โดยใช้การสัมผัสการเคลื่อนไหว

4. 2 ชอบพัฒนาฝีมือโดยการประสานความสามารถของอวัยวะต่าง ๆ แข่งกับเวลา

4. 3 สามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีจากการลงมือปฏิบัติและการมีส่วนร่วม

4. 4 สนุกกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันได้แก่ การทัศนศึกษา (field-trip) การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การสะสมสิ่งของและการออกกำลังกาย

4. 5 มักแสดงความคล่องตัวในการทำงานโดยการสังเกตจากการเคลื่อนไหว การเดิน การหยิบจับสิ่งของ

4. 6 สัมผัสได้เร็วกับการเคลื่อนไหวรอบตัว และพร้อมเสมอในการโต้ตอบกับสิ่งรอบข้าง

4. 7 มีทักษะและชอบมีส่วนร่วมที่จะแสดงออกในด้านการละคร การกีฬา การเต้นรำ กิจกรรมต่าง ๆ การเย็บปักถักร้อย งานปั้น งานฝีมือ การพิมพ์

4. 8 เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดง การฝีมือ มีการแสดงออกอย่างมีทักษะคล่องตัว ถูกต้องแม่นยำ และสง่างาม

4. 9 ปฏิบัติการต่อการเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างการใช้ร่างกายและสติปัญญา

4.10 มีความเข้าใจและใช้ชีวิตได้มาตรฐานตามสุขลักษณะ

4.11 มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพด้านการกีฬา การเดินร่ำ คัลยกรรมและวิศวกรรม

4.12 สร้างสรรค์และคิดค้นพัฒนาทักษะทางกาย การเดินร่ำ การกีฬา และกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ทักษะทางกายเป็นพื้นฐาน

5. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านดนตรี

5.1 ชอบ สนใจ และสนุกสนานกับเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว อันได้แก่ เสียงมนุษย์ เสียงธรรมชาติ เสียงดนตรี

5.2 เมื่อได้ยินเสียงดนตรีมักต้องร้องตาม เดินร่ำ เคาะเสียงเป็นจังหวะและวิจารณ์เพลงได้อย่างลึกซึ้ง เกี่ยวกับระดับเสียง เนื้อร้อง จังหวะ การใช้เสียงประกอบดนตรี และวัฒนธรรมของดนตรี

5.3 ชอบสะสมดนตรีและข้อมูลเกี่ยวกับดนตรี เช่น เทป ซีดี วีดีทัศน์ และชอบเล่นเครื่องดนตรี

5.4 พัฒนาความสามารถด้านการร้องเพลง การเล่นดนตรีด้วยตนเองหรือ ร่วมมือกับผู้อื่น

5.5 ใช้ศัพท์เฉพาะและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรีได้

5.6 ชอบและสามารถแต่งเพลง และเล่นดนตรีได้ดีทันทีโดยมิได้เตรียมตัวล่วงหน้า

5.7 เข้าใจและสามารถตีความหมายของเนื้อเพลงและดนตรีที่ผู้แต่งเพลงต้องการสื่อ

5.8 ชื่นชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับดนตรีอันได้แก่ นักร้อง นักดนตรี เจ้าหน้าที่เทคนิคด้านดนตรี นักแต่งเพลง ผู้ผลิตอุปกรณ์หรือเครื่องมือดนตรี ครู และผู้อำนวยการเพลง

5.9 สร้างสรรค์เพลงและประดิษฐ์เครื่องดนตรี

6. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์

6. 1 มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวและกับผู้อื่น

6. 2 สามารถสร้างและรักษาภาพลักษณ์ของตนเองในสังคมได้ดี

6. 3 รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการร่วมสังคมกับผู้อื่นทุกชนชั้นและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

6. 4 เข้าใจความรู้สึกความคิดสภาพการณ์ พฤติกรรม และแนวทางชีวิตของผู้อื่นอย่างถ่องแท้

6. 5 สวมบทบาทของผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

6. 6 มีความสามารถเหนี่ยวนำใจคนให้เป็นไปตามต้องการ มีลักษณะผู้นำ
6. 7 สามารถเข้าใจและสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ดีโดยใช้คำพูดและกิริยาท่าทาง
6. 8 ช่วยเป็นสื่อกลางเพื่อช่วยประสานการทำงาน ความเข้าใจ ความคิดให้กับ
ผู้อื่นและหน่วยงานต่าง ๆ

6. 9 สามารถปรับตัวได้ดีตามสภาพแวดล้อมและกับบุคคลทุกชนชั้นและอาชีพ
6.10 เข้าใจแง่มุมทางสังคมและการเมือง
6.11 สนใจอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ อันได้แก่ ครู นักสังคม
สงเคราะห์ ที่ปรึกษา และนักการเมือง

- 6.12 ชอบพัฒนารูปแบบและระบบการอยู่ร่วมกันทางสังคม
7. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจตนเอง
7. 1 เข้าใจระดับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
7. 2 พัฒนาอารมณ์ตนเองให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม
7. 3 รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายของชีวิตเป้าหมาย
7. 4 ตั้งมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
7. 5 สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง
7. 6 สนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิต อันได้แก่ ความหมาย เป้าหมาย และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ

ชีวิต

7. 7 ควบคุมการเรียนรู้และบุคลิกได้ดี
7. 8 ชอบค้นหาเกี่ยวกับตนเอง
7. 9 สามารถเล็งเห็นความซับซ้อนของกระบวนการภายในจิตของตน และสภาพ
ชีวิตได้กระจ่าง

- 7.10 ตั้งมั่นที่จะเข้าให้ถึงความแท้จริงของตนเอง
- 7.11 มีอิทธิพลต่อบทบาทของผู้อื่น

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และ บังอร เสรีรัตน์ (2543:7-9) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมที่ปรากฏของ
บุคคลที่มีความสามารถแต่ละระดับ ไว้ดังนี้

1. คนที่มีความสามารถด้านภาษา จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี
 - 1.1 สามารถจับใจความได้ดี จากการฟังสิ่งต่าง ๆ
 - 1.2 สามารถถ่ายทอดความคิดโดยการพูดได้ชัดเจน
 - 1.3 สื่อสารได้ชัดเจนตรงประเด็น
 - 1.4 สามารถอ่านหนังสือต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมาย จับใจความได้ดี

1.5 เขียนถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ ข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน และสามารถเขียนถ่ายทอดได้หลากหลายแนวทาง

2. คนที่มีความสามารถด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

2.1 เป็นคนที่คิดเป็นระบบ มีเหตุผลในการคิด

2.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ คิดพิจารณาส่วนย่อยของประเด็นให้เห็นภาพชัดเจน

2.3 มีความสามารถในการคิดสังเคราะห์ คือ ประมวล เชื่อมโยงแง่มุมความคิดรวบยอด และประเด็นต่าง ๆ ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

2.4 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ นำเหตุผลข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ เชื่อหรือไม่เชื่อ ทำหรือไม่ทำ

2.5 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คือ การประมวลสาเหตุของปัญหา หาวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเลือกแนวทางที่สามารถแก้ปัญหาได้เกิดผล

2.6 มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คือ สามารถคิดได้เอง หลากหลายแนวทาง คิดได้แตกต่างจากคนอื่น คิดยืดหยุ่น ไม่ยึดติด

2.7 มีความสามารถในการใช้จำนวน เข้าใจความเป็นนามธรรมของจำนวน

2.8 มีทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างรอบด้าน ทั้งทักษะขั้นพื้นฐานและทักษะขั้นสูง 13 ทักษะ คือ

2.8.1 ทักษะขั้นพื้นฐานมี 8 ทักษะ ได้แก่

- 2.8.1.1 การสังเกต
- 2.8.1.2 การวัด
- 2.8.1.3 การจำแนกประเภท
- 2.8.1.4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา
- 2.8.1.5 การใช้ตัวเลข
- 2.8.1.6 การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล
- 2.8.1.7 การลงความเห็นจากข้อมูล
- 2.8.1.8 การพยากรณ์

2.8.2 ทักษะขั้นสูงมี 5 ทักษะ ได้แก่

- 2.8.2.1 การตั้งสมมติฐาน
- 2.8.2.2 การกำหนดค่านิยามเชิงปฏิบัติการ
- 2.8.2.3 การกำหนดและควบคุมตัวแปร

- 2.8.2.4 การทดลอง

- 2.8.2.5 การตีความหมายของข้อมูลและการลงข้อสรุป

3. คนที่มีความสามารถด้านพื้นที่ จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

3.1 สามารถวาดภาพในสมอง และออกแบบสิ่งต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ต้องการใช้

3.2 กระยะได้แม่นยำ รู้เรื่องทิศทาง

3.3 วาดรูปได้ถูกต้องส่วน และสื่อความคิด ความรู้สึกผ่านรูปภาพได้ชัดเจนทั้งความคิดเชิงรูปธรรมและความคิดเชิงนามธรรม

4. คนที่มีความสามารถด้านการเคลื่อนไหว จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

4.1 สามารถใช้กล้ามเนื้อได้คล่องแคล่ว ทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่

4.2 ใช้อวัยวะของร่างกายสื่อสารท่าทาง ความคิด ความรู้สึกได้

4.3 ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เย็บปักถักร้อย แกะสลัก ผ่าตัด เคลื่อนไหวนิ้วมือ ท่าทางต่าง ๆ

4.4 ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้อย่างคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเล่นเกมกีฬา การเดินตามจังหวะ การทำท่าประกอบ

4.5 ใช้กล้ามเนื้อของร่างกายสื่อสารและแสดงความคิด ความรู้สึกได้ เช่น การแสดงละคร การแสดงท่าไปสื่อภาษา

5. คนที่มีความสามารถด้านดนตรี จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

5.1 ไวต่อการรับรู้จังหวะและทำนอง

5.2 แยกแยะเสียง ทำนอง จังหวะได้

5.3 แต่งเพลง สร้างสรรค์ทำนอง

5.4 สื่อสารความคิดออกมาเป็นเพลงหรือทำนองได้ดี

6. คนที่มีความสามารถด้านการเข้าใจคนอื่น จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

6.1 สามารถรับรู้อารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ รอบตัวได้

6.2 ปรับปฏิสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

6.3 ทำงานกลุ่มได้ดี มีความเป็นผู้นำ เป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี และรับรู้บทบาทตนเองในแต่ละสถานการณ์

7. คนที่มีความสามารถด้านรู้จักตนเอง จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

7.1 นับถือตนเอง มั่นใจในตนเอง รู้จักเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง

7.2 วางแผนการทำงานของตนเอง และหาแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เก่งสูงสุด

และพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

7.3 มีวิธีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสม และเตือนตนเองให้ทำงานตามที่วางแผนไว้จนบรรลุเป้าหมาย

7.4 กระตุ้นตนเองให้ต่อสู้อุปสรรคและอดทนต่อความยากลำบากกายและใจได้

8. คนที่มีความสามารถด้านการรอบรู้ธรรมชาติ จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

8.1 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง ทั้งวงจรชีวิต สภาพปัจจุบัน การดูแลให้คงอยู่ และการทำให้ธรรมชาติที่เสียหายหมดไป

8.2 สามารถคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเงื่อนไขต่าง ๆ เปลี่ยนแปลง

8.3 มักจะอยู่ในธรรมชาติ หลงใหลในความงามของธรรมชาติ

จากที่ได้อธิบายมา สามารถนำมาสรุปเป็นตารางวิเคราะห์ลักษณะพหุปัญญา ดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ ได้แปลจากเรื่อง Multiple Intelligences โดย Finkelstein, Leonard & Finkelstein, ceila. ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงลักษณะพหุปัญญา

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
1.ด้านภาษา (Linguistic Intelligence)	- เข้าใจคำสั้งและความหมายของคำ -ชอบอ่าน เขียน เล่าเรื่อง -อธิบายได้ชัดเจน -ชอบสอนและชอบเรียน และเรียนได้ดีถ้ามี โอกาสได้พูด ฟัง และเห็น -มีอารมณ์ขัน -มีความจำดี จำสถานที่ วันเดือนปี และสิ่ง ละอันพันละน้อยได้ -สามารถวิเคราะห์ด้านภาษาได้ดี	-นักกวี -นักเขียน -นักพูด -นักไต่वाที่
2.ด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence)	-สามารถจำสิ่งที่ เป็นแบบแผนที่ เป็นแบบ นามธรรมได้ -มีเหตุผลเชิงสรุปความ สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ -ชอบทำการทดลอง ค้นหาคำตอบ ทำงาน กับตัวเลข หาคำตอบด้านรูปแบบและ	-นักวิทยาศาสตร์ -นักคณิตศาสตร์ -นักคิด -นักสถิติ

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	ความสัมพันธ์ -ชอบคณิตศาสตร์คิดในเชิงเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี -เรียนได้ดีโดยการจัดหมวดหมู่แยกประเภท	
3.ด้านมิติ (Spatial Intelligence)	-สามารถมองเห็นแง่มุมต่าง ๆ ได้ -เห็นความสัมพันธ์ของพื้นที่ -สามารถแสดงออกด้วยภาพ -สามารถมองเห็นรูปลักษณะของสิ่งต่าง ๆ -สามารถหาทิศทางในที่ว่างได้ สามารถจัดรูปฟอร์มต่าง ๆ ในสมองได้ -มีจินตนาการดี มองเห็นการเปลี่ยนแปลง อ่านแผนที่ แผนภูมิได้ดี -เรียนได้ดีถ้าต้องใช้จินตนาการมีโอกาสใช้ความคิดอย่างอิสระ (ฝัน) ทำงานด้วยสีและสีกับภาพ -ชอบที่จะวาด สร้าง ออกแบบ ฝัน ศึกษาภาพนิ่ง ภาพยนตร์ และทดลองกับเครื่องจักรกล	-นักเดินเรือ -นักบิน -ประติมากร -ศิลปิน/นักวาดภาพ -สถาปนิก
4.ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily – Kinesthetic Intelligence)	-สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายสามารถแสดงออกได้ -ชอบการเคลื่อนไหว สัมผัส พุด และใช้ภาษาทางกาย (body language) -ทำกิจกรรมที่ต้องใช้ร่างกาย เช่น กีฬา เต้นรำ การแสดง การประดิษฐ์สิ่งของได้ดี -มีความสามารถในการแสดงท่าทาง	-นักกีฬา -นักเต้นรำ -ศัลยแพทย์ -นักประดิษฐ์

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	สามารถพัฒนาการในการทำงานของร่างกาย -เรียนได้ดีถ้ามีโอกาสสัมผัส เคลื่อนไหว และมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง และการสัมผัส	
5. ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	-ชอบร้องเพลง ฟังเพลง ชอบเล่นดนตรีและตอบสนองต่อเสียงเพลง -แยกแยะจำทำนองเรียนรู้จังหวะดนตรีได้เร็ว -เรียนรู้จังหวะเสียง และดนตรีได้ดี -รู้จักโครงสร้างของดนตรี โครงสร้างในการฟังเพลง -ไวต่อเสียง -คิดท่วงทำนอง/จังหวะได้ -สัมผัสคุณภาพของเสียงได้	-นักดนตรี -นักแต่งเพลง -วาทยกร -วิศวกร
6.ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence)	-เข้าใจผู้อื่น นำผู้อื่น จัดกลุ่ม สื่อสารระดับข้อพิพาทได้ -ทำงานเป็นกลุ่มได้ -แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ -สามารถสื่อความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูดได้ -ชอบมีเพื่อนมาก ๆ ชอบพูดกับคนและร่วมสังสรรค์กับคนอื่น -เรียนรู้ได้ดีถ้ามีโอกาส ได้ร่วมทำงานกับผู้อื่นหรือมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้อื่น -รู้จักสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น	-ครู -นักสังคมสงเคราะห์ -นักแสดง -นักการเมือง -พนักงานขายของ

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
7.ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)	-มีสมาธิดี -เป็นคนมีจิตใจอ่อนโยน -มีความเข้าใจตนเอง ชอบคิดฝัน และหมกมุ่นอยู่กับความรู้สึก/ความคิดของตนเอง ให้สัญชาตญาณเป็นเครื่องนำทาง -ตระหนักและแสดงความรู้สึกของตนเองได้หลาย ๆ อย่าง -มีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนของตนเอง -มีความคิดระดับสูงและมีเหตุผล -ชอบที่จะทำงานคนเดียว และสนใจติดตามสิ่งที่ตนเองสนใจเป็นพิเศษ เรียนรู้ได้ดีถ้ามีโอกาสทำงานโดยลำพังทำโครงการเดี่ยว ๆ -แสวงหาความสำเร็จในความสนใจและเป้าหมายของตนเองและต้องการเป็นผู้สร้างสรรค์ -เรียนรู้โดยวิธีเรียนรู้ด้วยตัวเอง ตามจังหวะการเรียนรู้เฉพาะตน	-นักจิตวิทยา -ผู้นำทางศาสนา
8.ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	-เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ของธรรมชาติ -เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ -เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย -เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ	-นักวิทยาศาสตร์

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	-เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของ สสาร	
9.. ด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence)	- มีความไว และความสามารถในการจับ ประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของ มนุษย์ - สามารถรับรู้บทบาทและการดำรงอยู่ของ ตนเอง - เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาและการตั้ง คำถามเพื่อยืนยันความเข้าใจและรับรู้ เกี่ยวกับตนเองอย่างลึกซึ้ง - เข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ และความเป็นจริงของโลก	

ที่มา : เยาวพา เดชะคุปต์ (แปล). 2541.” Multiple Intelligences. “ (Finkelstein, Leonard & Finkelstein, Leila. 2541).เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง .” ทักษะการคิดและรูปแบบการ
เรียนรู้ (Thinking Skill & Learning Style)” ณ ห้องประชุมตึกชาญอิสระ ระหว่างวันที่ 6-8 กุมภาพันธ์
2541.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาปัญญานี้จำก่อให้เกิดลักษณะต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น
รวมถึงตัวบ่งทอนปัญญานี้ดังนี้

อารี สันทนต์ (2535: 13-15) ได้อธิบายไว้ว่า ปัญญาจะพัฒนาขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ
เหตุปัจจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพทางชีววิทยาของบุคคลอันได้แก่ กรรมพันธุ์ หรือการกระทบกระเทือนของ
สมองก่อนตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์ และเมื่อเกิดมาแล้ว
2. ประวัติชีวิตของแต่ละบุคคล อันได้แก่ ประสบการณ์ที่มีต่อพ่อแม่ ครู พี่น้อง และ
เพื่อนฝูงซึ่งอาจจะเป็นประสบการณ์ที่ช่วยพัฒนาปัญญา หรือทำให้การพัฒนาปัญญาซงักัน
3. พื้นฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนเวลาและสถานที่ที่เกิดเติบโตจะ
มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมปัญญาบางด้านและไม่ส่งเสริมบางด้าน

ตัวกระตุ้นและตัวบั่นทอนปัญญา

ประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึก กับประสบการณ์ที่บั่นทอน เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาของปัญญาประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึกนี้เป็นคำที่เฟลแมน (David Feldman) แห่งมหาวิทยาลัยทัฟท์ได้คิดขึ้น และการดเนอร์ได้นำมาใช้อย่างกว้างขวาง

“ ประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึก ” เป็นจุดสำคัญในการพัฒนาปัญญาและความสามารถ ประสบการณ์นี้มักเกิดตั้งแต่ปฐมวัย แต่อาจจะเกิดได้ระหว่างอายุต่างๆ ซึ่งประสบการณ์ที่ช่วยตกผลึกจะเป็นประสบการณ์ที่ปลูกเร้าปัญญาที่มีอยู่ให้พัฒนาจนถึงขั้นสูงสุด ในทางตรงข้ามกัน “ ประสบการณ์บั่นทอน ” หมายถึง ประสบการณ์ที่ตัดรอนการพัฒนาของปัญญา ซึ่งประสบการณ์บั่นทอนจะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้คนรู้สึกโกรธ อาย กลัวหรือเกิดอารมณ์อื่นไม่พึงประสงค์ทั้งหลาย อันสัมพันธ์กับปัญญาความสามารถด้านใด ก็จะเป็นบั่นทอนตัดรอนพัฒนาการของปัญญาและความสามารถทางด้านนั้นๆ

ประสบการณ์ต่อไปนี้จะเป็สิ่งแวดลอมที่ช่วยพัฒนา หรือ บั่นทอนการพัฒนาของปัญญา

1. การมีอุปกรณ์เหมาะสมหรือครูดี เช่นถ้าท่านเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ก็อาจจะไม่มีทุนรอนที่จะซื้อเครื่องดนตรี หรือไปเข้าเรียนพิเศษวิชาดนตรี ปัญญาทางดนตรีของท่านก็อาจจะไม่มีโอกาสได้แสดงออก

2. องค์ประกอบทางประวัติศาสตร์-วัฒนธรรม เช่น ถ้าท่านเป็นนักเรียนที่มีแนวโน้มและชอบวิชาคณิตศาสตร์ในขณะที่สังคมขณะนั้นกำลังส่งเสริมวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างสุดขีดมี การให้ทุนอย่างมากมาย ปัญญาทางคณิตศาสตร์ของท่านก็จะพัฒนาได้มาก

3. องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ เช่น ถ้าท่านเกิดมาในท้องถิ่นที่เป็นไร่ นา ท่านอาจจะได้พัฒนาปัญญาทางกายมากกว่าถ้าเกิดมาอยู่ในคอนโดมิเนียม ชั้นที่ 30 บนถนนเจริญกรุง

4. องค์ประกอบทางครอบครัว เช่นท่านอาจจะอยากเป็นศิลปินนักวาด แต่พ่อแม่ต้องการให้ท่านเป็นนักกฎหมายผู้พิพากษา บางทีอิทธิพลของพ่อแม่ทำให้ท่านต้องพัฒนาทางด้านภาษา ส่วนปัญญาทางด้านศิลปะ หรือมิติ ก็จะไม่มีการพัฒนา

5. องค์ประกอบด้านสถานการณ์ เช่น เมื่อเล็กๆ ท่านก็ต้องดูแลเลี้ยงน้องเพราะครอบครัวใหญ่และเมื่อมีครอบครัวเองท่านก็มีครอบครัวใหญ่ จนไม่มีเวลาที่จะพัฒนาปัญญาหรือความสามารถพิเศษใด

สรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมประสบการณ์ที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการได้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้น ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาพหุปัญญาในทางที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงต้องมีแนวทางในการส่งเสริมพหุปัญญาในด้านต่างๆ ไปใช้ใน ห้องเรียนดังเช่น การ์ดเนอร์ เห็นว่าพหุปัญญาจะเป็นเครื่องมือที่ดีเลิศในการเรียนการสอน

(สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2545:54-56; อ้างอิงจาก Campbell. 1997) กล่าวถึงการใช้พหุปัญญาในห้องเรียน มีดังนี้

1. ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น เด็กบางคนอาจจะเข้าใจกราฟและพีชคณิตหรือเรขาคณิตบนกระดานดำยาก ครูจึงทำสนามเล่นหน้าโรงเรียนเป็นกราฟ ครูนำนักเรียนมาทำกราฟที่สนามโดนทุกคนเป็นจุดๆ หนึ่งบนเส้นกราฟหรือในออสเตอร์เลีย โรงเรียนแห่งหนึ่งมีสนามเล่นปูลูเป็นรูปสุริยะจักรวาล ครูนำเด็กมาเรียนดาราศาสตร์ในสนามเด็กๆ เห็นดวงดาวต่างๆ หมุนรอบดาวอาทิตย์เป็นต้น

2. ใช้ในการเสริมบทเรียน โรงเรียนอเมริกาหลายโรงจัดสัปดาห์พหุปัญญา โดยพยายามใช้ความสามารถทางสติปัญญาหลากหลายอย่างในการเข้าใจบทเรียน เช่น ใช้ศิลปะหรือการละครในการเรียนวรรณคดีหรือเรียนดาราศาสตร์ หัวข้อสุริยะจักรวาลโดยการใช้สติปัญญาทางตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์วัดระยะทางระหว่างดวงดาวที่สนาม เดินเล่นเป็นดาวต่างๆ รอบดวงอาทิตย์ (ความสามารถทางกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว) เขียนหรือพูดบรรยายเกี่ยวกับสุริยะจักรวาล (การใช้ภาษาพูดและเขียน) เป็นต้น แต่ละบทเรียนไม่จำเป็นต้องใช้ทุกสติปัญญา

3. ใช้ในการส่งเสริมการทำงานด้วยตนเอง โดยครูให้เด็กได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยการคิด วิเคราะห์ คำนวณ ดำเนินงาน และรายงานผลการทำโดยการสร้างผลงานในโครงงานของตนเองซึ่งเด็กมีโอกาสใช้แทบทุกสติปัญญาทั้ง 8 รายการได้

4. ใช้ในการประเมินผล นั่นคือ ให้เด็กที่ทำโครงงานเสนอโครงงานหรือแสดงโครงงานและฝึกประเมินโครงงานของตนเองและให้เพื่อนๆ ช่วยประเมินด้วยเด็กจะได้ฝึกฝึกสติปัญญาต่างๆ หลายด้านเช่นกัน

5. การฝึกเป็นลูกมือในข้อนี้ การ์ดเนอร์ได้เสนอให้นักเรียนประถม และมัธยมฝึกเป็นลูกมือหรือฝึกงาน 3 ด้านคือ 1. ด้านศิลปะหัตถกรรม 2. ด้านวิชาการ และ 3. ด้านร่างกาย เช่น กีฬาหรือกิจกรรมการแสดงกับสถานที่หนึ่งโดยความร่วมมือของชุมชน ที่กล่าวมาแล้วเป็นการใช้สติปัญญาในการช่วยเสริมความเข้าใจในวิชาการต่างๆ และขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาด้านต่างๆ ไปด้วย ถ้าหากโรงเรียนจะต้องการพัฒนาพหุปัญญาในตัวเด็กก็อาจจะทำได้โดยให้เด็กฝึกกิจกรรมต่างๆ ดังรายการต่อไปนี้

1. สติปัญญาทางด้านภาษาพูดและภาษาเขียนครูอาจจะใช้กระบวนการอภิปรายได้ว่าที่เขียน โคลงกลอน นวนิยาย สัมภาษณ์ หรือฝึกการพูดต่อสาธารณชน เป็นต้น

2. สติปัญญาเชิงตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ เช่น ออกแบบและทำการทดลอง เขียนอุปมาอุปมัย อธิบายอะไรสักอย่างอธิบายรูปแบบหรือสมการเปลี่ยนข้อมูลโจทย์เลขเป็นสูตรคณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. สถิติปัญญาทางกล้านเนื้อในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น สร้างหรือทำอะไรสักอย่าง แสดงความเคลื่อนไหวทางร่างกาย เพื่ออธิบายอะไรอยากทำอะไรมาแสดงหน้าชั้น จัดนิทรรศการ และทัศนศึกษา เป็นต้น

4. สถิติปัญญาทางภาพมิตติ เช่น ทำกราฟ แผนที่ แผนภูมิ ทำศิลปวัตถุ แสดงภาพถ่าย หรือภาพเขียน เป็นต้น

5. สถิติปัญญาด้านดนตรีแสดงการเล่นดนตรี ร้องเพลงเพื่ออธิบายอะไรอย่างหนึ่ง ทำอุปกรณ์ดนตรีและแสดงให้ดู เป็นต้น

6. สถิติปัญญาด้านสังคมหรือเข้าใจคนอื่น เช่น จัดประชุมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ร่วมใน กิจกรรมบริการชุมชน สอนใครสักคนให้ทำอะไรสักอย่าง ฝึกการให้และรับข้อมูลป้อนกลับ เป็นต้น

7. สถิติปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง เช่น บรรยายความสามารถของตนเองในการทำงาน อะไรสักอย่างสำเร็จ กำหนดเป้าหมายของงานและดำเนินการจนบรรลุเป้าหมาย บันทึกประจำวัน เรื่องใดเรื่องหนึ่งของตน ประเมินผลงานตนเอง เป็นต้น

8. สถิติปัญญาด้านการเข้าใจสภาพธรรมชาติ เช่น ทำสมุดบันทึกการสังเกตอะไรใน ธรรมชาติสักอย่าง บรรยายการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมแห่งใดแห่งหนึ่ง เลี้ยงสัตว์เลี้ยง หรือ ดูแลต้นไม้ สังเกตนกหรือสัตว์ป่า เขียนหรือถ่ายภาพวัตถุธรรมชาติ เป็นต้น

บั้งอร เสรีรัตน์ (2544: 25-28) กล่าวถึง เก่งหลากหลายแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อ การพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงกิจกรรมในการพัฒนาพหุปัญญา

ปัญญา	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
	- รับข้อมูลโดยการฟัง อ่าน - แสดงออกโดยพูดเขียนสื่อสารความคิด ให้ใช้จินตนาการ ผลงาน - บทความ บทกลอน ข้อเขียน คำคม	- หนังสือ เกมการศึกษา - สถานการณ์ที่ทำให้ได้การใช้ภาษา เช่น การได้วาที การอภิปราย

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัญหา	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
ตรรกะและ คณิตศาสตร์	- รับข้อมูลโดยการสังเกต สำรวจ วัด จำนวน - แสดงออกโดย การจัดประสบการณ์ ให้คิดอย่างเป็นระบบ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การหาคำตอบ การทำวิจัย การทำโครงการ ผลงาน - ความรู้ใหม่สิ่งประดิษฐ์คำตอบ	- สถานการณ์ที่เป็นปัญหา ให้หาคำตอบที่เกิดจากการคิดอย่างเป็นระบบ คำนวณ ทดลอง สร้างสรรค์แนวใหม่ - ผลงานประดิษฐ์ - เกมที่ต้องใช้ความคิดแก้ปัญหา สร้างสรรค์ - เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
พื้นที่	- รับข้อมูลโดยการศึกษาภาพผลงาน ศิลปะที่ดีเด่น ดูประสบการณ์การใช้เส้นสี รูปทรงที่เหมาะสม - แสดงออกโดยการวาดภาพออกแบบสิ่งต่างๆ ผลงาน - วาดภาพ ผลงานการออกแบบสิ่งต่างๆ	- อุปกรณ์ศิลปะ - หนังสือ วิทัศน์เกี่ยวกับศิลปะ - ผลงานทางศิลปะที่ดีเด่น - เครื่องมือเครื่องใช้ที่สามารถฝึกฝนที่สร้างสรรค์ผลงาน - เว็บไซต์หรือสถานการณ์ที่สามารถแสดงความสามารถ และผลงาน
ดนตรี	- รับข้อมูลโดยการฟังเพลงที่มีจังหวะของดนตรี ทำนอง และเนื้อร้องที่หลากหลาย - แสดงออกโดยแยกแยะความแตกต่างของเสียงดนตรี ร้องเพลง ตบมือตามจังหวะแต่งเพลงใส่ทำนองต่างๆ ผลงาน - เพลงที่แต่ง เพลงที่ร้องได้	- เทปเพลง - เครื่องดนตรี - การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเติมเต็มความรู้จากนักดนตรีและครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ - เว็บไซต์ให้แสดงความสามารถ - การฟังดนตรีจากวงดนตรีที่มีความชำนาญความสามารถ

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัญหา	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
การเคลื่อนไหว	- รับรู้ข้อมูลโดยการดูกีฬา ดูการทำงานที่ใช้กล้ามเนื้ออย่างมีทักษะ - แสดงออกโดยการท่าทางประกอบเพลง หรือจังหวะ การเล่นเกมกีฬา การแสดงละครสื่อภาษา การใช้กล้ามเนื้อเล็กประดิษฐ์สื่อต่างๆ ผลงาน - สิ่งประดิษฐ์ - ผลงานการเล่นกีฬา	- สถานการณ์ให้แสดงละครแสดงท่าทางสื่อความคิด - อุปกรณ์กีฬา เพลงประกอบท่าแสดง - การให้เรียนรู้การใช้ภาษาท่าทางจากผู้เชี่ยวชาญ - สื่อ อุปกรณ์ฝึกฝนกล้ามเนื้อเล็ก เช่น ดินน้ำมัน อุปกรณ์การประดิษฐ์ การจักรสาน ฯลฯ - เกม
ความรู้จักตนเอง	- รับรู้ข้อมูลโดยดูแนวทางในการพัฒนาตนเองของบุคคลต่างๆ ฝึกทำงานคนเดียวสำรวจข้อดีข้อด้อยของตนเอง ทบทวนการทำงานของตนเอง พิจารณาตนเองเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ - แสดงออกโดยการวางแผนการพัฒนาความดีของตนเองวางแผนความเก่งมาใช้เหมาะสม ผลงาน - แผนในการสร้างสรรค์งานและพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น	- แบบอย่างการพัฒนาตนเองของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ - เวลาในการอยู่และการทำงานคนเดียว - การทำบันทึกการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ - การได้ข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นรอบตัว
ความเข้าใจระหว่างบุคคล	- รับข้อมูลโดยการสังเกตการทำงานร่วมกันที่ประสบความสำเร็จแล้ววิเคราะห์กำหนดเป็นแนวทางการทำงานของตนเองร่วมกับผู้อื่น - แสดงออกโดยการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น และวิเคราะห์การทำงานร่วมกัน	- สถานการณ์ให้ทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์การทำงานอยู่เสมอ - หนังสือและเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มได้ดี - การได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการทำงานกลุ่มและกระบวนการ

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัญหา	กิจกรรม	สถานการณ์/สื่อที่สนับสนุน
	บทบาทของบุคคลในกลุ่มผลงานที่ได้รับ แล้วปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางการทำงาน ผลงาน -ผลการทำงานกลุ่ม	ทำงานกลุ่ม
ความรอบรู้ ธรรมชาติ	- รับข้อมูลโดยการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ใน สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติทั้งพืช สัตว์ ปรากฏการณ์อย่างลึกซึ้ง - แสดงออกโดยการวิเคราะห์พิจารณา วงจรชีวิตของสิ่งต่างๆ คาดคะเนแนวโน้ม ความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงของ สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ	- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ - หนังสือ วีดิทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติ - บุคคลที่มีความรอบรู้เรื่อง ธรรมชาติ

ที่มา : บังอร เสรีรัตน์. (2544). เก่งหลากหลายแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนา
สติปัญญา. หน้า 25-28.

สรุปได้ว่าแนวทางในการส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนสามารถนำมาใช้ได้ทุกขั้นตอนการจัด
ประสบการณ์ของผู้เรียนโดยจัดหาสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองการพัฒนาปัญญาทั้ง 8 ด้านจึงจะเกิดขึ้น

2.5 รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (The Multiple Intelligences Model for Learning)
เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดย รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ ที่สร้างขึ้นบน
พื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติ
การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน โดยมี การจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้นตอน ที่ใช้ชื่อว่า ACACA ได้แก่

1. A การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)
2. C การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Cooperation)
3. A การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)
4. C การสรุป และสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
5. A การประยุกต์ใช้ (Application)

ขั้นตอนการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตามรูปแบบพหุปัญญา ประกอบด้วยกิจกรรม 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)

ในขั้นแรกการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ คือ การให้ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่า นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียน จะได้มีโอกาสพัฒนาพหุปัญญาหรือปัญญาหลายด้านไปพร้อมๆ กัน ครูควรมีบทบาทในการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมพหุปัญญา ในรูปแบบที่หลากหลาย

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative Learning)

การเรียนรู้ที่ดีที่สุด เกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในขั้นนี้ ผู้เรียนควรได้รับ ประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในการเล่น การทำงานและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยการเรียนรู้จากการ ทำงานกลุ่ม หรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยครูจะจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ทำงาน กลุ่มร่วมกับเพื่อน

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)

การเรียนรู้ที่ดี คือการที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึก ประสบการณ์ของ ตนเองขณะที่ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เรียนตามข้อ 1 และ ข้อ 2 ในขั้นนี้ ครูผู้สอน จะมีบทบาทในการถามคำถาม เพื่อในผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกของตนต่อการกระทำกิจกรรม โดย ถามคำถามที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้คำถามว่า ทำอะไร กับใคร ที่ไหน และเกิดความรู้สึกอย่างไร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

การให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเองจะทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากกว่า การเรียนรู้โดยการท่องจำจากตำรา

หรือทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว ในขั้นนี้ครูจะมีส่วนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดหาข้อสรุป กิจกรรมที่ได้ทำในข้อ 1 และ ข้อ 2 โดยการถามคำถามเช่น นักเรียนได้เรียนรู้อะไร ได้ข้อคิดอะไรบ้าง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง (Application)

การเรียนรู้ที่แท้จริง คือการที่ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหา หรือกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับชีวิตจริง โดยครูควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดว่า จะนำสิ่งที่สรุปได้ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้าง โดยถามคำถาม เช่น นักเรียนจะทำอะไรต่อได้อีกบ้าง เป็นต้น

สรุปได้ว่ารูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้ ในกลุ่มย่อย วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ สรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

งานวิจัยในประเทศ

สันติศักดิ์ ผาผาย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ การศึกษาความสามารถทาง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้าน ภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะ - คณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถ ทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความเข้าใจ ผู้อื่น ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถทางด้านธรรมชาติ สูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงเวลาของการเปรียบเทียบ และความสามารถทางพหุปัญญา ทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดเวลาของการจัดกิจกรรม

ขวัญจิรา ภูสังข์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ การศึกษาความสามารถทาง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบ พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อ การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบ อาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถสูงขึ้นทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถ

ทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะ - คณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความเข้าใจผู้อื่น ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถทางด้านธรรมชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางพหุปัญญาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น

วิลินดา พงศ์ธราธิก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางมิติ แบบสังเกตความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง และแบบสำรวจความสามารถทางพหุปัญญาอีก 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว และความสามารถทางด้านดนตรี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปราณี อุปฮาท (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบการคิดเชิงเหตุผล ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีการคิดเชิงเหตุผลหลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันดี สุตสิน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาตนเอง และมีความสามารถในการแก้ปัญหาตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย มีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการแก้ปัญหา

ของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หทัยรัตน์ ทรวดทรง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา และแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้การสอนแบบจิตปัญญา มีความสามารถทางพหุปัญญาในทุกด้านเพิ่มสูงขึ้นหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบริบทต่างๆ ที่จัดโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาศักยภาพทางพหุปัญญาและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กปฐมวัยได้สูงขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

การ์ดเนอร์ (จิรภรณ์ วุฒิต.2540:71-72;อ้างอิงจาก Gardner.1983:1989.) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความหลากหลายทางสติปัญญา พบว่าการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาเป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อพัฒนาสติปัญญา ผลการวิจัยที่ได้สรุปว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับทฤษฎีที่ส่งเสริมพหุปัญญาให้กับเด็กทั้ง 8 ด้าน ได้อย่างเหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่ง

มุลเลอร์ (สันติศักดิ์ ผาผาย.2546:31; อ้างอิงจาก Mueller.1995:3828) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ The educational implications of Multiple Intelligences Grouping within a Cooperative learning environment. ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการรับรู้ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางด้านพหุปัญญา (Heterogeneous Multiple Intelligences Cooperative group) และกลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางความสามารถด้านพหุปัญญา (Homogeneous Multiple Intelligences Cooperative group) โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ และวิธีการสอนแบบมีส่วนร่วมของจอห์นสัน และจอห์นสัน เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องร่างกายมนุษย์โดยปรับมาจากบทเรียนชีววิทยาวิทยาศาสตร์ที่ออกแบบโดยเดวิด เลเชียร์ซึ่งทำการทดลองกับนักเรียนระดับ 4

สวินเนย์ (สันติศักดิ์ ฝาผาย.2546:32; อ้างอิงจาก Seeney.1998:1909) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ Multiple Intelligences Profiles : Enhancing Self-Esteem and Improving Academic Achievement.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และการแสดงออกของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองของรัฐฟลอริดา โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของ การ์ดเนอร์ เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของนักเรียนระดับอนุบาล จำนวน 19 คน โดยใช้เวลาในการศึกษา 18 สัปดาห์ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ Teele Inventory of Multiple Intelligences (TIMI). Slosson Oral Reading test-Revised (SORT-R) แบบวัดความพร้อมของโรงเรียน TIMI ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในระหว่างการเรียนรายวิชาตามโครงการ มีนักเรียนจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถด้านต่าง ๆ สูงขึ้น ในขณะที่นักเรียนบางคนลดลง มีนักเรียนจำนวน 5 คน ที่พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง จากการวิจัยยังพบอีกว่า ปัญหาด้านวินัยในชั้นเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเป็นการวิจัยกึ่งทดลองผสมผสานกับวิจัยเชิงคุณภาพตามทฤษฎีของ สเตรททรวาเด็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 22 คน Metcalf Laboratory School ในรัฐอิลลินอยส์ ระหว่างปีการศึกษา 1994- 1995 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอ่อน และ กลุ่มเก่ง โดยใช้แบบสอบถามการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผลการตรวจสอบพบว่ามี นักเรียนจำนวน 4 คน ให้อยู่ในกลุ่ม Homogeneous มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่องร่างกายมนุษย์ เพื่อวัดความรู้ด้านเนื้อหาเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกต การจดบันทึก การเขียนบันทึกส่วนตัวของนักเรียนถึงครู การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การลงศึกษาภาคสนาม เพื่อการทดสอบปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การวัดความสามารถทางพหุปัญญา ช่วยทำให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่เครื่องมือไม่สามารถระบุจุดแข็งของแต่ละคนได้ ในบางกรณีนักเรียนที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่ม Heterogeneous กลับมีความสามารถเช่นเดียวกับกลุ่ม Heterogeneous จะมีความสามารถในการใช้เหตุผลและการคิดคำนวณมากกว่ากลุ่ม Heterogeneous นักเรียนในกลุ่ม Homogeneous สามารถแสดงบทบาทและมีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม Heterogeneous ใช้เวลามากกว่าในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และขาดผู้นำที่เข้มแข็ง แต่สมาชิกแต่ละคนได้ทำงานในแต่ละส่วนของงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกพอใจในบทบาทของตนเองและกลุ่มช่วยกันสนับสนุนจนกระทั่งงานสำเร็จ เครื่องมือวัด ความสามารถทางพหุปัญญาถูกนำมาใช้เพื่อให้มองเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคนนักเรียนทุกคนได้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การเรียนแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องอาศัยการสอนทักษะทางสังคมควบคู่ไปด้วย การแบ่งกลุ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาไม่มีผลเสียต่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชา

เฮอร์แมน (วลินดา พงศ์ธราธิก. 2547:18;อ้างอิงจาก Herman.1994:97-98) ได้ศึกษาการนำแนวคิดพหุปัญญาไปใช้ในระดับประถมศึกษาของครูในรัฐฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีการนำแนวคิดพหุปัญญาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เด็กทุกคนมีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถทางด้านร่างกาย ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถทางด้านธรรมชาติ ซึ่งมีอย่างน้อยแตกต่างกันไป และเมื่อได้รับกิจกรรมที่ส่งเสริมพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน เด็กจะสามารถพัฒนาพหุปัญญาทั้ง 8 ด้านให้สูงขึ้นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร 2 ห้องเรียน จำนวน 53 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Simple Random Sampling) โดยเลือก 1 ห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
2. แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสาร และงานที่เกี่ยวข้องกับการจัด

กิจกรรมการละครสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมให้สอดคล้องกับ

กิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมี

ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)

2. ขั้นผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (Cooperation Learning)

3. ขั้นผู้เรียนได้วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)

4. ขั้นผู้เรียนการสรุปและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

5. ขั้นผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (Application)

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้นำเสนอให้

ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องจำนวน 3 ท่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารุณี สกุลภักษ์ โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ

2. อาจารย์รังรอง สมมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ดร.จรรุวรรณ ศิลปะรัตน์ โรงเรียนอนุบาลจรรุวรรณ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงให้กิจกรรมการละครสอดคล้องกับหลักการรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ไปทดลองใช้

(try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาวที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยปรับคำพูด คำถามที่ทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้นและปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้

2. แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในเนื้อหาลักษณะของพหุปัญญาแต่ละด้านโดยการศึกษาเอกสารของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2541 : 1-3) และการศึกษาเครื่องมือวัดความสามารถตามรูปแบบพหุปัญญาของสุปราณี ไกรวัฒนุสสรณ์ และ คณาพร คมสัน (2544 : 105-114) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงมาจากแบบสังเกตลักษณะทางพหุปัญญา รองศาสตราจารย์ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ และแบบสังเกตลักษณะทางพหุปัญญาสันติศักดิ์ ผาผาย (2545 : 110-116) ไปใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน จำนวน 27 ข้อ และนำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อัญชลี ไสยวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา จีวแหลม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณศรี จันทร์ทอง โรงเรียนสาธิตอนุนบาลละอออุทิศ

2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 2.2 มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงการใช้ภาษาให้กระชับรัดกุม และชัดเจนยิ่งขึ้น ด้วยการคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) > .50 ผลการวิเคราะห์พบว่ามีค่าดัชนี (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อ 2.3 ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (RAI : Rater Agreement Indexes) (Burry – Stock. 1996 :256) ของผู้สังเกตจำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย และในการทดลองใช้ (try out) ครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต RAI เท่ากับ 0.86 ซึ่งเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกตอยู่ในระดับสูง ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงใช้ผู้สังเกตเพียงคนเดียว คือ ผู้วิจัย

แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Design) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยแบบทดลองกลุ่มเดียว มีการวัดผลในทุกช่วงระยะเวลาของการทดลอง โดยการทดลอง ในสัปดาห์ที่ 2 สัปดาห์ที่ 4 สัปดาห์ที่ 6 และสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้แบบแผนการทดลองซึ่งเป็นการดำเนินการวิจัยแบบ One Group Time – Series Design โดยผู้วิจัยได้นำมาปรับให้สอดคล้องกับงานวิจัย (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 255)

ตาราง 3 แสดงแบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ในช่วงเวลาการทดลอง
$X_0 T_0$	$X_1 X_2 T_1 X_3 X_4 T_2 X_5 X_6 T_3 X_7 X_8 T_4$

เมื่อ X_0 แทน การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
 T_0 แทน การสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา
 $X_1, X_2, X_3, \dots, X_8$ แทน การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
ในช่วงระยะเวลาการทดลอง
 T_1, T_2, T_3, T_4 แทน การสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในช่วงระยะเวลาการทดลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง โดยมีแผนการทดลองดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยปรึกษา เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย

2. ก่อนการทดลองผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง จากการจัดกิจกรรมแบบปกติโดยผู้วิจัย ในเวลา 09.00-10.00 น. โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคะแนนพื้นฐาน (Baseline) ของนักเรียนแต่ละคน แต่ละด้าน

3. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาโดยกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม ตั้งแต่เวลา 09.00-10.00 น. เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

4. ในช่วงเวลาการทดลอง ผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มัธยฐาน (Median) และแบบทดสอบสมมติฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.50 -2.00 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 0.50 -1.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 -0.49 หมายถึง มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับต่ำ

5. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา ก่อนและในช่วงเวลาจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้การทดสอบของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test

ตาราง 4 แสดงกำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการ	กิจกรรม	เวลา
ก่อนการทดลอง จัดกิจกรรมปกติและสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ 3 วัน รวม 3 ครั้ง ก่อนสัปดาห์ที่จะทำการทดลอง	1. กิจกรร ม เสริม ประสบการณ์	09.00 – 10.00 น.
ดำเนินการทดลอง จัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน รวม 24 ครั้ง สัปดาห์ที่ 1 เรื่อง ต้นไม้ที่รัก	ระยะที่ 1 การเตรียมการ ละคร ระยะที่ 2 การแสดงละคร ระยะที่ 3 สรุปกิจกรรม	09.00 – 10.00 น. 09.00 – 10.00 น. 09.00 – 10.00 น.

ตาราง 4 (ต่อ)

วิธีดำเนินการ	กิจกรรม	เวลา
สัปดาห์ที่ 2 เรื่อง ดอกไม้แสนงาม		
สัปดาห์ที่ 3 เรื่อง ผีเสื้อแสนงาม		
สัปดาห์ที่ 4 เรื่อง สัตว์เลี้ยงน่ารัก		
สัปดาห์ที่ 5 เรื่อง สัตว์ป่าน่ารู้		
สัปดาห์ที่ 6 เรื่อง สัตว์น้ำ		
สัปดาห์ที่ 7 เรื่อง ฤดูหนาว		
สัปดาห์ที่ 8 เรื่อง การคมนาคม		

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาคะแนนเฉลี่ย (นิภา ศรีไพโรจน์.2527 :149) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่ามัธยฐาน (Median) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2527 : 153) ใช้สูตร

$$Mdn = X_{\frac{N+1}{2}}$$

เมื่อ Mdn แทน มัธยฐาน

N แทน จำนวนคะแนนที่เป็นคี่

$X_{\frac{N+1}{2}}$ แทน คะแนนตัวที่ $\frac{N + 1}{2}$

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (นิภา ศรีไพโรจน์. 2527 : 164) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมคะแนนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2544 : 13) ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	X, Y	แทน	คะแนนจากข้อคำถามและคะแนนรวมทั้งฉบับ
	N	แทน	จำนวนคน

2.2 หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา โดยใช้สูตร IOC (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526 : 89)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบนัยสำคัญโดยการทดสอบของ Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91-97) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลองและในช่วงเวลาทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
Mdn	แทน	มัธยฐาน (Median)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าสถิติทดสอบใน The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์การแปรผลข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรมระหว่างสัปดาห์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้นำคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการสังเกตก่อนการทำกิจกรรม 3 ครั้งใน 1 สัปดาห์ และในช่วงการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ 4 ครั้ง ภายใน 8 สัปดาห์ (เก็บข้อมูลจากการสังเกตในสัปดาห์ที่ 2 ,4, 6 และ 8) มาแสดงให้เห็นผลปรากฏดัง ตาราง 3 - 11

ตาราง 5 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
2	0.67	1.00	1.33	1.67	2.00
3	0.00	0.67	1.00	1.33	2.00
4	0.00	0.33	0.67	0.67	1.67
5	0.00	0.00	0.33	0.67	2.00
6	0.00	0.33	1.00	1.33	2.00
7	0.00	0.33	0.67	1.00	1.67
8	1.00	1.33	1.33	1.67	2.00
9	1.00	1.33	1.67	1.67	2.00
10	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
11	0.67	1.33	1.33	1.67	2.00
12	0.00	0.33	0.67	1.67	2.00
13	0.00	0.00	0.67	1.00	1.67
14	0.00	0.33	0.67	1.33	2.00
15	0.67	1.33	1.67	1.67	2.00
ΣX	6.01	11.30	16.35	21.35	29.01
ΣX^2	5.35	12.62	20.83	37.32	56.37
$(\Sigma X)^2$	36.12	127.69	269.32	455.82	841.58
$\bar{X}$	0.40	0.75	1.09	1.42	1.93
SD	0.46	0.54	0.45	0.70	0.14
Mdn	0.67	0.67	1.00	1.33	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 5 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาสูงขึ้น

ตาราง 6 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.33	0.67	1.33	1.33	2.00
2	0.33	0.33	1.00	1.33	2.00
3	0.33	0.33	0.67	1.67	2.00
4	0.33	0.33	0.33	1.00	1.67
5	0.00	0.33	0.33	1.33	1.67
6	0.00	0.33	0.67	1.67	2.00
7	0.00	0.00	0.33	1.33	1.67
8	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
9	0.33	0.67	1.33	1.67	2.00
10	0.67	0.67	1.33	2.00	2.00
11	0.67	0.33	0.67	1.67	2.00
12	0.33	0.33	0.33	1.33	1.67
13	0.33	0.33	0.33	1.33	2.00
14	0.33	0.33	0.67	1.67	2.00
15	0.33	0.67	1.00	1.67	2.00
ΣX	4.98	6.65	11.65	23.00	28.68
ΣX^2	2.34	3.79	11.43	36.36	55.16
$(\Sigma X)^2$	24.80	44.22	135.72	529.00	822.54
$\bar{X}$	0.33	0.44	0.78	1.53	1.91
SD	0.22	0.26	0.41	0.28	0.15
Mdn	0.33	0.50	0.84	1.50	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 6 ในระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์สูงขึ้น

ตาราง 7 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.67	0.67	1.00	2.00	2.00
2	0.67	1.00	0.67	1.67	2.00
3	0.33	0.33	0.67	1.67	2.00
4	0.33	0.33	0.67	1.33	1.67
5	0.33	0.33	0.67	1.67	1.67
6	0.67	0.67	0.67	2.00	2.00
7	0.33	0.67	0.33	1.00	2.00
8	1.00	1.00	1.33	2.00	2.00
9	0.67	1.00	1.67	2.00	2.00
10	1.00	1.00	1.33	2.00	2.00
11	0.67	0.67	1.00	2.00	2.00
12	0.33	0.67	0.67	1.67	2.00
13	0.33	0.33	1.00	2.00	2.00
14	0.33	0.33	1.00	2.00	2.00
15	0.33	0.67	1.00	1.67	2.00
ΣX	7.99	9.67	13.68	26.68	29.34
ΣX^2	5.13	7.25	14.14	48.72	57.58
$(\Sigma X)^2$	63.84	93.51	187014	711.82	860.84
$\bar{X}$	0.53	0.65	0.91	1.79	1.97
SD	0.25	0.27	0.34	0.30	0.12
Mdn	0.67	0.67	1.00	1.50	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 7 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสูงขึ้น

ตาราง 8 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	1.00	1.00	2.00	2.00	2.00
2	1.00	1.00	1.67	2.00	2.00
3	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
4	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
5	0.67	0.67	1.00	2.00	2.00
6	0.67	0.67	1.00	1.67	2.00
7	0.67	1.00	1.00	1.67	2.00
8	0.67	1.00	1.67	2.00	2.00
9	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
10	1.00	1.33	2.00	2.00	2.00
11	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
12	0.67	1.00	1.33	1.67	2.00
13	0.67	0.67	1.00	1.67	2.00
14	0.67	0.67	1.67	2.00	2.00
15	1.00	1.00	1.67	2.00	2.00
ΣX	11.70	14.34	21.67	28.68	30.00
ΣX^2	9.50	14.34	33.03	55.16	60.00
$(\Sigma X)^2$	136.89	205.64	469.59	822.54	900.00
$\bar{X}$	0.76	0.97	1.44	1.91	2.00
SD	0.16	0.21	0.35	0.15	0.00
Mdn	0.84	1.00	1.50	1.84	2.00

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวสูงขึ้น

ตาราง 9 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
2	0.67	1.00	1.67	2.00	2.00
3	0.67	0.67	1.00	1.67	2.00
4	0.33	0.67	1.33	1.67	1.67
5	0.33	0.33	1.00	1.67	1.67
6	0.67	0.67	1.33	1.67	2.00
7	0.33	0.67	1.33	2.00	2.00
8	1.00	1.67	2.00	2.00	2.00
9	1.00	1.67	2.00	2.00	2.00
10	1.00	1.67	2.00	2.00	2.00
11	1.00	1.33	2.00	2.00	2.00
12	0.67	0.67	1.67	1.67	2.00
13	0.33	0.67	1.00	1.67	2.00
14	0.67	0.67	1.33	2.00	2.00
15	0.67	1.00	1.67	2.00	2.00
ΣX	10.01	14.36	22.66	28.02	29.34
ΣX^2	7.59	16.40	36.22	52.74	57.58
$(\Sigma X)^2$	100.20	206.21	513.48	785.12	860.84
$\bar{X}$	0.67	0.96	1.51	1.87	1.89
SD	0.25	0.44	0.38	0.17	0.12
Mdn	0.67	1.00	1.50	1.84	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 9 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีสูงขึ้น

ตาราง 10 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.00	0.67	1.00	1.67	2.00
2	0.33	0.33	1.00	1.67	2.00
3	0.00	0.33	1.00	1.67	1.67
4	0.00	0.67	1.00	1.67	2.00
5	0.00	0.33	1.00	1.33	1.67
6	0.00	0.67	1.33	1.67	1.67
7	0.00	0.33	1.00	1.67	1.67
8	0.67	1.00	1.33	2.00	2.00
9	0.33	1.00	1.33	2.00	2.00
10	0.33	1.00	1.33	2.00	2.00
11	0.33	0.67	1.00	1.67	2.00
12	0.00	0.33	1.00	1.67	2.00
13	0.00	0.33	1.00	1.67	2.00
14	0.00	0.67	1.00	1.33	1.67
15	0.00	0.33	1.00	1.67	2.00
ΣX	1.99	8.66	16.32	25.36	28.35
ΣX^2	0.89	6.02	18.08	43.44	53.95
$(\Sigma X)^2$	3.96	75.00	266.34	643.13	803.72
$\bar{X}$	0.13	0.58	1.09	1.69	1.89
SD	0.21	0.27	0.15	0.20	0.16
Mdn	0.33	0.67	1.17	1.67	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 10 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลสูงขึ้น

ตาราง 11 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเองก่อนการจัดกิจกรรม
และในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็น
รายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	1.00	1.00	1.67	2.00	2.00
2	1.00	1.00	1.67	2.00	2.00
3	0.67	1.00	2.00	2.00	2.00
4	0.33	1.00	1.67	1.67	2.00
5	1.00	1.00	1.33	1.67	2.00
6	0.67	1.33	2.00	2.00	2.00
7	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
8	1.00	2.00	2.00	2.00	2.00
9	1.00	2.00	2.00	2.00	2.00
10	1.00	2.00	2.00	2.00	2.00
11	1.00	1.67	1.67	2.00	2.00
12	1.00	1.67	1.67	2.00	2.00
13	1.00	1.33	1.33	2.00	2.00
14	0.67	1.33	1.67	2.00	2.00
15	1.00	1.33	2.00	2.00	2.00
ΣX	13.34	20.99	26.35	29.34	30.00
ΣX^2	12.46	31.43	47.07	57.58	60.00
$(\Sigma X)^2$	177.96	440.58	694.32	860.84	900.00
$\bar{X}$	0.89	1.40	1.76	1.96	2.00
SD	0.21	0.38	0.24	0.12	0.00
Mdn	0.67	1.50	1.67	1.84	2.00

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 11 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุ
ปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง
สูงขึ้น

ตาราง 12 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติก่อนการจัดกิจกรรมและในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.33	1.00	1.33	1.67	1.67
2	0.33	0.67	1.00	1.67	2.00
3	0.67	1.00	1.33	1.67	2.00
4	0.67	0.67	1.00	1.00	1.67
5	0.67	1.00	1.00	1.33	1.67
6	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
7	0.67	1.00	1.33	1.33	2.00
8	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
9	1.00	1.00	1.67	1.67	2.00
10	1.00	1.33	1.67	2.00	2.00
11	1.00	1.67	1.67	2.00	2.00
12	0.67	1.00	1.33	1.33	1.67
13	0.67	1.00	1.33	1.67	2.00
14	1.00	1.00	1.67	1.67	2.00
15	0.67	1.00	1.33	1.33	2.00
ΣX	11.35	16.00	21.00	24.34	28.68
ΣX^2	9.37	18.00	30.36	40.82	55.16
$(\Sigma X)^2$	128.82	256.00	441.00	592.44	822.54
$\bar{X}$	0.77	1.07	1.40	1.62	1.91
SD	0.24	0.26	0.26	0.31	0.15
Mdn	0.67	1.17	1.33	1.5	1.84

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 12 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติสูงขึ้น

ตาราง 13 แสดงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านอัตถวณิยมก่อนการจัดกิจกรรมและ
ในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็น
รายบุคคล

ความสามารถทาง พหุปัญญา เด็กปฐมวัย คนที่	ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ				
	ระยะเวลา (สัปดาห์)				
	ก่อนจัดกิจกรรม	2	4	6	8
1	0.00	0.00	0.33	0.33	1.00
2	0.00	0.33	0.33	0.33	0.67
3	0.00	0.00	0.33	0.67	1.00
4	0.00	0.00	0.33	0.33	0.67
5	0.00	0.33	0.00	0.33	0.67
6	0.00	0.33	0.33	0.33	0.67
7	0.33	0.00	0.00	0.33	0.33
8	0.00	0.67	1.00	1.33	1.67
9	0.00	0.67	1.00	1.00	1.33
10	0.33	1.00	1.00	1.67	1.67
11	0.33	0.33	1.00	1.00	1.33
12	0.00	0.00	0.67	0.67	1.00
13	0.00	0.00	0.00	0.33	0.33
14	0.00	0.00	0.67	0.67	1.00
15	0.00	0.00	0.33	1.00	1.33
ΣX	0.99	3.66	7.32	11.38	14.67
ΣX^2	0.57	2.17	6.12	10.36	17.23
$(\Sigma X)^2$	0.98	13.40	53.58	129.50	215.21
$\bar{X}$	0.07	0.24	0.49	0.76	0.98
SD	0.19	0.3	0.43	0.35	0.45
Mdn	0.33	0.67	0.67	1.00	1.00

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 13 ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทุกคนมีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาด้านอัตถวณิยมสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย การวิเคราะห์นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย การวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้นำคะแนนคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการสังเกตก่อนการจัดกิจกรรม 1 ครั้งใน 1 สัปดาห์ และในช่วงเวลาจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ อีก 4 ครั้ง ภายใน 8 สัปดาห์ (เก็บข้อมูลจากการสังเกตในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8) นำมาหาค่าเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 12 - 20

ตาราง 14 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านภาษา	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.67	0.40	0.46	ต่ำ
		2	0.67	0.75	0.54	ปานกลาง
		4	1.00	1.09	0.45	ปานกลาง
		6	1.33	1.42	0.70	ปานกลาง
		8	1.84	1.93	0.14	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองนั้นอยู่ในระดับต่ำ จนเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากระดับต่ำมาอยู่ในระดับปานกลางในสัปดาห์ที่ 2 - 6 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นระดับสูงในสัปดาห์ที่ 8

ตาราง 15 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.33	0.33	0.22	ต่ำ
		2	0.50	0.44	0.26	ต่ำ
		4	0.84	0.78	0.41	ต่ำ
		6	1.50	1.53	0.28	ปานกลาง
		8	1.84	1.91	0.15	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 4 นั้นอยู่ในระดับต่ำ และความสามารถทางพหุปัญญาด้านคณิตศาสตร์และตรรกะของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากระดับต่ำมาอยู่ในระดับปานกลางในสัปดาห์ที่ 6 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นระดับสูงในสัปดาห์ที่ 8

ตาราง 16 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านมิติ	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.67	0.53	0.25	ปานกลาง
		2	0.67	0.65	0.27	ปานกลาง
		4	1.00	0.91	0.34	ปานกลาง
		6	1.50	1.79	0.30	สูง
		8	1.84	1.97	0.12	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 4 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับสูงในสัปดาห์ที่ 6 และ 8

ตาราง 17 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.84	0.76	0.16	ปานกลาง
		2	1.00	0.97	0.21	ปานกลาง
		4	1.50	1.44	0.35	ปานกลาง
		6	1.84	1.91	0.15	สูง
		8	2.00	2.00	0.00	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 4 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับสูงในสัปดาห์ที่ 6 และ 8

ตาราง 18 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านดนตรี	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.67	0.67	0.21	ปานกลาง
		2	1.00	0.96	0.27	ปานกลาง
		4	1.50	1.51	0.15	สูง
		6	1.84	1.89	0.20	สูง
		8	2.00	2.00	0.00	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 2 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับสูงในสัปดาห์ที่ 4 - 8

ตาราง 19 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเป็ยเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.33	0.13	0.21	ต่ำ
		2	0.67	0.58	0.27	ปานกลาง
		4	1.17	1.09	0.15	ปานกลาง
		6	1.67	1.69	0.20	สูง
		8	1.84	1.97	0.12	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองนั้นอยู่ในระดับต่ำ จนเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากระดับต่ำมาอยู่ในระดับปานกลางในสัปดาห์ที่ 2 – 4 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นระดับสูงในสัปดาห์ที่ 6 - 8

ตาราง 20 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความเข้าใจตนเอง	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.67	0.89	0.21	ปานกลาง
		2	1.50	1.40	0.38	ปานกลาง
		4	1.67	1.76	0.24	สูง
		6	1.84	1.96	0.12	สูง
		8	2.00	2.00	2.00	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 2 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับสูงในสัปดาห์ที่ 4 - 8

ตาราง 21 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยมศึกษา และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านธรรมชาติ	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.67	0.77	0.24	ปานกลาง
		2	1.17	1.07	0.26	ปานกลาง
		4	1.33	1.40	0.26	ปานกลาง
		6	1.50	1.62	0.31	สูง
		8	1.84	1.91	0.15	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 4 นั้นอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับสูงในสัปดาห์ ที่ 6 - 8

ตาราง 22 แสดงคะแนนเฉลี่ย มัธยฐาน และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต ก่อนจัดกิจกรรมและในช่วงเวลาจัดกิจกรรม

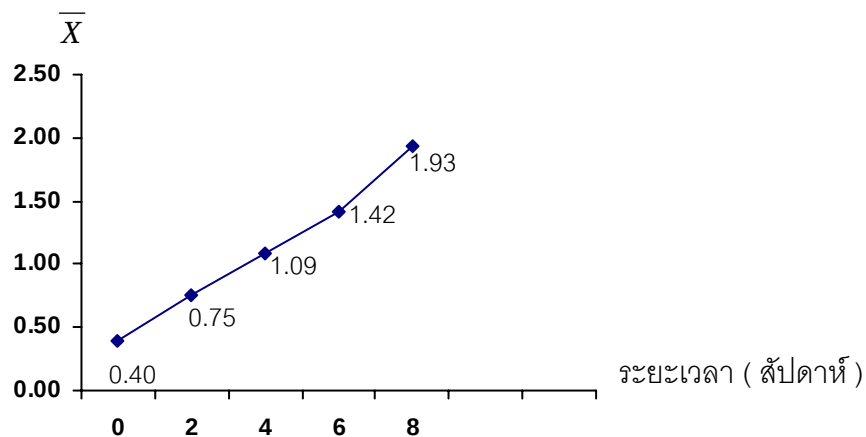
ความสามารถทางพหุปัญญา	จำนวนเด็กปฐมวัย (N)	ระยะเวลา (สัปดาห์)	Mdn.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต	15	ก่อนการจัดกิจกรรม	0.33	0.07	0.19	ต่ำ
		2	0.67	0.24	0.30	ต่ำ
		4	0.67	0.49	0.43	ต่ำ
		6	1.00	0.76	0.35	ปานกลาง
		8	1.00	0.98	0.45	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางพหุปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิตของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนการทดลองและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้จนถึงสัปดาห์ที่ 4 นั้นอยู่ในระดับต่ำ และความสามารถทางพหุปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิตของเด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจากระดับต่ำมาอยู่ในระดับปานกลางในสัปดาห์ที่ 6 - 8

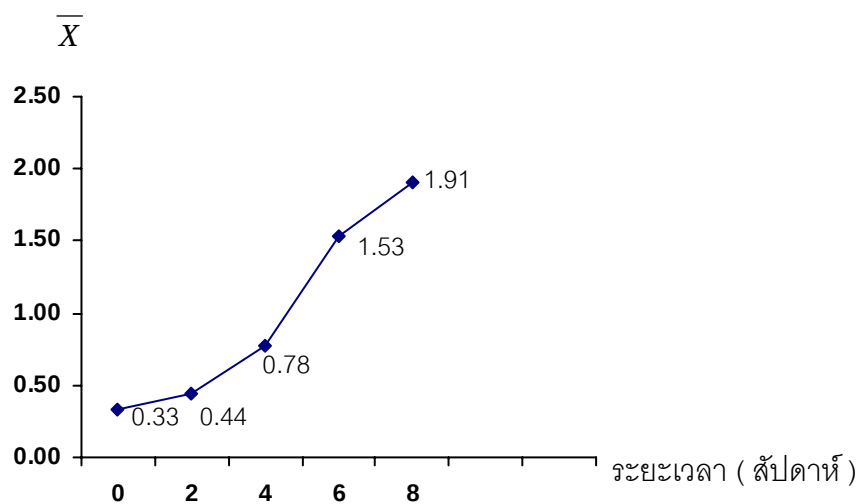
2.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
แยกตามรายด้านของความสามารถทางพหุปัญญา

เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จึงนำคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรม และในช่วงเวลาจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มาเป็นเส้นภาพ ผลปรากฏดังภาพประกอบ 2

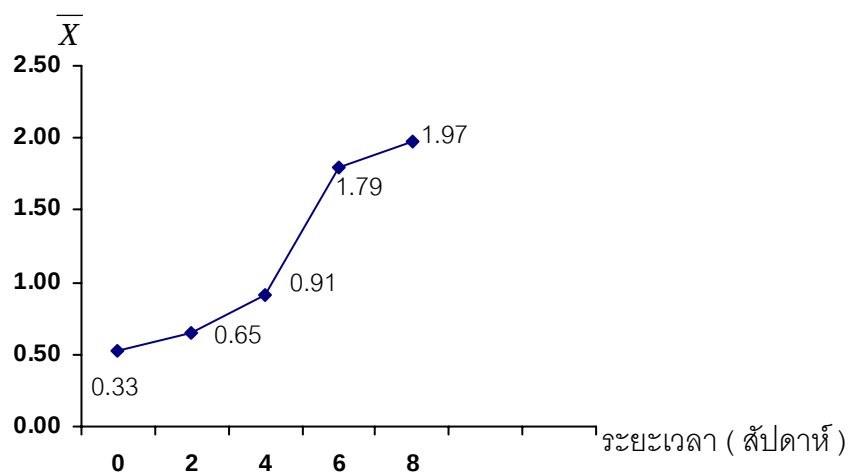
1. ความสามารถทางด้านภาษา

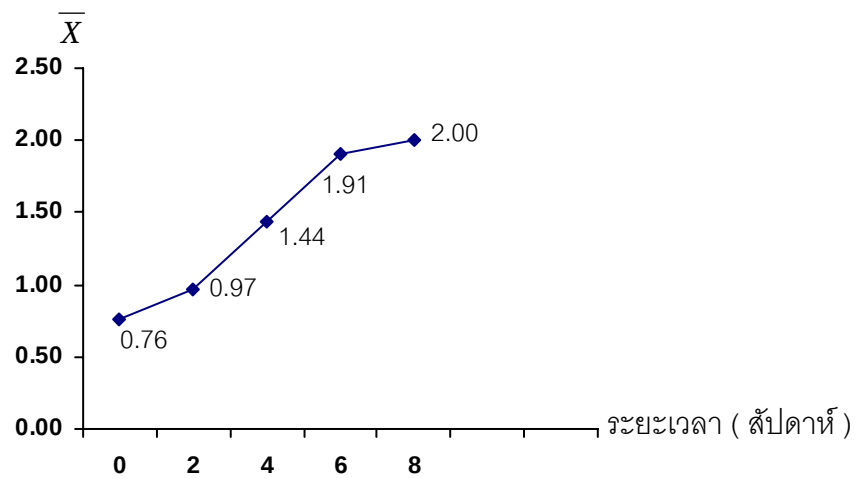
2. ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์

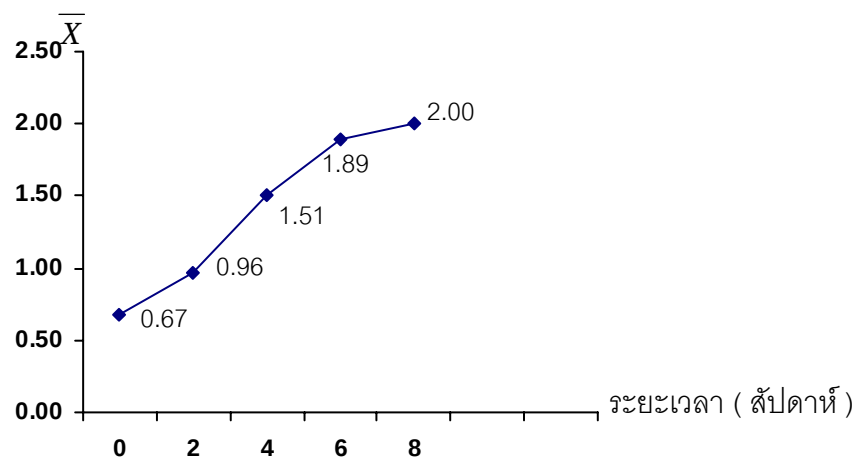
3. ความสามารถทางด้านมิติ

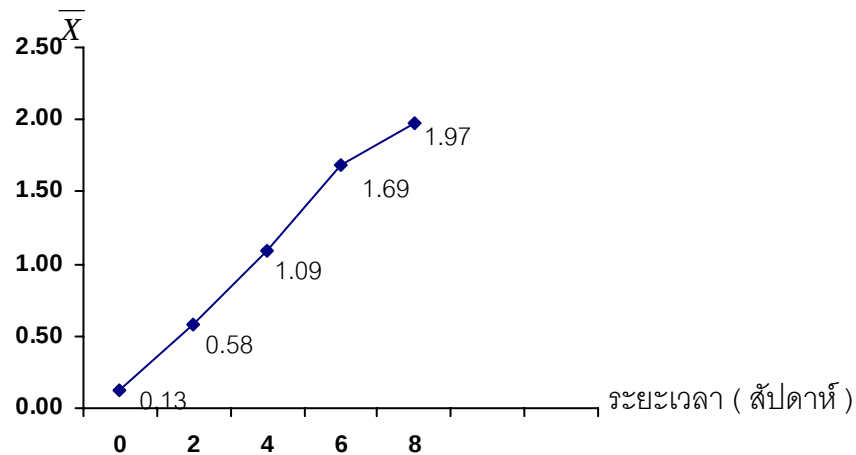
4. ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

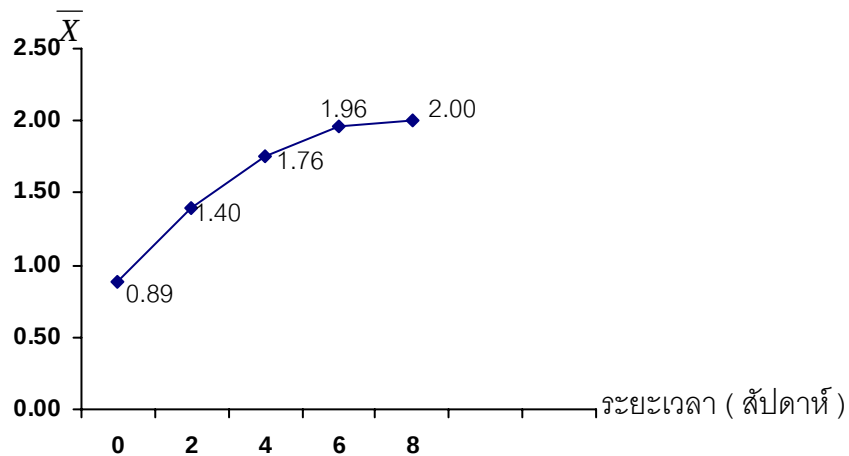
5. ความสามารถทางด้านดนตรีและจังหวะ

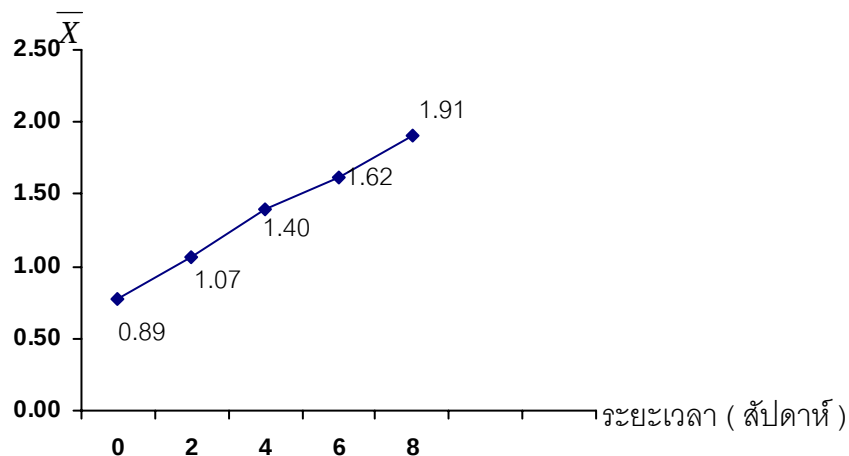
6. ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

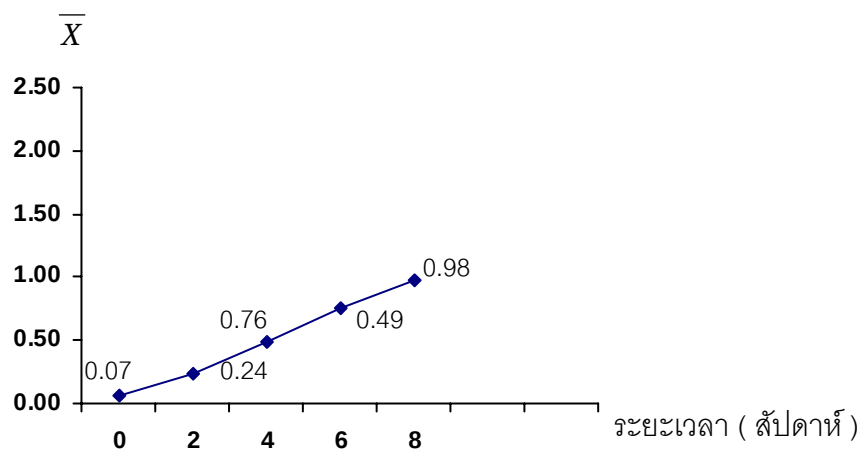
7. ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง

8. ความสามารถทางด้านธรรมชาติ

9. ความสามารถทางด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

ภาพประกอบ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ภาพประกอบ 2 แสดงว่า พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความระหว่างบุคคล ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านธรรมชาติ ความสามารถทางด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต ในช่วงเวลาจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 2 ,4, 6 และ 8 มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนจัดกิจกรรมการละครในระหว่างสัปดาห์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมการละครและในช่วงเวลาจัดกิจกรรมการละคร โดยใช้การทดสอบทางสถิติของ Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91-97) การวิเคราะห์เสนอในตาราง 21 - 23

ตาราง 23 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในด้านภาษา
ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ

สัปดาห์ที่เปรียบเทียบ	พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา								
	ภาษา			ตรรกะและคณิตศาสตร์			มิติ		
	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 2	0.40	0.75	0*	0.33	0.44	0*	0.53	0.65	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 4	0.40	1.09	0*	0.33	0.78	0*	0.53	0.91	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 6	0.40	1.42	0*	0.33	1.53	0*	0.53	1.79	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 8	0.40	1.93	0*	0.33	1.91	0*	0.53	1.97	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 4	0.75	1.09	0*	0.44	0.78	0*	0.65	0.91	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 6	0.75	1.42	0*	0.44	1.53	0*	0.65	1.79	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 8	0.75	1.93	0*	0.44	1.91	0*	0.65	1.97	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 6	1.09	1.42	0*	0.78	1.53	0*	0.91	1.79	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 8	1.09	1.93	0*	0.78	1.91	0*	0.91	1.97	0*
สัปดาห์ที่ 6 - สัปดาห์ที่ 8	1.42	1.93	0*	1.53	1.91	0*	1.79	1.97	0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาปฏิบัติการการละครเพื่อการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ

ตาราง 24 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

สัปดาห์ที่เปรียบเทียบ	พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา								
	ร่างกายและการเคลื่อนไหว			ดนตรี			ความเข้าใจระหว่างบุคคล		
	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 2	0.76	0.97	0*	0.67	0.96	0*	0.13	0.58	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 4	0.76	1.44	0*	0.67	1.51	0*	0.13	1.09	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 6	0.76	1.91	0*	0.67	1.87	0*	0.13	1.69	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 8	0.76	2.00	0*	0.67	1.89	0*	0.13	1.89	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 4	0.97	1.44	0*	0.96	1.51	0*	0.58	1.09	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 6	0.97	1.91	0*	0.96	1.87	0*	0.58	1.69	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 8	0.97	2.00	0*	0.96	1.89	0*	0.58	1.89	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 6	1.44	1.91	0*	1.51	1.87	0*	1.09	1.69	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 8	1.44	2.00	0*	1.51	1.89	0*	1.09	1.89	0*
สัปดาห์ที่ 6 - สัปดาห์ที่ 8	1.91	2.00	0*	1.87	1.89	0*	1.69	1.89	0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาปฏิบัติการการละครเพื่อการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ

ตาราง 25 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาในด้านความ
เข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ ด้านอัตถวณิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

สัปดาห์ที่เปรียบเทียบ	พฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา								
	ความเข้าใจตนเอง			ธรรมชาติ			อัตถวณิยม		
	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	T
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 2	0.89	1.40	0*	0.77	1.07	0*	0.07	0.24	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 4	0.89	1.76	0*	0.77	1.40	0*	0.07	0.49	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 6	0.89	1.96	0*	0.77	1.62	0*	0.07	0.76	0*
ก่อนจัดกิจกรรม-สัปดาห์ที่ 8	0.89	2.00	0*	0.77	1.91	0*	0.07	0.98	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 4	1.40	1.76	0*	1.07	1.40	0*	0.24	0.49	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 6	1.40	1.96	0*	1.07	1.62	0*	0.24	0.76	0*
สัปดาห์ที่ 2 - สัปดาห์ที่ 8	1.40	2.00	0*	1.07	1.91	0*	0.24	0.98	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 6	1.76	1.96	0*	1.40	1.62	0*	0.49	0.76	0*
สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 8	1.76	2.00	0*	1.40	1.91	0*	0.49	0.98	0*
สัปดาห์ที่ 6 - สัปดาห์ที่ 8	1.96	2.00	0*	1.62	1.91	0*	0.76	0.98	0*

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 25 แสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาปฏิบัติการการละครเพื่อการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง ความสามารถด้านธรรมชาติ ความสามารถด้านอัตถวณิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีลำดับสังเกต ความมุ่งหมาย สมมติฐาน วิธีการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังรับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถในด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาสูงขึ้น

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขต สะพานสูง สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขต สะพานสูง กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Simple Random Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาโดยกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

3.2 ตัวแปรตาม ความสามารถทางพหุปัญญา ได้แก่ 1. ด้านภาษา 2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 3. ด้านมิติ 4. ด้านร่างกาย 5. ด้านดนตรี 6. ด้านความเข้าใจผู้อื่น 7. ด้านความเข้าใจตนเอง 8. ด้านธรรมชาติ 9. ด้านอัตถวายนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. หาสถิติพื้นฐานของความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้านของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงสัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8) โดยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มัธยฐาน (Median)
2. นำข้อมูลที่ได้มาแสดงเป็นเส้นภาพเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้านของเด็กปฐมวัย

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านธรรมชาติ ความสามารถด้านอัตถวายนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิตสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถในด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาสูงขึ้น โดยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ในช่วงการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ สามารถพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ A การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) C การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation Learning) A การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) C การสรุป และสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) A การประยุกต์ใช้ (Application) (เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ.2547:17-18) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เด็กค้นพบการเรียนรู้ด้วยความสนใจของตนอันเกิดการลองผิดลองถูก และการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ทำให้ผู้เรียนได้คิดแสวงหาความรู้จากกิจกรรมด้วยความสนุกสนานด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส จากการจับกระทำกับวัตถุพร้อมทั้งมีการปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกันในกลุ่มย่อย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 4) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญไว้ว่า เด็กมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเอง เด็กได้คิดวิเคราะห์ วางแผน และลงมือปฏิบัติ เด็กได้สรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เด็กได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น นอกจากนั้นภเนตร ธรรมบวร (2549 : 34) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงพัฒนาการและวัยของเด็กเป็นสำคัญ อาทิ ในระดับชั้นเด็กเล็กการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้ค้นพบความสนใจและความสามารถของตนเอง จากที่กล่าวมาการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีลักษณะการจัดกิจกรรมเริ่มตั้งแต่การแต่งเรื่องและการวางแผนงานร่วมกัน การจัดทำฉากอุปกรณ์ร่วมกัน การจัดแสดงละครที่เปิดโอกาสให้เด็กมีการพูดโต้ตอบกันอย่างอิสระ ดังตัวอย่างการละครเรื่อง ไปเที่ยวบ้านคุณย่า (การคมนาคม) ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแต่งเรื่องราวที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการคมนาคมอย่างอิสระ เมื่อได้เนื้อเรื่องเด็กยังได้ร่วมกันเสนอชื่อเรื่องของการละครและเลือกเรื่องที่มีจำนวนนักเรียนชอบมากที่สุด นอกจากนี้เด็กมีอิสระในการหาอุปกรณ์ที่จะนำมาประกอบการละคร เช่น ฉากที่ต้องรับประทานอาหารที่บ้านคุณย่า เด็กนำเครื่องครัวจำลองมาประกอบการแสดง หรือแม้กระทั่งชุดที่จะสวมใส่ในการละครเด็กได้มีอิสระที่จะเตรียมมาจากบ้านของตน จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้

สรุปได้ว่ากิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา ขั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการสรุป และสร้างองค์ความรู้ ขั้นการประยุกต์ใช้ เป็นกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้

2. ความสามารถทางด้านภาษา พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้ อาจเนื่องจากกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมกันพูดคุย สนทนาโดยการแต่งเรื่องราวที่จะแสดงละคร อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันดังตัวอย่างการแสดงละครเรื่อง เรื่องของจูน (ฤดูหนาวที่รัก) เด็กรู้จักการวางแผนการทำกิจกรรมซึ่งหมายถึงการวางแผนการออกแบบฉากและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการแสดงละครตลอดจนการจัดทำฉากและอุปกรณ์ให้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานที่วางไว้ เด็กได้คิดค้นบทสนทนาเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ตามบทบาทการแสดงละครที่ได้รับขณะดำเนินการแสดงละครด้วยตนเองอย่างอิสระ ซึ่งเด็กต้องใช้ประสบการณ์ตรงด้านการพูด การฟังเพื่อพูดได้ตอบกับนักแสดงคนอื่นได้ นอกจากนี้การสรุป การวิเคราะห์กิจกรรมยังส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กทั้งสิ้น ดังที่ ปัทมา คุณเวทย์ วิริยะ (2549 : 19) กล่าวว่า การส่งเสริมความสามารถทางภาษาให้เด็กปฐมวัยนั้น คือการเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงทางภาษาด้านการพูด การฟัง โดยให้เด็กได้ฝึกฝนได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ เป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาภาษาได้ดียิ่งขึ้นต่อไปสอดคล้องกับสมศรี แสงธนู (2545 : 2545) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์ตรงเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดและเล่นอย่างอิสระในสถานการณ์ที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ มีการติดต่อสื่อสารที่ได้จากการฟัง ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาสูงขึ้น วิจิตร ชีวชิต (2550 : 41) กล่าวไว้อีกว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่กระตุ้นความสนใจ เช่น เพลง การเล่น การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม โดยครูเป็นผู้ให้กำลังใจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่องได้ สอดคล้องกับบำเพ็ญ การพาณิชย์ (2540 : 55 – 56) ได้สรุปไว้ว่า หลักการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้เด็กอยากออกมาพูด สนทนา เล่าเรื่องราวของตนให้เพื่อนฟังอย่างอิสระ ตอบสนองต่อความต้องการความสนใจ การยอมรับในสิ่งที่เด็กกล้าแสดงออกทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก เด็กมีความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการพูดและการทำกิจกรรม งานวิจัยของพิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์ (2548 : 78) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยเข้าร่วมการเรียนรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารได้ตอบกับผู้อื่น การพูดสรุปผล

และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ใช้ภาษาในการพูดคุย อธิบาย เล่าเรื่อง กิจกรรมเหล่านี้พัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาสูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงทางภาษาด้านการพูด การฟัง โดยให้เด็กได้ฝึกฝนได้ปฏิบัติจริงจากการได้ปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารโต้ตอบกับผู้อื่น ทำให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมอย่างอิสระเด็กมีความสนุกสนาน กระตือรือร้นในการพูดถ่ายทอดเรื่องราวการละคร การอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันจากการทำกิจกรรมในระยะต่างๆ ของการละคร

3. ความสามารถทางตรรกะและคณิตศาสตร์ พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางตรรกะและคณิตศาสตร์ได้ อาจเนื่องจากกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง กล่าวคือ เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยการวัด การเปรียบเทียบ บอกความสัมพันธ์ บอกจำนวน บอกเหตุผล ซึ่งเด็กต้องใช้ทักษะในการคิดคำนวณ คิดหาเหตุผล คิดแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ดังตัวอย่างการละครเรื่องฟาร์มแสนสุข (สัตว์เลี้ยงน่ารัก) ในระยะเตรียมการละครเด็กที่รับหน้าที่ประดิษฐ์อุปกรณ์การละครเด็กได้ใช้ไม้บรรทัดวัดความยาวของกระดาษแข็งเพื่อที่จะนำมาประดิษฐ์มงกุฎภาพสัตว์เลี้ยงซึ่งความยาวของกระดาษต้องได้ 60 เซนติเมตร ส่วนเด็กที่รับหน้าที่เตรียมฉากการละครสามารถตกแต่งฉากให้ได้ฉากการละครที่ได้ร่วมกันออกแบบไว้เมื่อเด็กได้ประดิษฐ์อุปกรณ์และเตรียมฉากการละครเสร็จแล้วเด็กยังนำสิ่งที่ได้ปฏิบัติว่าวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างของฉากการละครที่ได้กับฉากที่ได้ออกแบบไว้แล้วรวมถึงการบอกปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่ทำกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของคมขวัญ อ่อนบึงพร้าว (2550 : 82) ที่กล่าวว่าความสามารถในการสังเกตจำแนกเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในเรื่องของ ปริมาณ ขนาด รูปร่าง สี และรูปทรงเป็นทักษะที่ต้องอาศัยทักษะการสังเกตโดยการใช้ประสาทสัมผัสของเด็กในการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ ปาริฉัตร ผลเจริญ (2547 : 66) สรุปไว้อีกว่า กิจกรรมที่ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่ายทำให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีอิสระในการตัดสินใจ ได้คิด ได้ตอบ ได้การยอมรับจากกลุ่มเพื่อนจนเกิดความภาคภูมิใจ และได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดทักษะในการคิดเชิงเหตุผล รู้จักการสังเกต เปรียบเทียบ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

สอดคล้องกับวิธีนี้ เวชปาน (2545: 2) กล่าวว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญในการเรียนอย่างมีวิชาหนึ่ง เป็นการฝึกทักษะที่ช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล มีความละเอียดรอบคอบ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดานาพพ์ และคณะ (สันติศักดิ์ ฝาผาย. 2545 : 77 ; อ้างอิงจาก พูนสุข คงแก้ว. 2534 : 2) อธิบายว่า คณิตศาสตร์ช่วยให้คนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ รู้จักการแก้ปัญหา และยังช่วยสร้างเสริมคุณลักษณะ อย่างเช่น การสังเกต มีความกระตือรือร้น แม่นยำ ความถี่ถ้วน และการตัดสินใจ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ จากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองดังที่กล่าวมา จึงทำให้เด็กเกิดความสามารถทางตรรกะและคณิตศาสตร์ เพราะเด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนาน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ รู้จักการแก้ปัญหา อธิบายในการตัดสินใจเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จลงได้ด้วยดี

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์สูงขึ้นเพราะเด็กได้คิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ รู้จักการแก้ปัญหา การตัดสินใจ รวมถึงลงมือปฏิบัติกิจกรรมเปรียบเทียบ บอกจำนวน การคิดคำนวณ คิดหาเหตุผล คิดแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง

4. ความสามารถทางมิติ พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางมิติ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยได้วาดภาพออกแบบฉากการละครและอุปกรณ์ที่ใช้ในการละคร รวมถึงการทำฉากการละครและประดิษฐ์อุปกรณ์ที่ใช้ในการละครร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ดังตัวอย่างการละครเรื่องผีเสื้อแสนสวยที่เปิดโอกาสให้เด็กได้วาดภาพออกแบบตัวละครจากเนื้อเรื่องที่ร่วมกันแต่ง วาดภาพออกแบบฉากการละครจากนั้นเด็กได้ตัดกระดาษประดิษฐ์อุปกรณ์ เพื่อให้ได้รูปร่าง รูปทรงและลักษณะตามที่ต้องการได้ เช่น ประดิษฐ์มงกุฎผีเสื้อ มงกุฎรูปตัวหนอน มงกุฎรูปดอกไม้ และฉากการละครประดิษฐ์ดอกไม้ ประดิษฐ์ผีเสื้อ รู้จักนำสิ่งประดิษฐ์มาติดวางในตำแหน่งพื้นที่ของฉากได้อย่างเหมาะสมเพื่อที่จะตกแต่งฉากให้สวยงาม ดังที่ (สันติศักดิ์ ฝาผาย. 2545 : 77) กล่าวว่า ความสามารถทางมิติเกิดจากเด็กได้แสดงออกเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการทำงานศิลปะหรือการบอกเล่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ พัทธษชาติ สุวรรณไตรย์ (2545 : 13 – 18) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ความสามารถทางมิติสามารถเพิ่มพูนและพัฒนาได้จากการรับรู้ โดยการสัมผัสและการคิดมโนภาพ โดยเด็กจะมีประสบการณ์กับวัตถุต่างๆ รอบตัวเด็ก และเข้าใจสิ่งเหล่านั้น

จากการสังเกต นำไปสู่การสร้างจินตนาการภาพวัตถุ การมองเห็นวัตถุ การรับรู้ภาพและพื้นหลัง การรับรู้ตำแหน่ง การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของวัตถุ การจำภาพทั้งความเหมือนความต่าง และการจำภาพที่คล้ายคลึงกันด้วยวิธีการประดิษฐ์ การวาดภาพ การมองเห็น และการเปรียบเทียบ ดังที่ วิลัยสาโดต (2549 : 63) กล่าวว่า กิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากการกระทำ ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และเปิดโอกาสได้ลองผิดลองถูกจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ มีความสามารถด้านมิติ เช่น ความเหมือนความแตกต่าง ด้านตำแหน่งของสิ่งของต่างๆ ด้านการต่อและแยกออกจากกันของสิ่งของได้ อัญชลี รัตนชื่น (2550 : 53-56) กล่าวไว้อีกว่ากิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากการทำ ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และมีโอกาสได้ลองผิดลองถูกจากการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การตัดกระดาษที่มีรูปร่างรูปทรง ลักษณะแตกต่างกัน นำมาประกอบรวมกันหรือติดวางวัตถุในตำแหน่งที่เหมาะสมนั้นเด็กได้สังเกต เปรียบเทียบ และทดลองอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เด็กค้นพบและพัฒนาความสามารถทางมิติได้ สอดคล้องกับเพียเจต์กับอินhelder (Piaget and Inhelder) (เพ็ญทิพา อ่วมมณี. 2547 : 68 ; อ้างอิงจาก Lovel.1962 : 92-100) กล่าวว่า ความรู้จากการกระทำต่อวัตถุจะซึมซับเข้าไปในตัวเด็ก และก่อให้เกิดความคิดความเข้าใจขึ้น มโนภาพที่เกิดจากกิจกรรมการรับรู้ทางประสาทสัมผัส จะนำไปสู่ความสามารถที่ช่วยในการใช้เหตุผลที่เกี่ยวกับมิติต่างๆ และมโนภาพกับผลของการใช้ความคิดจัดกระทำกับวัตถุเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อความสามารถด้านมิติ ซึ่งสอดคล้องกับ แกรนด์และโมโร (Grande and Morrow.1995:1-3) ได้กล่าวว่า การพัฒนาส่งเสริมและฝึกฝนเพื่อให้เกิดความสามารถด้านมิติ เป็นความสามารถในการใช้จินตนาการเกี่ยวกับรูปร่างของวัตถุเมื่อเกิดการเคลื่อนที่ การแทนที่ของวัตถุ ซึ่งความรู้สึกเชิงมิติ (Spatial Senses) จะนำไปสู่ความสามารถเหล่านั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับเอื้ออารี ทองพิทักษ์ (2546 : 3) ที่กล่าวว่า กิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้สังเกต เปรียบเทียบความยาว ความสั้น มิติของการแสดงภาพที่มีความใกล้เคียงและไกล ได้ใช้ความคิดในการจัดวางภาพในตำแหน่งต่างๆ ได้กำหนดทิศทางของภาพที่ได้กริเริ่มเอง เรียนรู้การจัดวางลำดับภาพ ทำให้ทักษะพื้นฐานทางมิติของเด็กสูงขึ้น เห็นได้ว่ากิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ การสังเกต การเปรียบเทียบ การวัดความยาวของวัตถุ การสร้างมิติของวัตถุ การจัดวางตำแหน่งต่างๆ ของวัตถุตามทิศทางของภาพที่ได้กริเริ่มเอง ผ่านงานศิลปะประดิษฐ์ วาดภาพ และแสดงละคร โดยเด็กได้ตัดประดิษฐ์กระดาษให้ได้ภาพตามที่วางแผนไว้ แล้วนำมาจัดวางลงบนฉากในตำแหน่งต่างๆ รวมถึงการใช้พื้นที่ของการแสดงละคร

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านมิติสูงขึ้นเพราะเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนรู้โดยตรง และเด็กได้แสดงออกโดยการทำงานศิลปะ จึงทำให้เด็กมีความสามารถทางมิติสูงขึ้น

5. ความสามารถทางร่างกายและการเคลื่อนไหว พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางร่างกายและการเคลื่อนไหวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกด้วยการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวของท่าทางต่างๆ ในระหว่างที่ปฏิบัติกิจกรรมละคร โดยเด็กปฐมวัยทำท่าทาง การเคลื่อนไหวของท่าทางตามบทบาทการละครที่ตนได้รับตามจินตนาการของตนออกมา นอกจากนี้ยังได้ทำงานศิลปะผ่านกิจกรรมการวาดภาพวางแผนฉากและอุปกรณ์การละคร การทำฉากและประดิษฐ์อุปกรณ์ที่ใช้ในการละคร ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่มัดเล็กแข็งแรงขึ้น ดังตัวอย่างการละครเรื่อง (ไปเที่ยวบ้านคุณย่า) การคมนาคม ซึ่งเด็กได้สร้างงานศิลปะโดยการประดิษฐ์เรือ เครื่องบิน รถเมล์ และรถไฟ เพื่อตกแต่งฉากและเป็นอุปกรณ์ในการแสดงละคร การประดิษฐ์ผ่านงานศิลปะ เด็กต้องฝึกใช้กล้ามเนื้อในการตัดปะกระดาษ ซึ่งส่งผลให้กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง และทำงานประสานสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การละครเรื่อง ไปเที่ยวบ้านคุณย่า (การคมนาคม) ได้ใช้เพลง การคมนาคม (พว.) และ ยานพาหนะ (อ.ศรีนวล รัตนสุวรรณ) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระพร้อมเสียงดนตรี ในด้านการแสดงการละครยังส่งเสริมให้เด็กใช้อวัยวะในร่างกายแสดงท่าทางต่างๆ สอดคล้องกับเบญจมาศ วิไล (2544 : 66 – 67) การจัดกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนการใช้มือ นิ้วมือและสายตา ให้ทำงานประสานสัมพันธ์กันทำให้ทักษะด้านกล้ามเนื้อเล็กได้รับการพัฒนาให้คล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพขึ้นดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2546 : 35) ได้อธิบายว่า การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เป็นการเคลื่อนไหวทางกายอย่างอิสระ ทั้งการเคลื่อนไหวคนเดียวและเป็นกลุ่มที่เน้นการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการเคลื่อนไหวพื้นฐานอันประกอบด้วย การรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย พื้นที่ จังหวะ ทิศทาง สอดคล้องกับกานติมา สิริวิศา (2550 : 76) กล่าวว่า กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว และเคลื่อนไหวไปพร้อมกับเสียงดนตรี สามารถช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อมือและตา กล้ามเนื้อแขนขา และประสาทสัมผัสระหว่างมือและตาได้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 32) เสนอว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเคลื่อนไหวร่างกาย ควรเน้นการใช้กล้ามเนื้อที่มีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ การเรียนรู้โดยการสัมผัส การกระทำ การใช้ภาษากาย เช่น การใช้ร่างกายพูดตอบ คือ การให้ผู้เรียนใช้อวัยวะในร่างกายเพื่อการสื่อสาร การแสดงท่าทาง แสดงละครใบ้ ใช้ร่างกายเป็นอุปกรณ์ในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางร่างกายและการเคลื่อนไหวสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบ

พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กแสดงออกโดยการเคลื่อนไหวทางกายอย่างอิสระเน้นการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษากายเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น และยังพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กผ่านกิจกรรมศิลปะ

6. ความสามารถทางดนตรี พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางดนตรีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระอย่างเต็มที่ในการแสดงออกทางดนตรี เสียงเพลง และการเล่นจังหวะ เพราะขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กได้ใช้เสียงเพลงและการร้องเพลง และทำท่าทางประกอบเนื้อหาของเพลง ตลอดจนการทำท่าตามจังหวะดนตรี เด็กปฐมวัยได้แสดงออกอย่างอิสระ เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ซึ่งกิจกรรมการแสดงออกเหล่านี้เป็นตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยอยู่แล้ว ดังตัวอย่างการละครเรื่อง ฟาร์มแสนสุข (สัตว์เลี้ยงน่ารัก) ได้นำเพลงฟาร์มแสนสุข (โฟรเบล) มาใช้ประกอบในการละครซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระ ผึกการฟังและจำแนกเสียงร้องของสัตว์ประกอบกับดนตรี เช่น เสียงม้า อี้ อี้ เสียงหมู อู๊ด อู๊ด เสียงสุนัข โอ้ง โอ้ง เป็นต้น ซึ่งทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน กระตือรือร้นที่จะฟังดนตรี ร้องเพลงและทำท่าทางหรือเคลื่อนไหวเสียงเพลงและเสียงดนตรี ดังที่ พิทักษ์ ศขวงษ์ (2541 : 25) อธิบายไว้ว่า ปัจจุบันผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำดนตรีมาใช้กับเด็กปฐมวัย โดยมีได้หวังผลเพื่อความบันเทิง ความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเพื่อพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมของเด็ก ดนตรีจึงเป็นศาสตร์ที่ทำให้เด็กระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้านของการเจริญเติบโต ทั้งการแสดงออกทั้งทางร่างกาย ความคิด ตลอดจนพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ ก้อนทอง (2547 : 72) กล่าวว่า ดนตรีมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ทำให้เด็กคิดด้วยความสนุกสนานและดนตรียังเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่ช่วยบรรยากาศมีความอบอุ่น เกิดความสงบ สร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมซึ่งขณะทำกิจกรรมเด็กจะมีสมาธิขึ้นจึงเป็นการพัฒนาความคิดของเด็ก ดังที่ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2548 : 205) กล่าวว่า กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินมีหลายกิจกรรม เช่น การเล่นทั่วไป การฟังดนตรี การร้องเพลง การเต้นรำเข้าจังหวะและลีลา ท่วงทำนองของเสียงดนตรีที่เกิดขึ้นจะมีอิทธิพลทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ขึ้นมา เช่น อารมณ์อ่อนไหว รักเศร้า คึกคัก ร่าเริงหรือกระฉับกระเฉง งานวิจัยของกมลจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550 : 83) กล่าวว่า การนำเพลงมา让孩子ได้เล่นบทบาทสมมุติ จัดกิจกรรมเพลงตบมือให้เด็กคิดท่าทางประกอบเพลง ทำให้เด็กกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กได้เพิ่มพูนความรู้และได้รับประสบการณ์ใหม่ที่

กว้างขวาง บงกชรัตน์ สุทธิบงกช (2542 : 54) ยังกล่าวอีกว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมร้องเพลงของนักเรียนได้ถูกต้องมากขึ้นเพราะนักเรียนได้เรียนรู้จากการฟัง สังเกต และเลียนแบบจากแม่แบบ สามารถเข้าใจและกระตุ้นความสนใจของเด็กของนักเรียน ซึ่งการละครเด็กได้ฟังดนตรีและสังเกตจากเพื่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน จากเทปเพลงที่มีเนื้อเพลง เสียงดนตรีที่สร้างความสนุกสนาน และกระตุ้นความสนใจของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางดนตรีและจังหวะสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรี เสียงเพลง และการเล่นจังหวะอย่างเต็มที่ เป็นกิจกรรมเด็กได้ใช้เสียงเพลงและการร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

7. ความสามารถทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านความเข้าใจผู้อื่นขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านความเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้มีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยการแต่งเรื่อง การละคร การวางแผนออกแบบฉากร่วมกัน การทำฉาก การทำอุปกรณ์ รวมถึงการซักซ้อมการละครร่วมกัน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งทำให้เด็กรู้จักการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเองด้วยตั้งใจและความสนุกสนาน รู้จักแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ดังตัวอย่างการละครเรื่อง สัตว์น้ำ ขณะที่เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมเด็กได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มด้วยความสนุกสนาน ได้รู้จักแก้ปัญหาเนื่องจากผ้าที่นำมาประกอบฉากมีพื้นผิวที่ลื่นทำให้ทากาวติดลงในผ้าแล้วหลุด เด็กได้ร่วมกันพูดคุยแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา เกิดการลองผิดลองถูกจากการแก้ปัญหาจนพบว่า ถ้าทากาวแล้วกดไว้ให้นานขึ้นจนกาวเริ่มแห้งกระดาษที่นำมาตกแต่งฉากถึงจะติดแล้วไม่หลุด เด็กในกลุ่มจึงร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้จากการแก้ปัญหาร่วมกัน ดังที่ พัชรียะ (2540 : 61) อธิบายไว้ว่า เด็กอนุบาลนั้นถ้ามีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เด็กจะมีโอกาสเรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแก้ปัญหา และเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสังคมและสติปัญญาอย่างยิ่ง การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ได้แย้งอย่างอิสระ พฤติกรรมแบบร่วมมือจะเกิดขึ้น และถ้าให้โอกาสเด็กอย่างต่อเนื่องเด็กจะเห็นว่าผู้อื่นมีความคิดและความรู้สึกต่างจากตนได้ และเริ่มตระหนักถึงพฤติกรรมที่ตนแสดงต่อคนอื่นได้ กุลยา ตันติผลชีวะ (2547 : 56) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ดีต้องมีทั้งกิจกรรมที่เล่นคนเดียว กิจกรรมกลุ่มเล็กเด็กเล่นกับเพื่อน 2-3 คน

และกิจกรรมกลุ่มใหญ่เล่นมากกว่า 6 คนถึงทั้งหมดชั้นเรียน จะช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จากการเห็นเพื่อนและการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่หลากหลาย โดยเด็กต้องปฏิบัติกิจกรรมอย่างสนุกสนาน สอดคล้องกับ อโนชา ธิธำรง (2550 : 82 – 83) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมที่เด็กเกิดการทำงาน แก้ไขปัญหาร่วมกันโดยการสนทนาโต้ตอบ รู้จักการเข้ากลุ่มและลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง เพื่อให้ได้ความคิดเห็นข้อตกลงร่วมกัน ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทักษะทางสังคมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เด็กได้แสดงความคิดเห็นและรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านความเข้าใจผู้อื่นสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความตั้งใจและความสนุกสนาน ทำให้เด็กเกิดเรียนรู้การปฏิบัติต่อผู้อื่นได้เหมาะสมขึ้น

8. ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองพบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตลอดเวลา เด็กได้วิเคราะห์ความพึงพอใจในการทำกิจกรรม และได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสเด็กปฐมวัยมีอิสระในการแสดงออกด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความภาคภูมิใจและความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตนต้องการ ดังตัวอย่างการละครเรื่อง สัตว์ป่าน่ารัก (สัตว์ป่านารู้) ในระยะเตรียมการละครซึ่งเด็กรู้ว่าตนเองชอบทำอะไร ไม่ชอบทำอะไร แล้วสามารถบอกเพื่อนได้ว่าตนจะเป็นตัวละครตัวใดในเรื่อง การประดิษฐ์อุปกรณ์ก็สามารถบอกเพื่อนได้ว่าตนจะทำอะไร หรือแม้กระทั่งการตกแต่งฉากก็สามารถบอกได้ว่าตนจะประดิษฐ์เสื้อประดิษฐ์กระต่าย และการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละระยะเด็กจะเป็นผู้เริ่มการกระทำด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออกจนทำให้การละครเลี้ยงสัตว์ป่าน่ารักสำเร็จลงได้ด้วยดี ดังที่ แสงเดือน จุฑารี (2546 : 62 – 63) กล่าวว่า กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกันเองสนุกสนาน ไม่ตึงเครียดทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ และได้คิดริเริ่มกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองเด็กได้แสดงความสามารถของตนเองให้เต็มที่ จนทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในการร่วมกิจกรรมและกล้าแสดงออก สอดคล้องกับเยาวนารถ เลหาบรรจง (2545 : 60) ที่กล่าวไว้ว่าลักษณะของการจัดกิจกรรมที่ให้เด็กจากการปฏิบัติ เด็กได้แสดงออก ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนให้คำปรึกษา เด็กมีอิสระในการกระทำทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในงานที่ตนได้กระทำ เมื่องานเสร็จเด็กยังได้รับรู้ถึงผลสำเร็จของงาน เด็กสามารถเรียนรู้ความก้าวหน้าของตน

ได้สมำเสมออย่างส่งผลให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เชื่อว่า ทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง และ ต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่นในความสำเร็จของตนเอง ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอ หรือถูกขัดขวาง ก็จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกด้อยค่า และเสียความภาคภูมิใจในตนเอง (สุรางค์ คุ้มตระกูล. 2541 : 158-162) สอดคล้องกับ เฟิงกานต์ ปทุมมา (2545 : 79) ได้กล่าวว่า การนำ กิจกรรมต่างๆ มาใช้ในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์พบในระดับมากโดยเฉพาะกิจกรรมที่ เด็กทุกคนชอบไม่ว่าจะเป็น นิทาน เพลง คำคล้องจอง การใช้คำถามให้เด็กได้คิด การที่เด็กได้ ร่วมมือในการทำกิจกรรม เพื่อให้ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์จากการลงมือปฏิบัติ กล่าวคือให้ ทุกกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ของเด็กโดยเด็กได้ฝึกการคิดควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบ พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสเด็กปฐมวัยมีอิสระในการแสดงออกด้วยความ เชื่อมั่นในตนเอง เปิดโอกาสให้เด็กที่ตนชอบและเด็กสามารถทำได้อย่างอิสระ ทำให้เด็กเกิดความ ภาคภูมิใจและความตั้งใจในการทำงาน

9. ความสามารถทางด้านธรรมชาติ พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตาม รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านธรรมชาติสูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อ การเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยได้ อาจ เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กใช้สิ่งที่มีอยู่ ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตมาใช้ประกอบการละคร โดยการนำมา ประกอบและตกแต่งการทำฉากการละคร รวมถึงรู้จักดูแลรักษาธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของ ห้องเรียนให้สะอาดหลังจากที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จลงแล้ว นอกจากนี้ยังสามารถบอกถึงสิ่งที่มี อยู่ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการละครเรื่องต่างๆ รวมถึงบอกวิธีการใช้ประโยชน์ การดูแล และ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในละครที่แสดงได้ ดังเช่นการละครเรื่อง ต้นไม้สดชื่น (ต้นไม้ที่รัก) เด็กได้ เรียนรู้วิธีการรักษาธรรมชาติ เช่น ในการแสดงละครมนุษย์มาตัดไม้ทำลายป่า พวกสัตว์ป่าก็ช่วยกันไล่ มนุษย์ออกไปจากป่าแล้วช่วยกันกินผลไม้ นำเมล็ดผลไม้ที่ได้จากการกินไปปลูก ช่วยกันรดน้ำต้นไม้จน ต้นไม้เติบโตและเป็นป่าที่สมบูรณ์ได้อีกครั้ง หรือการละครเรื่องดอกไม้แสนงามที่คนที่แสดงเป็นลุง มา ปลูกต้นดอกไม้รดน้ำพรวนดิน จนต้นดอกไม้เติบโตออกดอกและต่อมาไปทำงานจนลืมรดน้ำต้นไม้ทำ

ให้ต้นดอกไม้เหี่ยวเฉา เมื่อลงมาดูสวนดอกไม้ก็เห็นดอกไม้เหี่ยวจึงไปหาน้ำมารดต้นดอกไม้ ดอกไม้กลับมาสวยเหมือนเดิม จากการละครที่เด็กได้แสดงให้เห็นว่าเด็กได้เรียนรู้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ เรียนรู้วิธีการดูแลรักษาธรรมชาติ รวมถึงการปฏิบัติตนต่อธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้เด็กยังสามารถนำสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติมาตกแต่งฉาก เช่น การละครเรื่อง ฟาร์มแสนสุข (สัตว์เลี้ยง) เด็กนำหญ้า ข้าวเปลือกมาใช้ในการประกอบฉาก และแสดงการละคร นอกจากนี้ในระยะเตรียมการละครระยะแสดงการละครในทุกเรื่องของการละครเด็กได้ช่วยกับเก็บและรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ทำให้เด็กได้เรียนรู้การปฏิบัติจริงต่อสิ่งแวดล้อม จนกลายเป็นกิจวัตรที่ต้องทำ เกิดเป็นความรับผิดชอบที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของสันติศักดิ์ ผาผาย (2546 : 81) กล่าวว่า เมื่อเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดก็ตาม เด็กปฐมวัยจะติดตามผลการทำงานของตนเองอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น การรักษาความสะอาด งานวิจัยของ สุทธิธนา ชันอาสา (2550 : 95) กล่าวอีกว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติจริง ได้เกิดความเข้าใจ ความคิดรวบยอดของการที่เด็กได้ปฏิบัติจริงต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงด้วยการกระทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะหรือนิสัยที่ถือเป็นกิจวัตร เด็กจะเกิดการรับรู้และความรู้สึกผูกพันรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เป็นกิจกรรม เพราะเด็กได้ใช้สิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติตนต่อธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม และสามารถบอกวิธีการดูแลรักษาและประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ จากกิจกรรมการละครที่ได้ปฏิบัติ

9. ความสามารถทางด้านอัตถวณนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต พบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีพหุปัญญาด้านอัตถวณนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านอัตถวณนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต ของเด็กปฐมวัยได้ อาจเนื่องมาจาก การกระตุ้นโดยการตั้งคำถามในชั้นวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการดำรงคงอยู่ของมนุษย์ การแสดงออกถึงความสัมพันธ์ทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของมนุษย์ รวมถึงการเข้าใจเหตุผลของการอยู่บนโลก ดังตัวอย่างการละครเรื่อง “ เรื่องของจิ้น (ฤดูหนาว) ” ครูใช้คำถามว่า “ ทำไมจิ้นถึงหลงทางอยู่ที่หมู่บ้าน ” ซึ่ง ด.ช. กรดษฐ์ ไปหาตอบว่า “ เพราะจิ้นไม่เดินตามแม่ ” ครูถามอีกว่า “ ทำไมคนถึงช่วยเหลือจิ้น ” ด.ช.บัณฑิต อับดุลลา ตอบว่า “ เพราะคนเป็นคนดี และต้องช่วยเหลือกัน ” ครูถามอีกว่า “ ทำไมคนหาอาหารให้ทำรับประทาน และหาเสื้อกันหนาวให้จิ้นใส่ ” ด.ญ. ชนัญญา อามินเซ็น ตอบว่า “ เพราะจิ้นหิวและ

หนาวด้วยค่ะ ” จากนั้นครูใช้คำถามโยงสู่ชีวิตของมนุษย์เช่น “ ถ้าเด็กๆ เป็นจิ้งจอก จะทำอะไร ” “ ทำไมคนเราถึงต้องมีความเมตตา กรุณา ” “ เด็กๆ คิดว่าเราได้อยู่ในโลกนี้ได้อย่างไร ” “ ทำไมเด็กๆ ถึงต้องมีชีวิตอยู่บนโลกของเรา ” “ เด็กๆ จะทำตัวอย่างไรเมื่ออยู่บนโลกของเรา ” เป็นต้น การใช้คำถามเหล่านี้ เด็กสามารถหาคำตอบด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์การดำรงคงอยู่ของมนุษย์ได้อย่างเหมาะสม โดยการเชื่อมโยงตนเองกับการละครก่อนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและไม่เกิดความเครียด ทำให้เด็กเข้าใจสัจธรรมของชีวิตได้ ดังที่ สุทธิธนา ชันอาสา (2550 : 23 อ้างอิงจาก เยาวพา เดชะคุปต์ ; 2541) กล่าวว่า ลักษณะของปัญญาอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต เป็นบุคคลที่มีความไว และความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ สามารถรับรู้บทบาทและการดำรงอยู่ของตนเอง เข้าใจการตั้งคำถามเพื่อยืนยันความเข้าใจ และรับรู้เกี่ยวกับตนเองอย่างลึกซึ้ง ความเข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ความเข้าใจสัจธรรมของโลก และชีวิต งานวิจัยของ กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ์ (2550 : 27) กล่าวว่า จิตวิญญาณเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรู้จักคุณค่าของชีวิต การมีคุณธรรมซึ่งนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตที่ดีงาม หลุดพ้นจากความทุกข์ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 41) กล่าวถึง พหุปัญญาด้านการดำรงคงอยู่ของชีวิตว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตการมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต และการรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก เยาวพา เดชะคุปต์ (2548 : [http:// www.yawwapa @ swu.ac.th](http://www.yawwapa@swu.ac.th) อ้างอิงมาจาก Gardner.2004) ยังได้กล่าวถึง การพัฒนาจิตใจ (Minds) 5 ประการ ไว้ว่าคนสำหรับโลกอนาคตควรมีจิตใจ 5 ประการ คือ จิตใจที่มีวินัย (The Discipline Mind) จิตใจที่สังเคราะห์ (The Synthesis Mind) จิตใจที่สร้างสรรค์ (Creative Mind) จิตใจที่มีเมตตาธรรม (Respectful Mind) จิตใจที่มีคุณธรรม (Ethic Mind)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถทางด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต สูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เป็นกิจกรรมส่งเสริมใจเด็กได้คิดวิเคราะห์เรื่อง การดำรงคงอยู่ของมนุษย์ โดยการเชื่อมโยงตนเองกับการละคร เพื่อให้เด็กเข้าใจสัจธรรมของชีวิตได้

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

1. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญา

ด้านดนตรี ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต นอกจากนี้ยังทำให้เด็กกล้าแสดงออกต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น และส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ของเด็ก คือ ทักษะการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทักษะการวางแผนงาน ทักษะการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

2. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ กับการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต ในช่วงการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 5 เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ยังไม่เกิดการพัฒนามากนัก ซึ่งจะมีเด็กปฐมวัยส่วนน้อยที่ให้การตอบคำถามได้ถูกต้อง ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนคำถามให้ง่ายขึ้นและให้ความสำคัญกับการกระตุ้นโดยใช้คำถามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจและเกิดหาคำตอบที่ถูกต้องให้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งก็ส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถด้านดังกล่าวขึ้นเรื่อยมา จนมาถึงการจัดกิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 และสัปดาห์ที่ 8 เด็กส่วนใหญ่เกิดการพัฒนาความสามารถทางด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าเมื่อกระตุ้นคำถามให้เด็กคิดหาคำตอบเกี่ยวกับปัญญาอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิตอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เด็กเข้าใจสัจธรรมของชีวิตและสามารถอยู่บนโลกของเรอย่างมีความสุข

3. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ซึ่งกระบวนการการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation) การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) การสรุปและสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) การประยุกต์ใช้ (Application) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามกระบวนการดังกล่าวสามารถร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน เด็กมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีมาก และดีขึ้นตามลำดับ ของแต่ละช่วงของการทดลอง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 เด็กปฐมวัยยังไม่เข้าใจระบบการทำกิจกรรม แต่เมื่อเริ่มเข้าสู่สัปดาห์ที่ 3 เด็กปฐมวัยเกิดความเข้าใจระบบและขั้นตอนในการทำกิจกรรม เวลาเริ่มทำกิจกรรมเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะร่วมกันทำกิจกรรมโดยผู้วิจัยเป็นเพียงผู้เสนอแนะและอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เด็กปฐมวัยควรใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นเด็กพัฒนาทักษะต่างๆ ครอบคลุมกระบวนการ 5 ขั้น ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Cooperation) การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) การสรุป และสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) การประยุกต์ใช้ (Application)

2. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ควรมีอุปกรณ์ที่หลากหลายในการใช้ประดิษฐ์งานศิลปะมาตกแต่งฉากการละครและประดิษฐ์อุปกรณ์ที่จะใช้ในการแสดงละครเพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการที่หลากหลายขึ้น รวมทั้งเด็กปฐมวัยจะได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากการใช้หรือประดิษฐ์อุปกรณ์แต่ละชิ้นที่ใช้ในการละคร

3. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ควรให้เวลากับเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม เนื่องจากแต่ละระยะของการทำกิจกรรมเด็กปฐมวัยจะใช้เวลาค่อนข้างนาน แต่เด็กปฐมวัยจะสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย ผู้สอนไม่ควรเร่งให้เด็กทำกิจกรรมในระยะเวลาที่สั้น แต่ผู้สอนอาจกำหนดเวลานานขึ้นกล่าวกิจกรรมประจำวันของเด็กปฐมวัย และกำหนดเป็นเสียงเพลงว่าเมื่อเด็กปฐมวัยได้ยินเพลงนี้แสดงว่าใกล้หมดเวลาของกิจกรรมแล้ว และเปิดโอกาสให้เด็กได้กลับมาทำกิจกรรมอีกครั้งเมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ เสร็จแล้ว

4. การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหน่วยการเรียนรู้ในสัปดาห์นั้นๆ เพื่อเด็กจะได้ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากสาระการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ ได้อีก เช่น พัฒนาการทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย กระบวนการคิด เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลจันทร์ ชื่นฤทธิ. (2550). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบเพลงคุณธรรมตามพระราชดำรัส. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒, และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.๒๕๔๕.กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖. (ม.ป.พ.)
- กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กานติมา สิริวิธา. (2550). ผลของกิจกรรมการเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญจิรา ภู่งษ์. (2547). การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมขวัญ อ่อนบึงพร้าว. (2550). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี ผลโยธิน. (2540,มกราคม). เด็กอนุบาลกับพฤติกรรมความร่วมมือ, วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (1) : 60-61.
- พิทักษ์ ศวงษ์. (2541,มกราคม). ดนตรี : อัญมณีเลอค่าพัฒนาเด็กปฐมวัย, วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2 (1) : 25.

- พิทักษ์ชาติ สุวรรณไตรย์. (2545). *การจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถทาง
มิติสัมพันธ์*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนัย อุดมพันธ์. (2541). *การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2527). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร.
- _____. (2533). *สถิติอนพาราเมตริก*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บงกชรัตน์ สุทธิบังข. (2542). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการร้องเพลงของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. (2526). *การทดสอบแบบอ้างอิง:แนวคิดและวิธีการ*;กรุงเทพฯ : ภาควิชา
พื้นฐานการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2544). *การประเมินพื้นฐานการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ*;กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เบญจมาศ วิไล. (2544). *การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการประเมินตามสภาพจริง*. ปรินญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- บำเพ็ญ การพาณิชย์. (2540). *รายงานการวิจัยเรื่องพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน*. วารสารการศึกษาปฐมวัย.1(2)
:55-56
- ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ. (2549). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบจิตปัญญาโดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- ปราณี อุปฮาด. (2550). การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ
พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริฉัตร ผลเจริญ. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสแตนต์ดิวิสต์โดยผ่านกิจกรรมการ
เคลื่อนไหวและจังหวะที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การ
เล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ. ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์. (2548). การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
เอกสาร.
- เพียงกานต์ ปทุมมา. (2545). การศึกษาวิธีสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยใน
จังหวัดหนองคาย. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญทิพา อ่วมมณี. (2547). ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ลวดกำมะหยี่ในการทำ
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญพุด นิตยวรรณะ. (2544). กระบวนการใช้ละครสร้างสรรค์ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ศป.ม.). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาณวิกา ผลพิรุฬห์. (2533). ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดย
ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนัก
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ศป.ม.). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลินี ดิลกวนิช. (2543). ระบายและละครในเอเชีย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- มัทนี รัตติน. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปการกำกับการแสดงละครเวที*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชณี เวชปาน. (2545). *การศึกษาความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นปฐมวัยจากการสอนแบบมอนเตสซอรี*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.(2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วลินดา พงศ์ธราธิก. (2547) *ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรารณณ์ วัจนะพันธ์. (2542). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้นาฏศิลป์และการละคร*. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- วลัย สาโดด. (2549). *ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการประสบการณ์กิจกรรมขนมอบ*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ชีวชิต. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อทักษะการฟังของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลหนองน้อย เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนการค้นใหญ่*. นนทบุรี : เอส อาร์ การพิมพ์.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2545). *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สมศรี แสงธนู. (2545). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพบนทรายเปียกแบบครูให้การเสริมแรง*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สาลินี หมายเจริญ. (2527). *โครงการเสนอการจกนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์.(ศศ.ม.). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สันติศักดิ์ ผาผาย. (2546). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิธนา ชันอาสา. (2550). *ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงงาน*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปราณี ไกรวิทนุสสรณ์และคณาพร คมสัน. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาการสอนภาษาอังกฤษตามทฤษฎีพหุปัญญาสำหรับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการวิจัยศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวรรณา ก้อนทอง. (2547). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แสงเดือน จูฑาริ. (2546). *ผลของการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐานที่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หทัยรัตน์ ทรวงทอง. (2550). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อโนชา ถิรธำรง. (2550). *การใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัญชลี รัตนชื่น. (2550). *ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมศิลปะเครื่องแขวน*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี สันหนวี. (2542). *พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อาร์มสตรอง และ โทมัส. (2543). *พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีการสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน*. แปลโดย อารี สันหนวี. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. (2540). *การละครสำหรับครูประถม*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เยาวนารถ เลหาบรรจง. (2545). *ผลของการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). *ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2541). *ทักษะการคิดและรูปแบบการเรียนรู้*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ หอประชุมศึกษาอัสสระ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 6 – 7 กุมภาพันธ์ 2541.
- _____. (2544). *การพัฒนาพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ณ หอประชุมใหญ่สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 25-27 ตุลาคม 2544.
- _____. (2547). *การพัฒนาพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กไทยในบริบทของสังคมไทย*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 13-15 ตุลาคม 2547.
- _____. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กไทยในบริบทของสังคมไทย*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ โรงเรียนบริบูรณ์ศิลป์ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 1-2 พฤษภาคม 2548.
- _____. (2548). *รายงานการวิจัยเรื่อง “ การพัฒนารูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไทยในบริบทของสังคมไทย ”*. <http://www.yawwapa@swu.ac.th>
- _____. (2549). *พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้กับการพัฒนาพลังสมองสำหรับเด็กไทยในบริบทของสังคมไทย*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2549.

แชปแมน และแคโรลิน. (2546). *ขอหนูลงมือเอง*. แปลโดย มัลลิกา พงศ์ปริตร. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินไชน่า .

Grande , J.D.;& Morrow, Lorna. (1995). *Curriculum and Evaluation Standards for School Mathematics series Grades K-6*. 3rd ed. USA. : Library of Congress Cataloging.

Gardner , Howard. (September 1997). “ *Mutiple Intelligences as partner in school Improvement*, ” Education Leadership.

Wright, Mary Eilin Sommers. (October, 1972.) . “ *The Effects of Creative Drama on Person Perception*, ” Dissertation Abstracts International. 33:1976-A .

Schmidt , Tony , Goforth Elissa and Drew Kathy. (March, 1975). “ *Creative Dramatics and Creativity: An Experimental Study* ,” Educational Theatre Journal. 27 : 111-114 .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คู่มือและตัวอย่างการจัดกิจกรรมการละคร
ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

คู่มือการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงวิธีการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมทางพหุปัญญาโดยใช้แบบสังเกตความสามารถทางพหุปัญญา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการจัดกิจกรรม 5 ขั้นดังนี้ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ การสรุปและสร้างองค์ความรู้ การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต จากการจัดประสบการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกาย ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง ปัญญาด้านธรรมชาติ ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต เพื่อให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับพุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 24 ได้ระบุถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวในการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีหลักการ 5 ขั้นดังนี้

- 1 ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)
- 2 ขั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้(Cooperation Learning)
- 3 ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)
- 4 ขั้นการสรุป และการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
- 5 ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)

แนวคิดการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่มีซึ่งจัดกิจกรรมประกอบไปด้วยขั้นตอน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการละคร

ระยะที่ 2 ระยะการแสดงละคร

ระยะที่ 3 ระยะสรุปกิจกรรมการละคร

การจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ทั้ง 3 ระยะมีจัดการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่มีหลักการ 5 ชั้นได้แก่ ชั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) ชั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Cooperation Learning) ชั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) ชั้นการสรุป และการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ชั้นการประยุกต์ใช้ (Application) กิจกรรมครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรมในขั้นตอนต่างๆ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยต้องจัดหาสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความต้องการของผู้เรียน

แนวการประเมินผล

1. ประเมินผลตามการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

หมายเหตุ : ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 หน่วยเรื่อง สำหรับการจัด

กิจกรรมเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ได้แก่

สัปดาห์ที่ 1 หน่วยเรื่อง ต้นไม้ที่รัก

สัปดาห์ที่ 2 หน่วยเรื่อง ดอกไม้แสนงาม

สัปดาห์ที่ 3 หน่วยเรื่อง ผีเสื้อแสนงาม

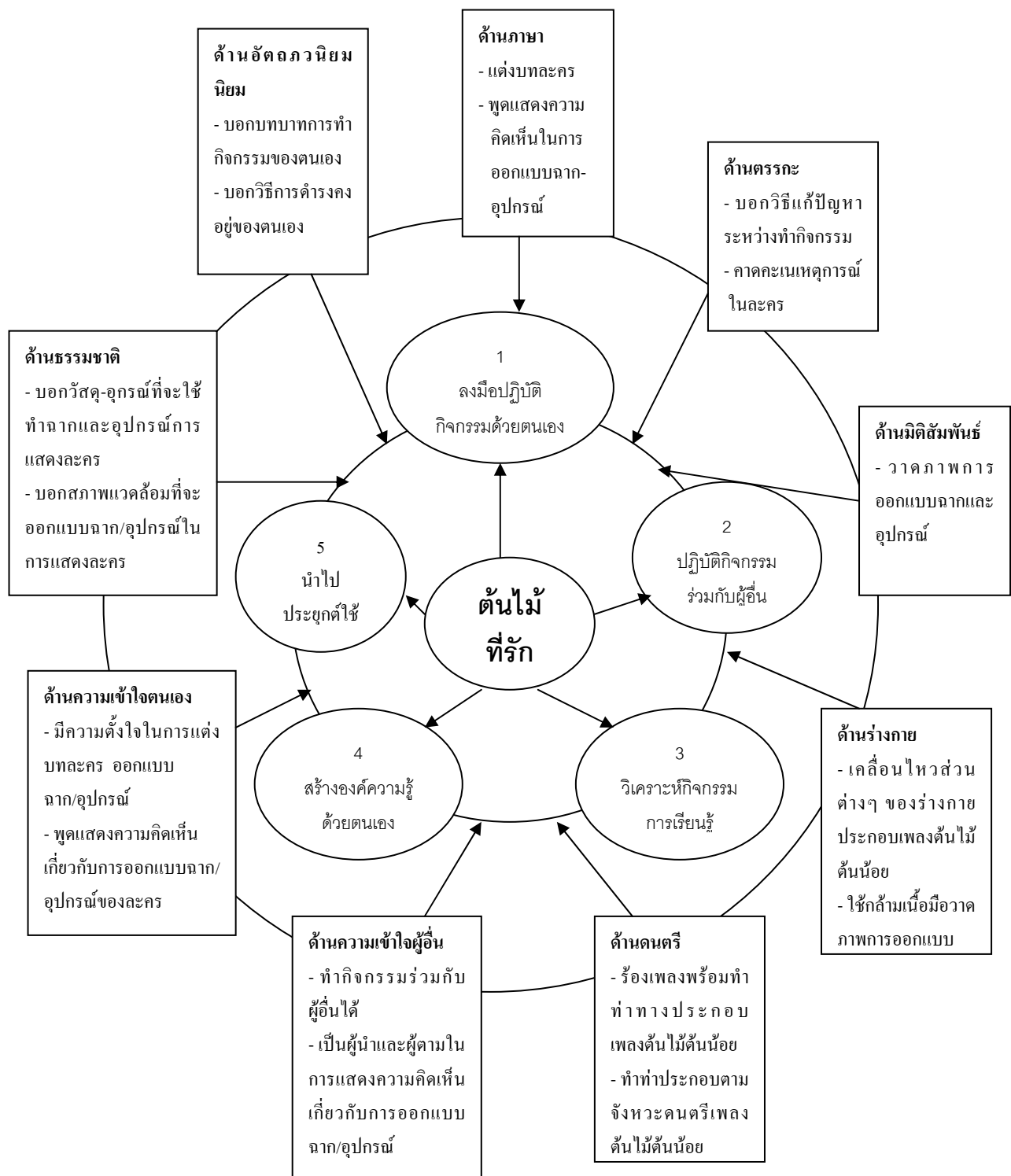
สัปดาห์ที่ 4 หน่วยเรื่อง สัตว์เลี้ยงน่ารัก

สัปดาห์ที่ 5 หน่วยเรื่อง สัตว์ป่าน้ำ

สัปดาห์ที่ 6 หน่วยเรื่อง สัตว์น้ำ

สัปดาห์ที่ 7 หน่วยเรื่อง ฤดูหนาว

สัปดาห์ที่ 8 หน่วยเรื่อง การคมนาคม

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้กับความสามารถด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาจากเรื่อง ต้นไม้ที่รัก

แผนการจัดกิจกรรมการละคร

เรื่อง ต้นไม้ที่รัก

สัปดาห์ที่ 1 วันจันทร์ (ระยะที่ 1 เตรียมการละคร โดยแต่งเรื่อง / วางแผนงาน)

เนื้อหา การแสดงการละครที่สร้างความสนใจแก่ผู้ชมควรประกอบ เนื้อเรื่อง ผู้แสดง และฉากที่ใช้ในการแสดงละคร

วัตถุประสงค์

ด้านภาษา	1. เด็กเสนอความคิดเห็น วางแผนการทำกิจกรรมได้ 2. เด็กเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติได้อย่างเป็นขั้นตอน
ด้านตรรกะและ	1. เด็กบอกวิธีการแก้ปัญหาจากประเด็นต่างๆ ได้
คณิตศาสตร์	2. รู้จักคาดคะเนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในละครเรื่อง ต้นไม้ที่รักได้
ด้านมิติ	1. เด็กออกแบบสภาพแวดล้อมในละครเรื่อง ต้นไม้ต้นน้อยได้
ด้านร่างกาย	1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวประกอบท่าทางตามเนื้อร้องเพลง “ ต้นไม้ ”
ด้านดนตรี	1. เด็กสามารถร้องเพลงและทำท่าประกอบอย่างเสรีตามเนื้อเพลง “ ต้นไม้ ” 2. เด็กปฏิบัติยาโต้ตอบเสียงดนตรีที่ได้ยินได้เหมาะสม
ด้านความเข้าใจ -	1. เด็กสามารถทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้
ระหว่างบุคคล	2. เด็กสามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามในการเสนอความคิดเห็นได้
ด้านความเข้าใจตนเอง	1. เด็กมีความตั้งใจในการวางแผนเกี่ยวกับละครเรื่อง “ ต้นไม้ที่รัก ” 2. เด็กกล้าแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเกี่ยวกับละครเรื่อง “ ต้นไม้ที่รัก ”
ด้านธรรมชาติ	1. เด็กสามารถคิดใช้อุปกรณ์ในธรรมชาติ ในการวางแผนทำฉากละคร
ด้านอัตถวายนิยม	1. เด็กสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้
จิตนิยม หรือการ	2. เด็กบอกวิธีการดำรงอยู่ของตนเองได้
ดำรงคงอยู่ของชีวิต	

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
1. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) 1. ครูเปิดเพลง “ ต้นไม้ ” จากวิทยุเทปให้เด็ก ฟัง แล้วให้เด็กร้องตามครูทีละวรรคจนเด็กสามารถ ร้องได้ จากนั้นให้เด็กและครูร้องเพลงและ	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (✓) ปัญญาด้านดนตรี

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
ทำท่าทางประกอบตามจินตนาการ 2. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงที่ร้องโดยใช้คำถามดังนี้ 2.1 เนื้อหาของเพลงเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 2.2 เนื้อหาของเพลงมีเหตุการณ์อะไรบ้าง	(✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
2. ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วม กับผู้อื่น (Cooperation Learning) 1. เด็กและครูร่วมกันวางแผนการแต่งเนื้อเรื่องของละครที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับต้นไม้ ว่าควรมีเนื้อเรื่องของต้นไม้ในเรื่องใดบ้าง (คุรบันที่กลบบนกระดาน) 2. เด็กและครูวางแผนการทำละครโดยมีขั้นตอนดังนี้ 2.1 แต่งเนื้อเรื่องเพื่อจัดทำบทละคร เกี่ยวกับต้นไม้ - เด็กและครูร่วมกันแต่งบทละคร ซึ่งครูเป็นผู้บันทึกและใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น เช่น หนูอยากให้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นต่อไป , อยากให้มีเพลงแทรกในละครหรือไม่แล้วจะแทรกช่วงใด ฯลฯ 2.2 ตั้งชื่อเรื่องของละคร - ครูอ่านบทละครที่บันทึก และให้เด็กร่วมตั้งชื่อเรื่อง 2.3 ออกแบบฉากที่จะใช้ในการแสดงละคร โดยการวาดภาพลงบนกระดานที่ครูเตรียมไว้ 2.4 ออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงโดยการวาดภาพลงบนกระดาน A4 2.5 เสนอวัสดุ – อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทำฉาก และอุปกรณ์การแสดง - ครูเสนอวัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทำฉากและอุปกรณ์ในการแสดงละคร - ครูให้เด็กร่วมกันคิดว่าใครจะนำอะไรมาเพิ่มเติม	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ (✓) ปัญญาด้านอัตถภาวนิยมปัญญา จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
เช่น ชุดที่จะใช้ในการแสดง 2.6 แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น การทำฉาก การเตรียมอุปกรณ์การแสดง นักแสดง	
3. ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) 1. ครูถามเด็กว่า “เด็กๆ รู้สึกอย่างไรในขณะที่วางแผนการทำกิจกรรมละครเกี่ยวกับ “ต้นไม้” 2. ครูถามเด็กว่า “ เด็กๆ คิดว่า ได้อะไรบ้างในขณะที่เด็กๆ วางแผนการทำกิจกรรมละครเกี่ยวกับต้นไม้ ”	(✓)ปัญญาด้านภาษา (✓)ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
4. ขั้นผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) 1. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการวางแผนเกี่ยวกับละคร โดยใช้คำถามดังนี้ 1.1 เด็กๆ คิดว่าละครประกอบด้วยอะไรบ้าง 1.2 ก่อนที่จะเป็นละครต้องทำอะไรบ้าง 1.3 ประโยชน์ในการวางแผนเกี่ยวกับละครมีอะไรบ้าง 2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการดำรงคงอยู่ของชีวิต โดยใช้คำถามดังนี้ 2.1 ทำไมเด็กๆ ต้องมาทำกิจกรรมในวันนี้ 2.2 เด็กๆ คิดว่าเรามาทำกิจกรรมวันนี้ได้อย่างไร	(✓)ปัญญาด้านภาษา (✓)ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ (✓) ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
5. ขั้นผู้เรียนนำความรู้ประยุกต์ใช้(Application) 1. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นดังนี้ 1.1 ถ้าต้องการทำฉากละครเด็กๆ ต้องเตรียมอะไรบ้าง	(✓)ปัญญาด้านภาษา (✓)ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓)ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
1.2 ถ้าต้องการดูละครที่สนุกเด็กๆ ต้อง	() ปัญญาด้านดนตรี (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

สื่อการเรียนรู้

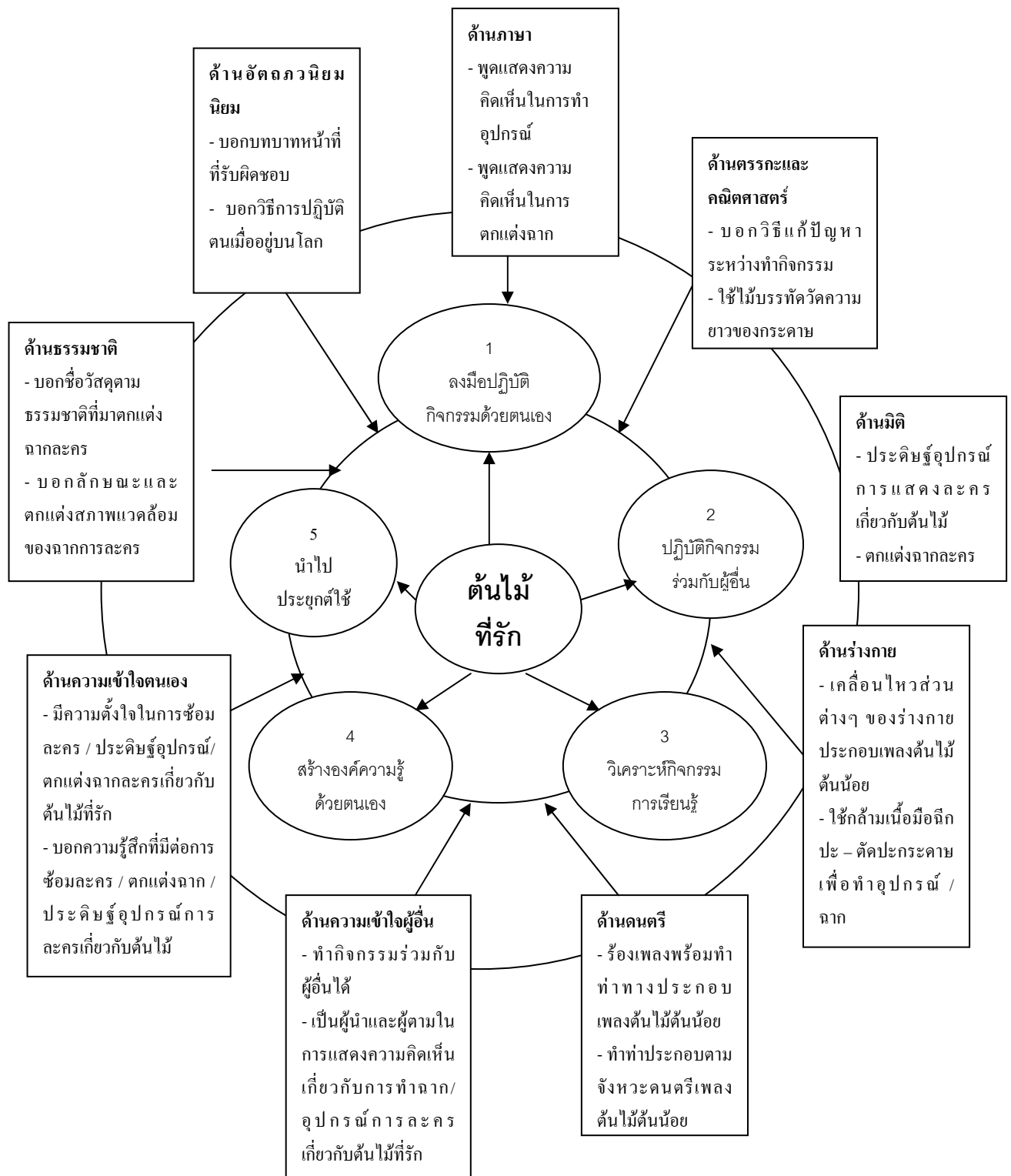
1. เพลง “ ต้นไม้ “
2. กระดาษ 80 ปอนด์ 12 X 20 ซม.
3. กระดาษ A4
4. ดินสอ / สี

การประเมินผล

1. สังเกตความคิดเห็น การสนทนา และการตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. สังเกตความสามารถทางพหุปัญญาขณะทำกิจกรรม
4. สังเกตผลงานของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม

เพลง ต้นไม้ (ธนรัตน์ กิตยากร)

ต้นเอ๋ย.. ต้นไม้ใหญ่	กิ่งก้านใบแผ่ใบหนา
ผลไม้หลากหลายสีนানা	ฝูงสัตว์ป่าได้พักพิง
ต้นเอ๋ย.. ต้นไม้ใหญ่	ช่วยทำให้อากาศดี
ร่มรื่น สดชื่น ชีวี	มาซิ .. มาซิ ..ปลูกต้นไม้ ด้วยกัน

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้กับความสารถด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาจากเรื่อง ต้นไม้ที่รัก

แผนการจัดกิจกรรมการละคร

เรื่อง ต้นไม้ที่รัก

สัปดาห์ที่ 1 วันอังคาร (ระยะเวลาที่ เตรียมการละคร โดยจัดทำจาก อุปกรณ์)

เนื้อหา การแสดงละครให้น่าสนใจผู้ที่ทำละครควรตกแต่งฉากให้สวยงาม มีการซ้อมละครและเตรียมอุปกรณ์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม

วัตถุประสงค์

ด้านภาษา	1. เด็กเสนอความคิดเห็นขณะเตรียมฉาก เตรียมอุปกรณ์และซ้อมละคร
2. เด็กเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบได้อย่างเป็นขั้นตอน
ด้านตรรกะและ
คณิตศาสตร์	1. เด็กบอกวิธีการแก้ปัญหาจากประเด็นต่างๆ ได้
2. รู้จักรู้จักการวัดอย่างง่ายในการตกแต่งฉากและประดิษฐ์อุปกรณ์การ
แสดงละคร
3. รู้จักการกะประมาณและการคาดคะเนในการทำกิจกรรม
ด้านมิติ	1. เด็กประดิษฐ์อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงตามที่ออกแบบไว้ได้
2. เด็กตกแต่งฉากที่ใช้ในการแสดงตามที่ออกแบบไว้ได้
ด้านร่างกาย	1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวประกอบท่าทางตามเนื้อร้องเพลง “ ต้นไม้ต้นน้อย ”
2. เด็กสามารถฉีกปะ - ตัดปะกระดาษในการทำฉากและอุปกรณ์
ด้านดนตรี	1. เด็กสามารถร้องเพลงและทำท่าประกอบอย่างเสรีตามเนื้อเพลง “ ต้นไม้-
ต้นน้อย ”
ด้านความเข้าใจ
ระหว่างบุคคล	1. เด็กสามารถทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้
ด้านความเข้าใจตนเอง	1. เด็กมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับละครเรื่อง “ ต้นไม้ที่รัก ”
2. เด็กทำกิจกรรมตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบได้
3. เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นของตนในการทำกิจกรรมได้
ด้านธรรมชาติ	1. เด็กสามารถใช้วัสดุ-อุปกรณ์ในธรรมชาติเพื่อตกแต่งฉากและอุปกรณ์ได้
ด้านอัตถภาวนิยม	1. เด็กสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้
จิตนิยม หรือการ	2. เด็กบอกวิธีการปฏิบัติตนเมื่ออยู่บนโลกของเรา
ดำรงคงอยู่ของชีวิต	

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
1. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) 1. เด็กและครูร่วมทบทวนเนื้อเรื่องของละครที่ แต่งขึ้นเมื่อวานโดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่า 2. เด็กและครูร่วมร้องเพลง ตันไม้ พร้อมทำท่า ทางประกอบตามจินตนาการ	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (✓) ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
2. ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วม กับผู้อื่น (Cooperation Learning) 1. ให้เด็กบอกหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบในการจัด กิจกรรมการละคร 2. เด็กแบ่งกลุ่มและแยกย้ายกันปฏิบัติตามหน้าที่ที่ ตนรับผิดชอบดังนี้ กลุ่มที่ 1 ทำฉากการเล่นละคร กลุ่มที่ 2 จัดทำและเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง กลุ่มที่ 3 ซ้อมละครตามเนื้อเรื่องที่ร่วมกันแต่ง	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ (✓) ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม
3. ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) 1. หลังจากที่เด็กทำฉาก เตรียมอุปกรณ์ และซ้อม ละครเสร็จ ครูใช้คำถามดังนี้ 1.1 ขณะที่ได้ทำกิจกรรมตามหน้าที่ของตนเอง เกิดปัญหาอะไรบ้าง และแก้ปัญหานั้นอย่างไร 1.2 เด็กรู้สึกอย่างไรในการทำกิจกรรมวันนี้ เพราะอะไร	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
	() ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
4. ขั้นผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) 1. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงกิจกรรมที่ทำในวันนี้ โดยใช้คำถามดังนี้ 1.1 วันนี้เด็กๆ ทำอะไรบ้าง 1.2 เด็กๆ ได้อะไรจากกิจกรรมที่เด็กๆ ทำไปแล้วบ้าง 2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนขณะที่อยู่บนโลก โดยใช้คำถามดังนี้ 2.1 เด็กๆ คิดว่าสิ่งที่เราทำมานั้นดีอย่างไร 2.2 เด็กๆ มีวิธีทำความดีเพื่อให้จิตใจของเราสบายได้อย่างไร	(✓)ปัญญาด้านภาษา (✓)ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ (✓)ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
5. ขั้นผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) 1. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นดังนี้ 1.1 เด็กๆ บอกวิธีการทำจากการแสดงละครเกี่ยวกับต้นไม้ 1.2 เด็กๆ บอกชื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง พร้อมทั้งบอกวิธีใช้	(✓)ปัญญาด้านภาษา (✓)ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓)ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓)ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง () ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

สื่อการเรียนรู้

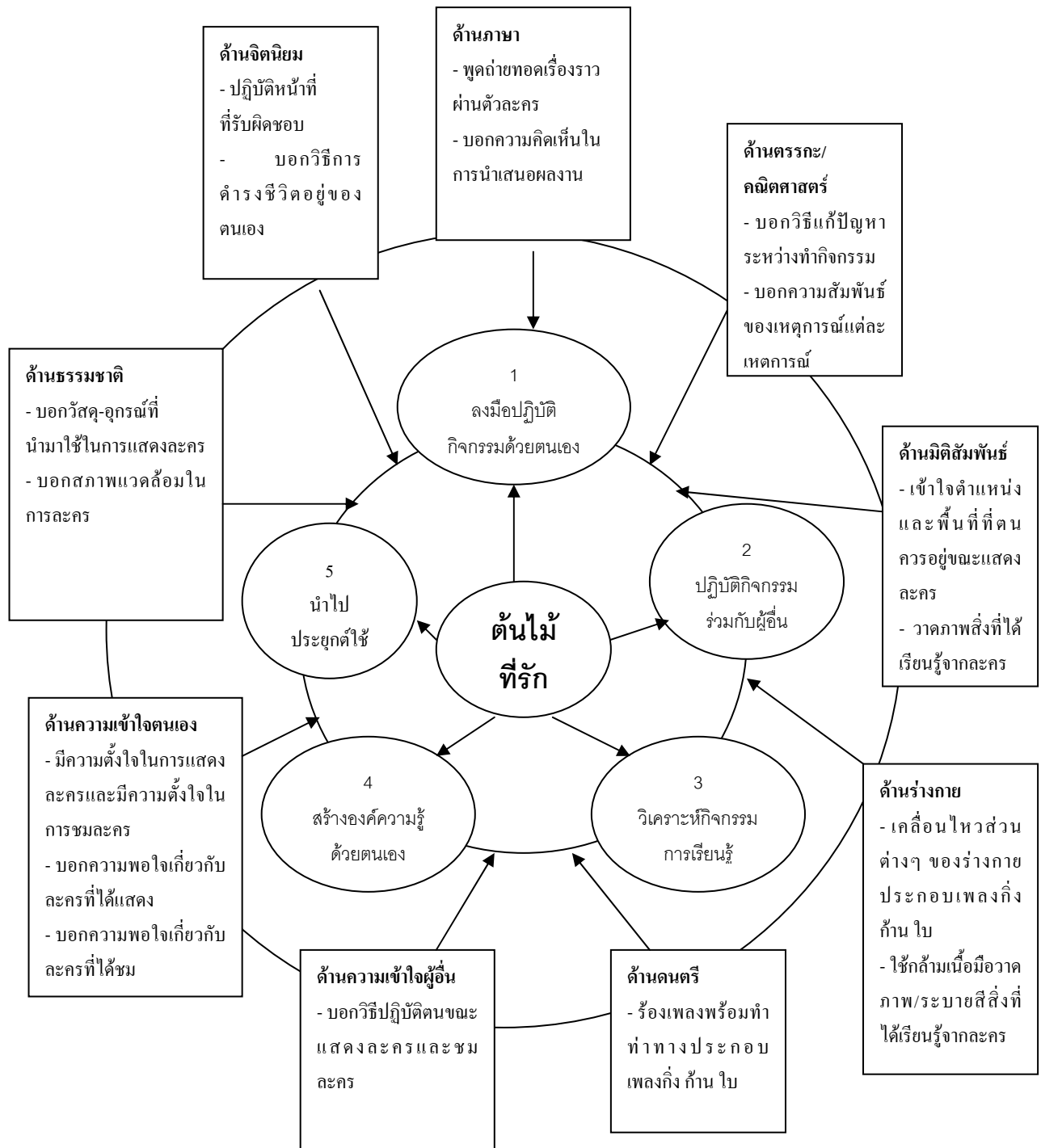
- เพลง “ ต้นไม้ “ / หุ่นมือ / เนื้อเรื่องของละคร
- โต๊ะ / กาว / กระดาษสี / กรรไกร
- อุปกรณ์ที่ใช้ทำฉาก – อุปกรณ์การแสดง
- ผ้าสำหรับทำฉาก

การประเมินผล

1. สังเกตความคิดเห็น การสนทนา และการตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. สังเกตความสามารถทางพหุปัญญาขณะทำกิจกรรม
4. สังเกตผลงานของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม

เพลง ต้นไม้ (ธนรัตน์ กิตยากร)

ต้นไม้ใหญ่	กิ่งก้านใบแผ่ใบหนา
ผลไม้หลากสีนানা	ฝูงสัตว์ป่าได้พักพิง
ต้นไม้ใหญ่	ช่วยทำให้อากาศดี
ร่มรื่น สดชื่น ชีวี	มาซิ .. มาซิ ..ปลูกต้นไม้ ด้วยกัน

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้กับความสารถด้านต่างๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาจากเรื่อง ต้นไม้ที่รัก

แผนการจัดกิจกรรมการละคร

เรื่อง ต้นไม้ที่รัก

สัปดาห์ที่ 1 วันพุธ (ระยะที่ 2 การดำเนินการละคร , ระยะที่ 3 การสรุปการละคร)

เนื้อหา ละครควรมีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ และเป็นเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้

วัตถุประสงค์

ด้านภาษา	1. เด็กสามารถพูดถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ผ่านตัวละครได้ 2. เด็กสามารถถ่ายทอดความคิดเห็นจากการนำเสนอผลงานได้ 3. เด็กเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติคำสั่งได้อย่างเป็นขั้นตอนได้
ด้านตรรกะและ คณิตศาสตร์	1. เด็กบอกวิธีการแก้ปัญหากิจกรรมได้ 2. เด็กบอกความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่างๆ ได้
ด้านมิติ	1. เด็กรู้จักตำแหน่งและพื้นที่ที่ตนควรอยู่ขณะแสดงละครได้
ด้านร่างกาย	1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวประกอบท่าทางตามเนื้อร้องเพลง “ กิ่ง ก้าน ใบ ” และเพลง “ ต้นไม้ ” 2. เด็กวาดภาพ-ระบายสีในกิจกรรมที่ให้ทำได้
ด้านดนตรี	1. เด็กสามารถร้องเพลงและทำท่าประกอบอย่างเสรีตามเนื้อเพลง “ ต้นไม้ ” และเพลงกิ่ง ก้าน ใบ ได้
ด้านความเข้าใจ - ระหว่างบุคคล	1. เด็กสามารถปฏิบัติตนขณะที่แสดงละครและชมละครได้อย่างเหมาะสม
ด้านความเข้าใจตนเอง	1. เด็กมีความตั้งใจในการแสดงและชมละครเกี่ยวกับ “ ต้นไม้ ” ได้ 2. เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นของตนในการทำกิจกรรมได้
ด้านธรรมชาติ	1. เด็กสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้ในการแสดงได้
ด้านอัตถวายนิยม	1. เด็กสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้
จิตนิยม หรือการ ดำรงคงอยู่ของชีวิต	2. เด็กสามารถบอกวิธีการดำรงชีวิตของตนเองได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
1. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) 1. ให้เด็กสัมผัสผัสส่วนประกอบของต้นไม้ในกล่องปริศนา และบอกชื่อของสิ่งนั้น (ครูเฉลยสิ่งที่อยู่ในกล่องปริศนา) 2. ครูร้องเพลงกิ้ง ก้าน ใบ ให้เด็กฟังจากนั้นเด็กร้องตามที่ละวรรคจนสามารถร้องได้ 3. เด็กและครูร้องเพลง กิ้ง ก้าน ใบ พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบตามจินตนาการ 4. ให้เด็กบอกถึงสิ่งที่อยู่ในกล่องปริศนาและเพลงที่ร้องว่าเกี่ยวข้องกับละครอย่างไร	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (✓) ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (✓) ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
2. ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วม กับผู้อื่น (Cooperation Learning) 1. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการชมละคร 2. ให้นักเรียนที่มีหน้าที่แสดงละคร เริ่มการแสดง นักเรียนที่ไม่ได้แสดงเป็นผู้ชม	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (✓) ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (✓) ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
3. ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) 1. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นดังนี้ 1.1 จากที่ได้ชมละคร เด็กมีความคิดเห็นอย่างไร 1.2 นักแสดงรู้สึกอย่างไรเมื่อได้แสดงละคร และ	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
เกิดอะไรขึ้นบ้างขณะที่กำลังแสดงอยู่	(✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (✓) ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
4. ขั้นผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) 1. ครูให้เด็กวาดภาพสิ่งที่ได้เรียนรู้จากละครพร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม 2. เด็กเสนอผลงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน 3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการวิธีดำรงชีวิตของตน โดยใช้คำถามดังนี้ 2.1 เด็กๆ จากละครมีใครน่าจะมีชีวิตที่ดีบ้าง เพราะเหตุใด 2.2 เด็กๆ มีวิธีดำรงชีวิตอย่างไรเพื่อให้มีชีวิตที่ดีบ้าง 4. เด็กและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมาตั้งแต่การเตรียมกิจกรรมจนถึงการแสดงละครโดยใช้คำถามดังนี้ 4.1 เด็กๆ ได้อะไรบ้างจากการที่ได้ทำกิจกรรมมาตั้งแต่วันแรกจนถึงวันนี้	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (✓) ปัญญาด้านมิติ (✓) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (✓) ปัญญาด้านดนตรี (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (✓) ปัญญาด้านธรรมชาติ (✓) ปัญญาด้านอรรถกถา นิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต
5. ขั้นผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้(Application) 1. ให้นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตนเมื่อเจอกับเหตุการณ์ในละคร ว่าจะอย่างไร เช่น วิธีการดูแลรักษาต้นไม้	(✓) ปัญญาด้านภาษา (✓) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ () ปัญญาด้านมิติ () ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว () ปัญญาด้านดนตรี () ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล

กิจกรรมการเรียนรู้	ความสามารถทางพหุปัญญาที่ปรากฏ
	(✓) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (✓) ปัญญาด้านธรรมชาติ () ปัญญาด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

สื่อการเรียนรู้

1. กล้องปริศนา
2. เพลงกึ่ง ก้าน ใบ
3. เนื้อเรื่องละคร
4. ฉากการแสดงละคร
5. อุปกรณ์ - เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงละคร

การประเมินผล

1. สังเกตความคิดเห็น การสนทนา และการตอบคำถาม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. สังเกตความสามารถทางพหุปัญญาขณะทำกิจกรรม
4. สังเกตผลงานของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม

เพลง กึ่ง ก้าน ใบ (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

กึ่ง ก้าน ใบ ช๊ะ ๆ ใบ ก้าน กึ่ง

ฝนตกลงมาแรงจริงๆ ฝนตกลงมาแรงจริงๆ

ชะ ๆ กึ่ง ก้าน ใบ

ภาคผนวก ข

แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

แบบสังเกตความสามารถทางพหุปัญญา
(Multiple Intelligences Checklist)

ชื่อ สัปดาห์ที่ วันที่

เรื่อง ผู้สังเกต วันเดือนปีที่สังเกต

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องแสดงพฤติกรรมระดับคุณภาพที่ความสามารถปรากฏ

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
1. ด้านภาษา (Linguistic Intelligence)	1.1 เข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้				2 หมายถึง เข้าใจคำสั่ง ปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง เข้าใจคำสั่ง ปฏิบัติตามคำสั่งโดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.2 เสนอความคิดเห็นในการทำกิจกรรมได้				2 หมายถึง เสนอความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง เสนอความคิดเห็นได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.3 พุดถ่ายทอดเรื่องราวตามจินตนาการ				2 หมายถึง พุดถ่ายทอดเรื่องราวตามจินตนาการได้โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง พุดถ่ายทอดเรื่องราวตามจินตนาการได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
2.ด้านตรรกะ (Logical – Mathematical Intelligence)	2.1 บอกวิธีการแก้ปัญหา จากประเด็นต่างๆได้				2 หมายถึง บอกวิธีการแก้ ปัญหาจากประเด็นต่างๆ ได้อย่างถูกต้องโดยไม่มี การแนะนำ 1 หมายถึง บอกวิธีการแก้ ปัญหาจากประเด็นต่างๆ ได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.2 รู้จักเปรียบเทียบสิ่งของ ตามรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี หรือพื้นผิวได้				2 หมายถึง เปรียบเทียบสิ่งของ ตามรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี หรือพื้นผิวได้ อย่างถูกต้องโดยไม่มี การแนะนำ 1 หมายถึง เปรียบเทียบสิ่งของ ตามรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี หรือพื้นผิวได้ โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.3 รู้จักเชื่อมโยงความ สัมพันธ์ของสถานการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นได้				2 หมายถึง เชื่อมโยงความ สัมพันธ์ของสถานการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่าง ถูกต้องโดยไม่มี การแนะนำ 1 หมายถึง เชื่อมโยงความ สัมพันธ์ของสถานการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญหา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
3.ด้านมิติ (Spattal Intelligence)	3.1วาดภาพ/ออกแบบผลงาน ด้านศิลปะอย่างสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ				2 หมายถึง วาดภาพ/ออกแบบ ผลงานด้านศิลปะอย่าง สร้างสรรค์และมีจินตนาการ ได้อย่างคล่องแคล่วโดยไม่ มีการแนะนำ 1 หมายถึง วาดภาพ/ออกแบบ ผลงานด้านศิลปะอย่าง สร้างสรรค์และมีจินตนาการ โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	3.2 บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่ง ของได้				2 หมายถึง บอกตำแหน่งที่ตั้ง ของสิ่งของได้อย่างถูกต้อง โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง บอกตำแหน่งที่ตั้ง ของสิ่งของโดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	3.3 บอกลักษณะรูปร่างของ สิ่งของได้				2 หมายถึง บอกลักษณะรูปร่าง ของสิ่งของได้อย่างถูกต้อง โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง บอกลักษณะรูปร่าง ของสิ่งของได้โดยมีการ แนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
4.ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence)	4.1 ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย (กล้ามเนื้อใหญ่)				2 หมายถึง ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วโดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	4.2 ควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทตาได้				2 หมายถึง ควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทตาในการทำกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่วโดยมีการแนะนำ 1 หมายถึง ควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทตาในการทำกิจกรรมได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	4.3 ใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆได้				2 หมายถึง ใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆได้ถูกต้องโดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง ใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
5. ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	5.1 มีปฏิริยาโต้ตอบต่อ ดนตรีและเสียงเพลง				2 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามดนตรีได้อย่างถูกต้อง โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามดนตรีได้โดยมีการ แนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	5.2 ร้องเพลงประกอบดนตรี				2 หมายถึง ร้องเพลงและแสดง ท่าทางต่างๆประกอบ ดนตรีได้อย่างถูกต้องโดย ไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง ร้องเพลงและแสดง ท่าทางต่างๆ ประกอบ ดนตรีได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	5.3 แสดงท่าทางตามดนตรีได้				2 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามดนตรีได้ถูกต้องโดย ไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง แสดงท่าทางต่างๆ ตามดนตรีได้โดยการ แนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
6. ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence)	6.1 ทำงานเป็นกลุ่ม				2 หมายถึง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่มด้วยตนเองได้โดยไม่มีคำแนะนำ 1 หมายถึง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่มได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	6.2 เป็นผู้นำและแสดงออกเพื่อผู้อื่นยอมรับ				2 หมายถึง แสดงความเป็นผู้นำกลุ่ม และแสดงออกเพื่อให้อื่นยอมรับความคิดและการกระทำของตนได้โดยไม่มีคำแนะนำ 1 หมายถึง แสดงความเป็นผู้นำกลุ่ม และแสดงออกเพื่อให้อื่นยอมรับความคิดและการกระทำของตนได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	6.3 เป็นผู้ตาม และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				2 หมายถึง แสดงความเป็นผู้ตามและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้โดยไม่มีคำแนะนำ 1 หมายถึง แสดงความเป็นผู้ตามและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
7.ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)	7.1 มีความตั้งใจในการทำงาน				2 หมายถึง มีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จได้โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง มีความมุ่งมั่น และตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	7.2 ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง				2 หมายถึง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายโดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	7.3 กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ				2 หมายถึง แสดงการพูด แสดงการกระทำตามความคิดได้โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง แสดงการพูด แสดงการกระทำตามความคิดได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

พหุปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
8. ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	8.1 เข้าใจการเปลี่ยนแปลง ของสิ่งแวดล้อม				2 หมายถึง บอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องโดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง บอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	8.2 รู้จักใช้สิ่งที่อยู่ตาม สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า				2 หมายถึง บอกวิธีการใช้สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติอย่างคุ้มค่าโดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง บอกวิธีการใช้สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติอย่างคุ้มค่าได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	8.3 รู้จักวิธีการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม				2 หมายถึง บอกวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง บอกวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

พหุปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		2	1	0	
9. ด้านอัตถภาวนิยม จิตนิยม หรือการ ดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence)	9.1 เข้าใจความสัมพันธ์ของ ร่างกาย / จิตใจ				2 หมายถึง แสดงออกถึงความ สัมพันธ์ของร่างกาย /จิตใจ ได้โดยไม่มีการแนะนำ 1 หมายถึง แสดงออกถึงความ สัมพันธ์ของร่างกาย /จิตใจ ได้โดยมีการแนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	9.2 มีความไวในการจับ ประเด็นคำถาม				2 หมายถึง ตอบคำถามได้ ถูกต้องและอย่าง คล่องแคล่ว 1 หมายถึง ตอบคำถามได้ แต่ไม่คล่องแคล่ว 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	9.3 เข้าใจบทบาทของตนเอง				2 หมายถึง แสดงการพูด แสดง การกระทำตามบทบาท ของตนเองได้โดยไม่มีการ แนะนำ 1 หมายถึง แสดงการพูด แสดง การกระทำตามบทบาท ของตนเองได้โดยไม่การ แนะนำ 0 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ภาคผนวก ค

- การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ตาราง 6 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนที่ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา

ความสามารถทางพหุปัญญา / ความสามารถที่ปรากฏ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ความสามารถด้านภาษา					
1.1 เข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้	1	1	1	3	1
1.2 เสนอความคิดเห็นในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้	1	1	1	3	1
1.3 พูดถ่ายทอดเรื่องราวตามจินตนาการ	1	1	1	3	1
2. ความสามารถด้านตรรกะ / คณิตศาสตร์					
2.1 บอกวิธีการแก้ปัญหาจากประเด็นต่างๆ ได้	1	1	1	3	1
2.2 รู้จักการเปรียบเทียบสิ่งของตามจำนวน ขนาด หรือสีได้	1	1	1	3	1
2.3 รู้จักเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ สถานการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นได้	1	1	1	3	1
3. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์					
3.1 วาดภาพ / ออกแบบผลงานด้านศิลปะ อย่างสร้างสรรค์และมีจินตนาการ	1	1	1	3	1
3.2 บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งของได้	1	1	1	3	1
3.3 บอกลักษณะรูปร่างของสิ่งของได้	1	1	1	3	1
4. ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว					
4.1 ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย (กล้ามเนื้อใหญ่)	1	1	1	3	1
4.2 ควบคุมการประสานสัมพันธ์ระหว่าง กล้ามเนื้อมือและประสาทตาได้	1	1	1	3	1
4.3 ใช้ร่างกายแสดงท่าทางต่างๆ ได้	1	1	1	3	1

ตาราง 6 (ต่อ)

ความสามารถทางพหุปัญญา / ความสามารถที่ปรากฏ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. ความสามารถด้านดนตรี					
5.1 มีปฏิกิริยาได้ตอบสนองดนตรีและเสียงเพลงได้	1	1	1	3	1
5.2 ร้องเพลงประกอบดนตรี	1	1	1	3	1
5.3 แสดงท่าทางตามดนตรีและเพลงได้	1	1	1	3	1
6. ความสามารถด้านความเข้าใจผู้อื่น					
6.1 ทำงานเป็นกลุ่ม	1	1	1	3	1
6.2 เป็นผู้นำและแสดงออกเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับ	1	1	1	3	1
6.3 เป็นผู้ตาม และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	1	1	1	3	1
7. ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง					
7.1 มีความตั้งใจในการทำงาน	1	1	1	3	1
7.2 ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง	1	1	1	3	1
7.3 กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ	1	1	1	3	1
8. ความสามารถด้านธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม					
8.1 เข้าในการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ	1	1	1	3	1
8.2 รู้คุณค่าต่อสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ	1	1	1	3	1
8.3 รู้จักใช้สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	1	1	1	3	1

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง สัตว์เลี้ยงน่ารัก (ฟาร์มแสนสุข)

ระยะที่ 1 การเตรียมการละคร

ระยะที่ 2 การดำเนินการแสดงละคร

ระยะที่ 3 การสรุปกิจกรรมการละคร

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง ฤดูหนาว (เรื่องของจีน)

ระยะที่ 1 การเตรียมการละคร

ระยะที่ 2 การดำเนินการแสดงละคร

ระยะที่ 3 การสรุปกิจกรรมการละคร

ภาคผนวก ง
บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญการตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา
 - 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ไสยวรรณ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 - 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา จ้าวแหลม
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 - 1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรุณศรี จันทร์ทรง
โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ
2. ผู้เชี่ยวชาญการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการละครตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
 - 2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารุณี สกุลอารักษ์
โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ
 - 2.2 อาจารย์รังรอง สมมิตร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2.3 ดร.จารุวรรณ ศิลปรัตน์
โรงเรียนอนุบาลจารุวรรณ

ภาคผนวก จ
บัญชีรายชื่อผู้ช่วยผู้วิจัย

บัญชีรายชื่อผู้ช่วยผู้วิจัย

นางวนิดา พนมเรีงศ์ศักดิ์

วุฒิ ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย)

โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว

แขวง สะพานสูง เขต สะพานสูง

กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวรัตนภรณ์ ภูธรเลิศ
วัน เดือน ปีเกิด	10 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1279 / 982 หมู่ 6 ตำบล ท่าบ่อใหม่ อำเภอ เมือง จังหวัด สมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูรับเงินเดือนในอันดับ ค.ศ.1
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2538	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2542	ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550	กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ